

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Детский сад №1» комбинированного вида «Веселая карусель» Чистопольского муниципального района Республики Татарстан

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы «1 нче номерлы катнаш төрдәге балалар бакчасы» «Веселая карусель» мәктәпкәчә муниципаль бюджет белем биру учреждениесе

Утверждена и введена в действие приказом заведующего МБДОУ «Детский сад №1» от «31» августа 2023 года № 157

Ф.М. Галлямова

Рабочая программа группы № 7

Старшая группа (5-6 лет)

Рассмотрено и принято
на заседании педагогического совета
протокол № 1 от 31.08.2023

Юридический адрес:
РТ, 422980, г. Чистополь,
Ул. Чернышевского д.167 «Г»
Телефон: 4-17-33
E-mail: ds1.chi@tatar.ru

Чистополь, 2023 год

Содержание	стр.
I. Общие положения Программы	3
Информация по основной части Рабочей программы группы	3
Информация по части ООП, формируемой участниками образовательных отношений	3
Значимые для разработки и реализации Рабочей программы группы характеристики:	4
- региональная специфика	3
- наличие в МБДОУ особых категорий детей (организация коррекционно – развивающей работы)	4
- направленность группы, реализация программ и учебно - методических комплектов	4
- характеристики особенностей развития детей 5 - 6 лет	4
II. Целевой раздел Программы	6
Пояснительная записка	6
Цель	6
Задачи	6
Принципы	6
Планируемые результаты реализации программы	6
Педагогическая диагностика достижения планируемых результатов	10
III. Содержательный раздел Программы	11
Образовательная область «Социально – коммуникативное развитие»	11
Образовательная область «Познавательное развитие»	17
Образовательная область «Речевое развитие»	22
Образовательная область «Художественно – эстетическое развитие»	28
Образовательная область «Физическое развитие»	39
Вариативные формы, способы, методы и средства реализации программы	46
Особенности образовательной деятельности разных видов и культурных практик	46
Способы и направления поддержки детской инициативы	46
Особенности взаимодействия педагогического коллектива с семьями обучающихся	46
Направления и задачи коррекционно-развивающей работы	46
Содержание КРР на уровне ДО	46
IV. Рабочая Программа воспитания	46
Пояснительная записка	46
Целевой раздел Программы воспитания	47
Содержательный раздел Программы воспитания	47
Организационный раздел Программы воспитания	47
V. Организационный раздел Программ	47
VI. Календарный план воспитательной работы	55
Приложение 1. Расписание организации занятий с детьми	56
Приложение 2. Комплексно – тематический план организации образовательной деятельности	56
Приложение 3. Циклограмма организации деятельности детей в ходе режимных моментов	144
Приложение 4. План организации работы с родителями воспитанников	145
Приложение 5. План реализации программы социального - коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко	146
Приложение 6. План организации мероприятий по досуговой деятельности и воспитательной работы	147

I. Общие положения Программы

Информация по основной части Рабочей программы группы

Рабочая программа группы № 7 (старшего дошкольного возраста) с обучением на родном (татарском) языке разработана на основе Основной образовательной программы дошкольного образования МБДОУ «Детский сад № 1 комбинированного вида» «Веселая карусель», которая разработана в соответствии с федеральным государственным образовательным стандартом дошкольного образования (утвержден приказом Минобрнауки России от 17 октября 2013 года № 1155, зарегистрировано в Минюсте России 14 ноября 2013 года, регистрационный № 30384; в редакции приказа Минпросвещения России от 8 ноября 2022 года № 955, зарегистрировано в Минюсте России 6 февраля 2023 года, регистрационный № 72264) (далее – ФГОС ДО) и федеральной образовательной программой дошкольного образования (утверждена приказом Минпросвещения России от 25 ноября 2022 года № 1028, зарегистрировано в Минюсте России 28 декабря 2022 года, регистрационный № 71847) (далее – ФОП ДО).

Программа состоит из обязательной части и части, формируемой участниками образовательных отношений. Обе части являются взаимодополняющими и необходимыми с точки зрения реализации требований ФГОС ДО.

Основная (обязательная) часть рабочей программы группы разработана на основе:

Федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования.

[1] – ссылка в тексте Программы.

Федеральной образовательной программы дошкольного образования.

[2] - ссылка в тексте Программы.

Информация по части ООП, формируемой участниками образовательных отношений

Часть программы, формируемая участниками образовательных отношений, разработана с учётом климатических, национально – культурных, демографических, социально – экономических и социокультурных условий Республики Татарстан и на основе Региональной программы дошкольного образования «Сёенеч» – «Радость познания». В рамках реализации Стратегии развития образования в Республике Татарстан творческой группой, созданной Министерством образования и науки Республики Татарстан, разработаны новые учебно-методические комплекты (далее УМК) по обучению детей двум государственным языкам в дошкольных образовательных учреждениях на основе современных эффективных образовательных технологий, которые используются в ДОУ.

Частью, формируемой участниками образовательных отношений является Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогая добра» Л.В. Коломийченко, направленная на освоение детьми различных видов социальной культуры (нравственно – этическая, гендерная, национальная, этническая, правовая, конфессиональная) и достижения целевых ориентиров социально – коммуникативного развития. Содержание программы социально – коммуникативного развития и социального воспитания «Дорогая добра» Л.В. Коломийченко рассчитано на детей от 3 до 7 лет и представлено в разделах «Человек среди людей», «Человек в истории», «Человек в культуре», «Человек в своем крае».

Часть программы, формируемая участниками образовательных отношений ООП МБДОУ «Детский сад № 1» разработана на основе:

Программа (учебно- методический комплект - УМК)

Региональной образовательной программы дошкольного образования «Сёенеч» – «Радость познания». [3] - ссылка в тексте Программы.

УМК «Туган телдә сөйләшәбез» - «Говорим на родном языке» по обучению детей татарской национальности 2-7 лет родному языку (Хазратова Ф. В., Зарипова З. М.)

УМК «Изучаем русский язык» по обучению детей татарской национальности 4-7 лет русскому языку (Гаффарова С.М.).

УМК «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. Авазларны уйнатып» по обучению грамоте детей татарской национальности 5-7 лет. (Шаехова Р. К.).

Значимые для разработки и реализации Рабочей программы группы характеристики					
Региональная специфика					
Наличие регионального государственного языка		В Республике Татарстан два государственных языка – русский и татарский. Воспитание и обучение в МБДОУ «Детский сад № 1» осуществляется на двух государственных языках.			
Наличие в МБДОУ особых категорий детей (организация коррекционно – развивающей работы)					
Категория детей, с которыми организуется коррекционно – развивающая работа				Наличие детей определенной категории	
Дети с ОВЗ и (или) инвалидностью (имеющие заключение ПМПК)				Отсутствуют дети данной категории	
Дети группы риска (имеющие проблемы психологического здоровья, поведенческие проблемы, проблемы неврологического характера, проблемы общения и регуляторного характера)				Наличие данной категории детей	
Нормотипичные дети с нормативным кризисом развития				Наличие данной категории детей	
Организация коррекционно – развивающей работы с имеющимися категориями детей осуществляется в рамках индивидуальных программ развития детей, разрабатываемых на основе проведения педагогической диагностики эффективности педагогических воздействий и оценки индивидуального развития детей					
Направленность группы, реализация программ и учебно - методических комплектов					
№	Наименование группы	Возраст детей	Вид группы	На каком языке осуществляется обучение	Количество детей в группе
1	«Күбэләкләр»	Старшая 5 – 6 лет	Общеразвивающего вида	Обучение на татарском языке	26
Характеристики особенностей развития детей 5 – 6 лет					
Росто – весовые характеристики		Средний вес у мальчиков изменяется от 19,7 кг в пять лет до 21,9 кг в шесть лет, у девочек – от 18,5 кг в пять лет до 21,3 кг в шесть лет. Средняя длина тела у мальчиков от 110,4 см в пять лет до 115,9 см в шесть лет, у девочек – от 109,0 см в пять лет до 115,7 см в шесть лет.			
Функциональное созревание		Развитие центральной нервной и опорно-двигательной систем, зрительно-моторной координации позволяет ребенку значительно расширить доступный набор двигательных стереотипов.			
Психические функции		В период от пяти до шести лет детям доступно опосредованное запоминание. Эффективность запоминания с помощью внешних средств (картинок, пиктограмм) может возрастать в 2 раза. В старшем дошкольном возрасте продолжает развиваться образное мышление. Дети способны не только решить задачу в наглядном плане, но и совершить преобразования объекта, указать, в какой последовательности объекты вступят во взаимодействие и т.д. Эгоцентризм детского мышления сохраняется. Основой развития мыслительных способностей в данном возрасте является наглядно-схематическое мышление, начинают развиваться основы логического мышления. Формируются обобщения, что является основой словесно-логического мышления. Интенсивно формируется творческое воображение. Наряду с образной креативностью, интенсивно развивается и вербальная креативность по параметрам беглости, гибкости, оригинальности и разработанности. Увеличивается устойчивость, распределение, переключаемость внимания. Развитие речи идет в направлении развития словаря,			

	грамматической стороны речи, связной речи, ребенку доступен фонематический анализ слова, что является основой для освоения навыков чтения. Проявляется любознательность ребенка, расширяется круг познавательных интересов. Складывается первичная картина мира.
Детские виды деятельности	<p>У детей шестого года жизни отмечается существенное расширение регулятивных способностей поведения, за счет усложнения системы взаимоотношений со взрослыми и со сверстниками. Творческая сюжетно-ролевая игра имеет сложную структуру. В игре могут принимать участие несколько детей (до 5-6 человек). Дети шестого года жизни могут планировать и распределять роли до начала игры и строят свое поведение, придерживаясь роли. Игровое взаимодействие сопровождается речью, соответствующей взятой роли по содержанию и интонационно. Нарушение логики игры не принимается и обосновывается. При распределении ролей могут возникать конфликты, связанные с субординацией ролевого поведения, а также нарушением правил. Сюжеты игр становятся более разнообразными, содержание игр определяется логикой игры и системой правил.</p> <p>Интенсивно развиваются продуктивные виды деятельности, которые способствуют развитию творческого воображения и самовыражения ребенка.</p> <p>Детям доступны рисование, конструирование, лепка, аппликация по образцу, условию и по замыслу самого ребенка. Необходимо отметить, что сюжетно-ролевая игра и продуктивные виды деятельности в пять-шесть лет приобретают целостные формы поведения, где требуется целеполагание, планирование деятельности, осуществление действий, контроль и оценка. Продуктивные виды деятельности могут осуществляться в ходе совместной деятельности.</p>
Коммуникация и социализация	<p>В общении со взрослыми интенсивно формируются внеситуативно-познавательная и внеситуативно-личностная форма общения. У детей формируется потребность в самоутверждении через возможность соответствовать нормам, правилам, ожиданиям, транслируемым со стороны взрослых. Со сверстниками начинает формироваться внеситуативно-деловая форма общения, что определяется возрастающим интересом к личности сверстника, появляются избирательные отношения, чувство привязанности к определенным детям, дружба. Характер межличностных отношений отличает выраженный интерес по отношению к сверстнику, высокую значимость сверстника, возрастанием просоциальных форм поведения. Детские группы характеризуются стабильной структурой взаимоотношений между детьми.</p>
Саморегуляция	<p>В период от пяти до шести лет начинают формироваться устойчивые представления о том, «что такое хорошо» и «что такое плохо», которые становятся внутренними регуляторами поведения ребенка. Формируется произвольность поведения, социально значимые мотивы начинают управлять личными мотивами.</p>
Личность и самооценка	<p>Складывается первая иерархия мотивов. Формируется дифференцированность самооценки. Преобладает высокая, неадекватная самооценка. Ребенок стремится к сохранению позитивной самооценки.</p>

II. Целевой раздел Программы

Пояснительная записка	
Цель	
[2] п.14.1.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст.6	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Соеенеч» – «Радость познания»)
[8] ст.16	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)
Задачи	
[2] п.14.2.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст.6 - 9	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Соеенеч» – «Радость познания»)
[8] ст.16 – 24	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)
Принципы	
[2] п.14.3.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст.9 - 12	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Соеенеч» – «Радость познания»)
[8] ст.13 - 14	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)
Планируемые результаты реализации Программы	
[2] п.15. [2] п.15.3.3.	<p style="text-align: center;">-Основная часть (в соответствии с ФОП)</p> <p style="text-align: center;">- Планируемые результаты в дошкольном возрасте (к шести годам)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ребенок демонстрирует ярко выраженную потребность в двигательной активности, проявляет интерес к новым и знакомым физическим упражнениям, пешим прогулкам, показывает избирательность и инициативу при выполнении упражнений, имеет представления о некоторых видах спорта, туризме, как форме активного отдыха; - ребенок проявляет осознанность во время занятий физической культурой, демонстрирует выносливость, быстроту, силу, гибкость, ловкость, координацию, выполняет упражнения в заданном ритме и темпе, способен проявить творчество при составлении несложных комбинаций из знакомых упражнений; - ребенок проявляет доступный возрасту самоконтроль, способен привлечь внимание других детей и организовать знакомую подвижную игру; - ребенок проявляет духовно-нравственные качества и основы патриотизма в процессе ознакомления с видами спорта и достижениями российских спортсменов; - ребенок владеет основными способами укрепления здоровья (закаливание, утренняя гимнастика, соблюдение личной гигиены, безопасное поведение и другие); мотивирован на сбережение и укрепление собственного здоровья и здоровья окружающих; - ребенок настроен положительно по отношению к окружающим,

охотно вступает в общение со взрослыми и сверстниками, проявляет сдержанность по отношению к незнакомым людям, при общении со взрослыми и сверстниками ориентируется на общепринятые нормы и правила культуры поведения, проявляет в поведении уважение и привязанность к родителям (законным представителям), демонстрирует уважение к педагогам, интересуется жизнью семьи и ДОО;

- ребенок способен различать разные эмоциональные состояния взрослых и сверстников, учитывает их в своем поведении, откликается на просьбу помочь, в оценке поступков опирается на нравственные представления;
- ребенок проявляет активность в стремлении к познанию разных видов труда и профессий, бережно относится к предметному миру как результату труда взрослых, стремится участвовать в труде взрослых, самостоятелен, инициативен в самообслуживании, участвует со сверстниками в разных видах повседневного и ручного труда;
- ребенок владеет представлениями о безопасном поведении, соблюдает правила безопасного поведения в разных видах деятельности, демонстрирует умения правильно и безопасно пользоваться под присмотром взрослого бытовыми предметами и приборами, безопасного общения с незнакомыми животными, владеет основными правилами безопасного поведения на улице;
- ребенок регулирует свою активность в деятельности, умеет соблюдать очередность и учитывать права других людей, проявляет инициативу в общении и деятельности, задает вопросы различной направленности, слушает и понимает взрослого, действует по правилу или образцу в разных видах деятельности, способен к произвольным действиям;
- ребенок проявляет инициативу и самостоятельность в процессе придумывания загадок, сказок, рассказов, владеет первичными приемами аргументации и доказательства, демонстрирует богатый словарный запас, безошибочно пользуется обобщающими словами и понятиями, самостоятельно пересказывает рассказы и сказки, проявляет избирательное отношение к произведениям определенной тематики и жанра;
- ребенок испытывает познавательный интерес к событиям, находящимся за рамками личного опыта, фантазирует, предлагает пути решения проблем, имеет представления о социальном, предметном и природном мире; ребенок устанавливает закономерности причинно-следственного характера, приводит логические высказывания; проявляет любознательность;
- ребенок использует математические знания, способы и средства для познания окружающего мира; способен к произвольным умственным действиям; логическим операциям анализа, сравнения, обобщения, систематизации, классификации и другим, оперируя предметами разными по величине, форме, количеству; владеет счетом, ориентировкой в пространстве и времени;
- ребенок знает о цифровых средствах познания окружающей действительности, использует некоторые из них, придерживаясь правил безопасного обращения с ними;
- ребенок проявляет познавательный интерес к населенному пункту, в котором живет, знает некоторые сведения о его достопримечательностях, событиях городской и сельской жизни; знает название своей страны, ее государственные символы;
- ребенок имеет представление о живой природе разных регионов России, может классифицировать объекты по разным признакам; имеет

	<p>представление об особенностях и потребностях живого организма, изменениях в жизни природы в разные сезоны года, соблюдает правила поведения в природе, ухаживает за растениями и животными, бережно относится к ним;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ребенок проявляет интерес и (или) с желанием занимается музыкальной, изобразительной, театрализованной деятельностью; различает виды, жанры, формы в музыке, изобразительном и театральном искусстве; проявляет музыкальные и художественно-творческие способности; - ребенок принимает активное участие в праздничных программах и их подготовке; взаимодействует со всеми участниками культурно-досуговых мероприятий; - ребенок самостоятельно определяет замысел рисунка, аппликации, лепки, постройки, создает образы и композиционные изображения, интегрируя освоенные техники и средства выразительности, использует разнообразные материалы; - ребенок согласовывает свои интересы с интересами партнеров в игровой деятельности, умеет предложить и объяснить замысел игры, комбинировать сюжеты на основе разных событий, создавать игровые образы, управлять персонажами в режиссерской игре; - ребенок проявляет интерес к игровому экспериментированию, развивающим и познавательным играм, в играх с готовым содержанием и правилами действует в точном соответствии с игровой задачей и правилами.
<p>[3] ст.12</p> <p>[3] ст.17</p>	<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Свечеч» – «Радость познания»)</p> <p>- Планируемые результаты к шести годам</p> <ul style="list-style-type: none"> - адекватно идентифицирует себя с представителями своей семьи, пола, национальности, имеет представление о социальных функциях членов семьи, близких и дальних родственниках, их родственных связях; - проявляет интерес к семейным делам, стремится к совместному обсуждению предстоящих дел; - испытывает потребность в общении со взрослым как источником разнообразной информации о природном и социальном мире, событиях в родном городе (селе), республике, регионах страны; - свободно владеет родным языком, использует речь для выражения своих мыслей, чувств и желаний, построения речевого высказывания в ситуации общения, свободно участвует в диалоге со сверстниками и взрослыми, способен договариваться; - проявляет интерес и уважение к культуре, традициям, обычаям и нравам людей, говорящих на татарском языке, испытывает потребность в общении со взрослыми и детьми при ограниченном владении татарским языком; - приобрел первоначальные навыки общения с представителями татарской национальности, в диалоге с ними выражает свои чувства и намерения с помощью речевых и неречевых средств, владеет формами вежливости; - интересуется объектами и явлениями живой и неживой природы родного края, имеет некоторые представления об их взаимосвязях, сезонных изменениях, проявляет бережное отношение к окружающей природе; - имеет навыки рационального природопользования (не рвать лекарственные травы с корнями, содержать в чистоте водохранилища и т.д.); - имеет представление о городе Казани как столице республики, столице

всех татар мира;

- узнает и называет символику республики, ее столицы;
- имеет представление о станциях метрополитена города Казани, об их отличительных особенностях, происхождении названий;
- имеет первоначальные представления о культурных достояниях, основных исторических событиях, достопримечательностях, интересуется происхождением названий улиц родного города (села);
- проявляет любознательность к атрибутам национальной культуры (жилище, предметы быта, национальная кухня, одежда, посуда, национальные праздники, музыкальные инструменты, малые формы фольклора), задает вопросы;
- проявляет интерес, симпатию и уважение по отношению к культуре представителей других национальностей, стремится к общению с ними;
- с интересом слушает о жизни и творчестве выдающихся деятелей литературы и искусства, может их назвать;
- имеет представление о профессиональной деятельности работников сельского хозяйства и перерабатывающей промышленности, может назвать несколько профессий;
- ориентируется в транспортных средствах своей местности и их маршрутах, понимает смысл общепринятых символических обозначений, соблюдает правила безопасности на улице и в общественном транспорте;
- понимает обращенную речь в виде короткого текста (в рамках предусмотренного УМК «Татарча сөйләшәбез» - «Учимся говорить по-татарски» образовательного материала);
- выбирает сюжетную картинку, описанную на татарском языке;
- владеет лексическим объемом, предусмотренным УМК «Татарча сөйләшәбез», не менее 142 слов, правильно их произносит;
- проявляет устойчивый интерес к обучению татарскому языку;
- отвечает на вопросы двух-трехсловными предложениями как эквивалент целого высказывания, строит фразы из 2-4 слов на татарском языке;
- способен вступить в диалог на татарском языке со взрослым и сверстниками;
- проявляет речевую активность в естественной ситуации общения;
- стремится к достижению результата, заданного дидактической (лексической) игрой;
- доступным языком фольклорных произведений умеет рассказывать татарские народные сказки, уместно использовать загадки, пословицы, поговорки;
- проявляет интерес к перспективам своего речевого развития;
- проявляет интерес к выдающимся произведениям изобразительного искусства Республики Татарстан;
- знает об особенностях русского национального костюма;
- имеет представление о некоторых архитектурных сооружениях родного города (районного центра, поселка, села);
- определяет элементы татарского национального орнамента, владеет техникой рисования декоративной росписи, использует элементы национального орнамента на силуэтах одежды, обуви, головных уборов;
- владеет техникой рельефного изображения, способами обрывной и объемной аппликации для украшения предметов быта в национальном колорите;
- в аппликации, лепке, рисовании отражает сюжеты по мотивам татарских народных сказок;
- с удовольствием слушает народную музыку, музыкальные произведения

	<p>татарских композиторов, эмоционально на них отзывается;</p> <ul style="list-style-type: none"> - узнает звучание Государственного гимна Республики Татарстан, пытается подпевать; - исполняет татарские песни, танцы, с удовольствием участвует в татарских народных праздниках, водит хороводы; - по собственной инициативе и по инициативе взрослого использует полученную информацию в разных видах деятельности (игровой, коммуникативной, познавательно-исследовательской) а также в разных видах активности (восприятие художественной литературы и фольклора, музыкальная, изобразительная, конструирование и др.): - имеет представление о ценностях здорового образа жизни; - имеет начальное представление о своем теле и своих физических возможностях; - имеет представление о некоторых летних видах спорта, спортивных комплексах, построенных к XXVII Всемирной летней Универсиаде 2013 г.; - подвижен, владеет основными движениями, старается контролировать свои движения, управлять ими; - с удовольствием участвует в национальных подвижных играх, играх-соревнованиях.
[8] ст.37 - 43	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)
Педагогическая диагностика достижения планируемых результатов	
[2] п.16.1. -16.10.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
Педагогическая диагностика достижений планируемых результатов проводится на основе методической разработки «Педагогический мониторинг оценки индивидуального развития дошкольников и эффективности педагогических воздействий»	
[3] ст. 23 -71	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөенеч» – «Радость познания»)
	<p>УМК «Туган телдә сөйләшәбез» - «Говорим на родном языке» по обучению детей татарской национальности 2-7 лет родному языку (Хазратова Ф. В., Зарипова З. М.)</p> <p>УМК «Изучаем русский язык» по обучению детей татарской национальности 4-7 лет русскому языку.(Гаффарова С.М.).</p> <p>УМК «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр элифбасы. Авазларны уйнатып» по обучению грамоте детей татарской национальности 5-7 лет. (Шаехова Р. К.).</p>
[8] ст.106- 157	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально – коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)

III. Содержательный раздел Программы

Образовательная область «Социально – коммуникативное развитие»	
[1] п.2.6.	<p>Предполагает:</p> <ul style="list-style-type: none"> -усвоение и присвоение норм, правил поведения и морально-нравственных ценностей, принятых в российском обществе; -развитие общения ребенка со взрослыми и сверстниками, формирование готовности к совместной деятельности и сотрудничеству; - формирование у ребенка основ гражданственности и патриотизма, уважительного отношения и чувства принадлежности к своей семье, сообществу детей и взрослых в Организации, региону проживания и стране в целом; - развитие эмоциональной отзывчивости и сопереживания, социального и эмоционального интеллекта, воспитание гуманных чувств и отношений; - развитие самостоятельности и инициативности, планирования и регуляции ребенком собственных действий; - формирование позитивных установок к различным видам труда и творчества; -формирование основ социальной навигации и безопасного поведения в быту и природе, социуме и медиапространстве (цифровой среде).
5 - 6 лет	
Основная часть (в соответствии с ФОП)	
Задачи [2] 18.6.1	<p>1) в сфере социальных отношений: обогащать представления детей о формах поведения и действиях в различных ситуациях в семье и ДОО; содействовать пониманию детьми собственных и чужих эмоциональных состояний и переживаний, овладению способами эмпатийного поведения в ответ на разнообразные эмоциональные проявления сверстников и взрослых; поддерживать интерес детей к отношениям и событиям в коллективе, согласованию действий между собой и заинтересованности в общем результате совместной деятельности; обеспечивать умение детей вырабатывать и принимать правила взаимодействия в группе, понимание детьми последствий несоблюдения принятых правил; расширять представления о правилах поведения в общественных местах; об обязанностях в группе;</p> <p>2) в области формирования основ гражданственности и патриотизма: воспитывать уважительное отношение к Родине, к людям разных национальностей, проживающим на территории России, их культурному наследию; знакомить детей с содержанием государственных праздников и традициями празднования, развивать патриотические чувства, уважение и гордость за поступки героев Отечества, достижения страны; поддерживать детскую любознательность по отношению к родному краю, эмоциональный отклик на проявления красоты в различных архитектурных объектах и произведениях искусства, явлениях природы;</p> <p>3) в сфере трудового воспитания: формировать представления о профессиях и трудовых процессах; воспитывать бережное отношение к труду взрослых, к результатам их труда; развивать самостоятельность и инициативу в трудовой деятельности по самообслуживанию, хозяйственно-бытовому, ручному труду и конструированию, труду в природе; знакомить детей с элементарными экономическими знаниями, формировать первоначальные представления о финансовой грамотности;</p> <p>4) в области формирования безопасного поведения:</p>

	<p>формировать представления детей об основных источниках и видах опасности в быту, на улице, в природе, в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» (далее - сеть Интернет) и способах безопасного поведения; о правилах безопасности дорожного движения в качестве пешехода и пассажира транспортного средства; формировать осмотрительное отношение к потенциально опасным для человека ситуациям; знакомить с основными правилами пользования сети Интернет, цифровыми ресурсами, исключая практическое использование электронных средств обучения индивидуального использования.</p>
<p>Содержание [2] 18.6.2</p>	<p>1) В сфере социальных отношений.</p> <p>Педагог предоставляет детям возможность рассказать о себе, выразить собственные потребности и желания, воспитывает самоуважение и уверенность в себе, подчеркивает достижения ребенка. Знакомит детей с их правами. Обогащает представления детей о расширении форм поведения и действий детей в ситуации взросления (помощь взрослым дома и в группе, сочувствие и поддержка детей с ОВЗ в ДОО; забота и поддержка младших).</p> <p>Педагог знакомит детей с основными эмоциями и чувствами, их выражением в мимике, пантомимике, действиях, интонации речи. Анализирует с детьми причины и события, способствующие возникновению эмоций, рассматривает примеры из жизненного опыта детей, произведений литературы и изобразительного искусства, кинематографа и мультипликации. Учит детей понимать свои и чужие эмоциональные состояния, разговаривать о них, демонстрирует примеры эмоциональной поддержки и адекватные возрасту способы регуляции эмоциональных состояний.</p> <p>Обогащает представления о семье, семейных и родственных отношениях: члены семьи, ближайшие родственники по линии матери и отца. Способствует пониманию того, как поддерживаются родственные связи (переписка, разговор по телефону, посещения, совместный отдых), как проявляются в семье забота, любовь, уважение друг к другу. Рассматривает проявления семейных традиций и отношения к пожилым членам семьи. Обогащает представления детей о заботе и правилах оказания посильной помощи больному члену семьи.</p> <p>Педагог поддерживает стремление ребенка быть членом детского коллектива: иметь ближайшее окружение и предпочтения в общении; стремиться к деловому сотрудничеству; в совместной деятельности ориентироваться на свои возможности и сверстника. Способствует овладению детьми умений совместной деятельности: принимать общую цель, договариваться о способах деятельности и материалах, в процессе общего дела быть внимательными друг к другу, проявлять заинтересованность в достижении результата, выражать свое отношение к результату и взаимоотношениям. Поддерживает предотвращение и самостоятельное преодоление конфликтных ситуаций, уступки друг другу, уточнения причин несогласия. Обогащает опыт освоения детьми групповых форм совместной деятельности со сверстниками.</p> <p>Педагог в совместной деятельности с детьми поощряет обсуждение и установление правил взаимодействия в группе, способствует пониманию детьми последствий несоблюдения принятых правил.</p> <p>Расширяет представления о правилах поведения в общественных местах; об обязанностях в группе. Обогащает словарь детей вежливыми словами (доброе утро, добрый вечер, хорошего дня, будьте здоровы, пожалуйста, извините, спасибо).</p> <p>Развивает позитивное отношение к ДОО: поддерживает желание детей соблюдать порядок и чистоту в группе, преобразовывать пространство в зависимости от предстоящих событий (праздники, мероприятия), воспитывает бережное отношение к пространству и оборудованию ДОО. Включает детей в</p>

подготовку мероприятий для родителей (законных представителей), пожилых людей, младших детей в ДОО. Поддерживает чувство гордости детей, удовлетворение от проведенных мероприятий.

2) В области формирования основ гражданственности и патриотизма.

Педагог воспитывает уважительное отношение к нашей Родине - России. Расширяет представления о государственных символах России - гербе, флаге, гимне, знакомит с историей их возникновения в доступной для детей форме. Обогащает представления детей о том, что Россия - большая многонациональная страна, воспитывает уважение к людям разных национальностей, их культуре. Развивает интерес к жизни людей разных национальностей, проживающих на территории России, их образу жизни, традициям и способствует его выражению в различных видах деятельности детей (рисуют, играют, обсуждают). Уделяет особое внимание традициям и обычаям народов, которые проживают на территории малой родины.

Обогащает представления детей о государственных праздниках: День России, День народного единства, День Государственного флага Российской Федерации, День Государственного герба Российской Федерации, День защитника Отечества, День Победы, Всемирный день авиации и космонавтики. Знакомит детей с содержанием праздника, с традициями празднования, памятными местами в населенном пункте, посвященными празднику. Воспитывает уважение к защитникам и героям Отечества. Знакомит детей с яркими биографическими фактами, поступками героев Отечества, вызывает позитивный эмоциональный отклик и чувство гордости.

Педагог обогащает представления детей о малой родине: поддерживает любознательность по отношению к родному краю; интерес, почему именно так устроен населенный пункт (расположение улиц, площадей, различных объектов инфраструктуры); знакомит со смыслом некоторых символов и памятников населенного пункта, развивает умения откликаться на проявления красоты в различных архитектурных объектах. Поддерживает проявления у детей первичной социальной активности: желание принять участие в значимых событиях, переживание эмоций, связанных с событиями военных лет и подвигами горожан (чествование ветеранов, социальные акции и прочее).

3) В сфере трудового воспитания.

Педагог обогащает представления детей о труде взрослых, знакомит детей дошкольного возраста с разными видами производительного (промышленность, строительство, сельское хозяйство) и обслуживающего (сфера досуга и отдыха, сфера культуры, медицина, торговля) труда. Создает образовательные ситуации по ознакомлению детей с конкретными профессиями взрослых, демонстрирует возможные связи между профессиями, обращает внимание детей на содержание каждой профессии в соответствии с общей структурой трудового процесса (мотив, цель, инструменты и оборудование, содержание действий, выбор трудовых действий в соответствии с целью, результат): продавец продает товар покупателю, рабочий на фабрике изготавливает товар, шофер развозит товар по магазинам, грузчик разгружает товар.

Педагог формирует представление детей о современной технике, в том числе цифровой, ее разнообразии, создает образовательные ситуации для знакомства детей с конкретными техническими приборами, показывает, как техника способствует ускорению получения результата труда и облегчению труда взрослых.

Педагог создает условия для знакомства детей с экономическими знаниями, рассказывает о назначении рекламы для распространения информации о товаре, формирует представление о финансовой грамотности человека, обсуждает с детьми назначение денег и их участие в процессе приобретения товаров или

	<p>услуг, организует проблемные и игровые ситуации для детей, развивает умения планировать расходы на покупку необходимых товаров и услуг, формирует уважение к труду родителей (законных представителей).</p> <p>Педагог продолжает поощрять инициативность и самостоятельность детей в процессах самообслуживания в группе (убрать постель после сна, расставить ровно стулья за столами в зоне учебной деятельности), создает проблемные и игровые ситуации для развития умений выполнять отдельные трудовые действия, привлекает к решению поставленных задач родителей (законных представителей) с целью создания дома условий для развития умений реализовывать элементы хозяйственно - бытового труда: вымыть тарелку после обеда, вытереть пыль в комнате, застелить кровать, погладить носовой платок, покормить домашнего питомца и тому подобное.</p> <p>Педагог создает условия для коллективного выполнения детьми трудовых поручений во время дежурства, учит детей распределять между собой трудовые поручения для получения единого трудового результата.</p> <p>4) В области формирования безопасного поведения.</p> <p>Педагог создает условия для закрепления представлений детей о правилах безопасного поведения в быту, на улице, в природе, в общении с людьми, в том числе в сети Интернет. Обсуждает с детьми содержание детских книг, где герои попадают в опасные ситуации, побуждает детей к рассуждениям, что нужно было сделать, чтобы избежать опасности, обговаривает вместе с детьми алгоритм безопасного поведения. Рассматривает с детьми картинки, постеры, где раскрывается связь между необдуманным и неосторожным действиями человека и опасными последствиями разрешения ситуации (наступил на люк - чуть не провалился в шахту, толкнул ребенка на горке - мальчик упал на острый лед и тому подобное). Иницирует проблемными вопросами желание детей рассказать о том, как можно было избежать опасной ситуации, какие советы дети могли бы дать героям, представленным на картинках.</p> <p>Педагог создает условия для самостоятельной деятельности детей, где можно было бы применить навыки безопасного поведения: организует игровые и проблемные ситуации, решая которые ребенок может закрепить правила безопасного поведения. Иницирует вместе с детьми создание общих правил безопасного поведения в группе, на улице, в природе, в общении с людьми, поощряет интерес детей к данной теме, поддерживает их творческие находки и предложения. Читает с детьми художественную литературу, иницирует обсуждение с детьми тех эпизодов книги, где герои попадают в опасную ситуацию, активизирует проблемными вопросами желание детей рассказать, как нужно было себя вести в подобной ситуации, чтобы избежать опасности.</p> <p>Педагог обсуждает с детьми правила пользования сетью Интернет, цифровыми ресурсами.</p>
<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Солнышко» – «Радость познания»)</p>	
<p>Задачи [3] ст. 120</p>	<p>Создание условий для развития положительного отношения ребенка к себе и другим людям, развития коммуникативной и социальной компетентности, в том числе информационно – социальной, развитие игровой деятельности</p>
<p>Содержание [3] ст. 120 - 123</p>	<p>В сфере развития положительного отношения ребенка к себе и другим людям</p> <p>Углублять представления о семье, ее истории. Расширять представления о составе семьи, родственниках (отец, мать, бабушки и дедушки, братья и сестры, дяди и тети, двоюродные, троюродные братья и сестры), своей принадлежности к семье, родственных связях и зависимостях внутри неё, профессиях и увлечениях родителей, родственников; привлекать к рассматриванию фотографий родственников, акцентировать внимание на внешнем сходстве ребенка с</p>

родителями и другими родственниками.

Поощрять желание ребенка принимать посильное участие в подготовке семейных праздников, к выполнению постоянных обязанностей по дому. Способствовать проявлению интереса к семейным делам, стремлению к совместному обсуждению проблем.

Создавать условия для формирования нравственной основы первых чувств патриотизма как общечеловеческой ценности – любви к своей семье, детскому саду, родному краю, людям, населяющим ее.

Развивать чувство гордости за собственные достижения, за успешные выступления сверстников на фестивалях, соревнованиях, победы спортсменов на олимпийских играх, выступления артистов на международных конкурсах.

Поддерживать интерес ребенка к событиям из детства окружающих взрослых, информации про верных друзей, дворовые игры и самодельные игрушки, о смешных ситуациях, эпизодах, которые хорошо запомнились и могут быть созвучными интересам и чувствам самого ребенка.

Поддерживать индивидуальные проявления детей в коллективных работах по уборке участка после листопада, подкормке птиц, живущих в городе, экологических акциях.

В сфере развития коммуникативной и социальной компетентности, в том числе информационно-социальной

Поддерживать потребность ребенка в общении со взрослым как источником разнообразной информации о природном и социальном мире, событиях в родном городе (селе), республике, регионах страны.

Создавать условия для эмоционально насыщенного содержательного общения на родном языке взрослого с ребенком и детей между собой в разных видах детской активности.

Развивать умение общаться на родном языке с разными детьми (младшими, старше себя, ровесниками, мальчиками, девочками), с «новеньким» в группе детского сада и др., воспитывать доброжелательное отношение к ним.

Развивать интерес и уважение к культуре, традициям, обычаям и нравам людей, говорящих на татарском языке, формировать навыки разумного и обоснованного поведения при взаимодействии языков и культур, навыки социальной межкультурной коммуникации.

Формировать навыки общения, поддерживать достижение коммуникативных целей при ограниченном владении татарским языком, приобретение первоначальных навыков устной речи на втором языке.

Помочь освоению элементарных правил этикета, поощрять этически ценные образцы общения, использование в речи татарского народного фольклора (поговорки, пословицы, потешки и др.).

Дать возможность представить поведение ребёнка при встрече и случайном общении с незнакомым человеком. Рассмотреть и обсудить наиболее типичные ситуации, создающиеся при подобных встречах, обратить внимание на недопустимость и опасность оставаться наедине с незнакомым человеком.

Приобщать детей к подготовке празднования основных знаменательных дат города, республики, страны. Формировать чувство гордости и радости от участия в жизни города (республики, страны).

Формировать основы безопасного поведения на дорогах и улицах города, в общественном транспорте, метро.

Предостерегать детей от возможной опасности при встрече с бездомными животными.

Формировать культуру поведения в природе. Рассказать детям о некоторых источниках опасности для природы родного края (вырубка деревьев, лесные пожары, сильный мороз, загрязнение водоемов и др.).

	<p>Формировать представления о взаимосвязи природы и человека, о влиянии окружающей среды на здоровье человека.</p> <p>В сфере развития игровой деятельности</p> <p>Поощрять расширение выбора тем для сюжетно-ролевых игр; способствовать развитию сюжета на основе знаний, полученных при восприятии социального мира, из литературных произведений татарских писателей и поэтов, телевизионных передач, экскурсий по городу (селу), выставок, походов.</p> <p>Активно поддерживать самостоятельную игру детей, появление игрового диалога в форме ролевых высказываний на татарском языке, стремление соответствовать взятой на себя роли, реальному или вымышленному событию.</p> <p>Поддерживать индивидуальную и совместную режиссерскую игру, в которой дети в условной форме используют национальные игрушки, игрушки-самоделки из журнала «Тылсымлы куллар», отображают события из жизни, сюжеты из сказок народов Поволжья, мультфильмов и т.д.</p> <p>Развивать артистические способности детей, вовлекать их в сценическое искусство: игры в концерт, пение татарских песен, исполнение танцев народов Поволжья, показ сенок из спектакля. Предоставлять возможность выступления перед сверстниками, родителями и гостями.</p> <p>Поощрять инициативность игрового (ролевого) поведения, соблюдение правил, проявление индивидуальности в татарских народных играх, играх с правилами, способствующих физическому, социальному развитию (этнокультурному).</p> <p>Поддерживать переход к самостоятельной организации детьми досуговых игр (интеллектуальные, настольно-печатные, игры-развлечения, игры-забавы преимущественно с народными игрушками, персонажами кукольного театра, детскими музыкальными инструментами (курай, гармонь, кубыз и др.), поощрять проявление самостоятельности, инициативности, умение занимать позицию равноправного партнера.</p> <p>Поддерживать активное участие детей в празднично-карнавальных играх, играх сезонного характера, приуроченных к праздникам «Сабантуй», «Науруз», «Карга боткасы», «Масленица», «Рождество» и др., развивать ощущение праздничной общности между людьми.</p>
<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Программа социально коммуникативного развития и социального воспитания дошкольников «Дорогою добра» Л.В. Коломийченко)</p>	
<p>Задачи [8]ст. 16 - 25</p>	<p>- Раздел «Человек среди людей»; - Раздел «Человек в истории»; - Раздел «Человек в культуре».</p>
<p>Содержание [8]ст. 40 - 63</p>	<p>- Раздел «Человек среди людей» (Блок «Я – человек: я мальчик, я девочка», Блок «Мужчины и женщины», Блок «Моя семья», Блок «Детский сад – мой второй дом»); - Раздел «Человек в истории» (Блок «Проявление и развитие человека на Земле», Блок «История семьи», Блок «Родной город (село)», Блок «Родная страна»); - Раздел «Человек в культуре» (Блок «Русская традиционная культура»).</p>
<p>Решение совокупных задач воспитания в рамках образовательной области «Социально – коммуникативное развитие»</p>	
<p>направлено на приобщение к ценностям «Родина», «Природа», «Семья», «Человек», «Жизнь», «Милосердие», «Добро», «Дружба», «Сотрудничество», «Труд»</p>	
<p>что предполагает: воспитание уважения к своей семье, своему населенному пункту, родному краю, своей стране; воспитание уважительного отношения к другим людям - детям и взрослым (родителям (законным представителям), педагогам, соседям и другим), вне зависимости от их этнической и национальной принадлежности;</p>	<p>[2] п.18.8.</p>

<p>воспитание ценностного отношения к культурному наследию своего народа, к нравственным и культурным традициям России;</p> <p>содействие становлению целостной картины мира, основанной на представлениях о добре и зле, красоте и уродстве, правде и лжи;</p> <p>воспитание социальных чувств и навыков: способности к сопереживанию, общительности, дружелюбия, сотрудничества, умения соблюдать правила, активной личностной позиции;</p> <p>создание условий для возникновения у ребенка нравственного, социально значимого поступка, приобретения ребенком опыта милосердия и заботы;</p> <p>поддержка трудового усилия, привычки к доступному дошкольнику напряжению физических, умственных и нравственных сил для решения трудовой задачи;</p> <p>формирование способности бережно и уважительно относиться к результатам своего труда и труда других людей.</p>	
--	--

Методические пособия для реализации содержания образовательной области «Социально – коммуникативное развитие»

- 1.Л.А. Свирская «Утро радостных встреч», М., Линка – Пресс, 2010
- 2.Н.А.Виноградова «Сюжетно – ролевые игры для старших дошкольников», Айрис – Пресс, М., 2008
- 3.И.З.Хабибуллина «Ребёнок и социум. Нравственное воспитание и развитие дошкольников», Казань, ШКОЛА, 2010
- 5.Р.С.Буре «Дошкольник и труд», М., Мозаика – Синтез, 2011
- 6.Н.Н. Авдеева, О.Л. Князева, Р.Б. Стеркина, Безопасность: Учебное пособие по основам безопасности жизнедеятельности детей старшего дошкольного возраста, М.: ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1998.
- 7.Р.Ш.Ахмадиева, Е.Е.Воронина, «Обучение детей дошкольного возраста правилам безопасного поведения на дорогах», Казань, 2008
- 8.Л.Г.Татарникова «Валеология – основы безопасности жизни ребёнка», С –П., 1995
- 9.Г.А.Галеева, С.М.Гаффарова «Цикл занятий для детей дошкольного возраста по обучению правилам безопасного поведения на дорогах», Казань, 2009
- 10.Т.Ф.Саулина «Три сигнала светофора», М., Мозаика – синтез, 2010
11. Л.В. Коломийченко, Г.И. Чугаева, Л.И.Югова «Дорогою добра. Занятия для детей 5-6 лет по социально-коммуникативному развитию», 2021
- 12.Т.А. Шорыгина «Общительные сказки. Беседы с детьми о вежливости и культуре общения»,2022
- 13.Т.А. Шорыгина «Беседы об этикете с детьми 5-8 лет»,2022
- 14.Т.А. Шорыгина «Трудовые сказки. Беседы с детьми о труде и профессии» ,2022
- 15.Т.А. Шорыгина «Добрые сказки. Беседы и сказки для детей» ,2022
- 16.Н.Р. Фалахова «Нравственное воспитание в детском саду», 2013 год

Образовательная область «Познавательное развитие»

[1] п.2.6.	<p>Направлена на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развитие любознательности, интереса и мотивации к познавательной деятельности; - освоение сенсорных эталонов и перцептивных (обследовательских) действий, развитие поисковых исследовательских умений, мыслительных операций, воображения и способности к творческому преобразованию объектов познания, становление сознания; - формирование целостной картины мира, представлений об объектах окружающего мира, их свойствах и отношениях; - формирование основ экологической культуры, знаний об особенностях и многообразии природы Родного края и различных континентов, о взаимосвязях
------------	---

	<p>внутри природных сообществ и роли человека в природе, правилах поведения в природной среде, воспитание гуманного отношения к природе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - формирование представлений о себе и ближайшем социальном окружении, культурно-исторических событиях, традициях и социокультурных ценностях малой родины и Отечества, многообразии стран и народов мира; - формирование представлений о количестве, числе, счете, величине, геометрических фигурах, пространстве, времени, математических зависимостях и отношениях этих категорий, овладение логико-математическими способами их познания; - формирование представлений о цифровых средствах познания окружающего мира, способах их безопасного использования.
от 5 – 6 лет	
Основная часть (в соответствии с ФОП)	
<p>Задачи [2] 19.6.1.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) развивать интерес детей к самостоятельному познанию объектов окружающего мира в его разнообразных проявлениях и простейших зависимостях; 2) формировать представления детей о цифровых средствах познания окружающего мира, способах их безопасного использования; 3) развивать способность использовать математические знания и аналитические способы для познания математической стороны окружающего мира: опосредованное сравнение объектов с помощью заместителей (условной меры), сравнение по разным основаниям, счет, упорядочивание, классификация, сериация и тому подобное); совершенствовать ориентировку в пространстве и времени; 4) развивать способы взаимодействия с членами семьи и людьми ближайшего окружения в познавательной деятельности, расширять самостоятельные действия различной направленности, закреплять позитивный опыт в самостоятельной и совместной со взрослым и сверстниками деятельности; 5) расширять представления о многообразии объектов живой природы, их особенностях, среде обитания и образе жизни, в разные сезоны года, их потребностях; продолжать учить группировать объекты живой природы; 6) продолжать учить детей использовать приемы экспериментирования для познания объектов живой и неживой природы и их свойств и качеств; 7) продолжать знакомить с сезонными изменениями в природе, и деятельностью человека в разные сезоны, воспитывать положительное отношение ко всем живым существам, желание их беречь и заботиться.
<p>Содержание [2] 19.6.2.</p>	<p>1) Сенсорные эталоны и познавательные действия:</p> <p>педагог закрепляет умения детей различать и называть все цвета спектра и ахроматические цвета, оттенки цвета, тоны цвета, теплые и холодные оттенки; расширяет знания об известных цветах, знакомит с новыми цветами (фиолетовый) и оттенками (голубой, розовый, темно-зеленый, сиреневый); развивает способность различать и называть геометрические фигуры, осваивать способы воссоздания фигуры из частей, деления фигуры на части; выделять структуру плоских геометрических фигур, использовать сенсорные эталоны для оценки свойств и качеств предметов. Посредством игровой и познавательной мотивации педагог организует освоение детьми умений выделять сходство и отличие между группами предметов, сравнивать предметы по 3 - 5 признакам, группировать предметы по разным основаниям преимущественно на основе зрительной оценки; совершенствует приемы сравнения, упорядочивания и классификации на основе выделения их существенных свойств и отношений. Формирует представления о том, как люди используют цифровые средства познания окружающего мира и какие правила необходимо соблюдать для их безопасного использования; педагог демонстрирует детям способы осуществления разных видов познавательной деятельности, осуществления контроля, самоконтроля и</p>

взаимоконтроля результатов деятельности и отдельных действий во взаимодействии со сверстниками, поощряет проявление наблюдательности за действиями взрослого и других детей. В процессе организации разных форм совместной познавательной деятельности показывает детям возможности для обсуждения проблемы, для совместного нахождения способов ее решения, поощряет проявление инициативы, способности формулировать и отвечать на поставленные вопросы.

2) Математические представления:

в процессе обучения количественному и порядковому счету в пределах десяти педагог совершенствует счетные умения детей, понимание независимости числа от пространственно-качественных признаков, знакомит с цифрами для обозначения количества и результата сравнения предметов, с составом чисел из единиц в пределах пяти; подводит к пониманию отношений между рядом стоящими числами;

педагог совершенствует умения выстраивать сериационные ряды предметов, различающихся по размеру, в возрастающем и убывающем порядке в пределах десяти на основе непосредственного сравнения, показывает взаимоотношения между ними; организует освоение детьми опосредованного сравнения предметов по длине, ширине, высоте с помощью условной меры; обогащает представления и умения устанавливать пространственные отношения при ориентировке на листе бумаги и временные зависимости в календарных единицах времени: сутки, неделя, месяц, год.

3) Окружающий мир:

педагог расширяет первичные представления о малой родине и Отечестве, о населенном пункте, его истории, его особенностях (местах отдыха и работы близких, основных достопримечательностях). Закрепляет представления о названии ближайших улиц, назначении некоторых общественных учреждений - магазинов, поликлиники, больниц, кинотеатров, кафе. Развивает познавательный интерес к родной стране, к освоению представлений о ее столице, государственном флаге и гербе, о государственных праздниках России, памятных исторических событиях, героях Отечества. Формирует представления о многообразии стран и народов мира;

педагог формирует у детей понимание многообразия людей разных национальностей - особенностей их внешнего вида, одежды, традиций; развивает интерес к сказкам, песням, играм разных народов; расширяет представления о других странах и народах мира, понимание, что в других странах есть свои достопримечательности, традиции, свои флаги и гербы.

4) Природа:

педагог формирует представления о многообразии объектов животного и растительного мира, их сходстве и различии во внешнем виде и образе жизни поведения в разные сезоны года; совершенствует умения сравнивать, выделять признаки, группировать объекты живой природы по их особенностям, месту обитания, образу жизни, питанию; направляет внимание детей на наличие потребностей у животных и растений (свет, тепло, вода, воздух, питание); создает ситуации для понимания необходимости ухода за растениями и животными относительно их потребностей;

педагог организует целенаправленное экспериментирование и опыты для ознакомления детей со свойствами объектов неживой природы, расширяя представления об объектах неживой природы, как среде обитания животных и растений (вода, почва, воздух, горы). Уточняет представления о признаках разных времен года (погодные изменения, состояние деревьев, покров, изменений в жизни человека, животных и растений); о деятельности человека в разные сезоны года (выращивание растений, сбор урожая, народные праздники и развлечения и

	<p>другое); способствует усвоению детьми правил поведения в природе, формируя понимание ценности живого, воспитывает желание защитить и сохранить живую природу.</p>
<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөөнеч» – «Радость познания»)</p>	
<p>Задачи [3] ст.123</p>	<p>Создание условий для развития любознательности, познавательной активности, познавательных способностей детей, развития представлений в разных сферах знаний об окружающей действительности</p>
<p>Содержание [3] ст.123 - 126</p>	<p>В сфере развития любознательности, познавательной активности, познавательных способностей Расширять знания детей о природе родного края, о ее сезонных изменениях. Формировать элементарные представления о целостности природы и взаимозависимости ее компонентов. Поддерживать интерес и желание наблюдать за поведением животных, живущих на территории республики, выделять характерные особенности их внешнего вида (части тела, чем оно покрыто), способы передвижения (ползает, летает, плавает), особенности питания, приспособления к среде обитания. Обогащать знания детей о том, что по мере изменения сезонных явлений способы приспособления живых организмов к среде обитания тоже меняются (осенью насекомые прячутся в землю, под корой деревьев и спят, зимующие птицы приближаются к жилищам человека, заяц меняет свою шкурку и т.д.). Развивать умение вслушиваться и узнавать животных по издаваемым ими звукам. Поддерживать интерес к наиболее часто встречающимся растениям родного края. Учить группировать и классифицировать объекты природы по характерным признакам (деревья хвойные и лиственные, кустарники, травянистые растения; растения леса, луга, сада, водоёма; комнатные растения т.д.). Развивать умение видеть красоту природы родного края, богатство ее форм, красок, запахов. Познакомить с природоохранительной деятельностью человека. Рассказать о Волжско-Камском государственном заповеднике, национальном парке «Нижняя Кама», их роли в охране природы республики. Воспитывать бережное отношение к живой и неживой природе, предвидеть положительные и отрицательные последствия вмешательства человека, формировать непотребительское отношение к природе родного края, первоначальные навыки природопользования («Если я и другие люди будем собирать лекарственные травы с корнями, то...»).</p> <p>Поощрять создание детьми сборника рассказов с выделением наиболее значимых правил безопасного поведения в природе, проиллюстрировать сборник детскими рисунками. Способствовать усвоению норм и правил, принятых в обществе. Развивать творческие способности.</p> <p>В сфере развития представлений в разных сферах знаний об окружающей действительности Познакомить с символикой Республики Татарстан (флаг, герб, гимн). Развивать осознание детьми принадлежности к своему народу. Формировать представление о том, что Казань – столица республики и всех татар мира. Казань - крупный промышленный центр, один из древнейших городов России. В Казани работают Президент, Правительство Республики Татарстан, мэр города. Познакомить с символикой столицы. Рассказать детям истории, легенды, мифы о родном крае, обсудить их. Познакомить с событиями прошлого, достопримечательностями, историческими памятниками, музеями, с происхождением названий улиц родного города (села). Приобщать детей к истории родного края, прошлому и современному состоянию национальной культуры.</p>

Познакомить детей с географическим положением Республики Татарстан (на карте и глобусе обозначить территорию республики, реки Волгу и Каму, Куйбышевское и Нижнекамское водохранилища, озеро Кабан, озера и реки окрестности). Помочь детям понять условные обозначения.

Расширять представления детей о средствах национальной культуры (жилище, предметы быта, национальная кухня, одежда, посуда, национальные праздники, музыкальные инструменты, малые формы фольклора). Побуждать детей задавать вопросы, рассуждать.

Формировать представление о том, что Татарстан – многонациональная республика. На основе восприятия художественных текстов, рассматривания иллюстраций в книгах, просмотра видеоальбомов познакомить с традициями, обычаями, обрядами народов, живущих в Республике Татарстан. Помочь выделить общее и частное в поведении людей и явлениях культуры, развивать уважительное отношение к людям других национальностей.

Приобщать к прошлому и настоящему национальной и мировой культур. Познакомить с жизнью и творчеством выдающихся деятелей литературы и искусства: поэты (Г. Тукай, М. Джалиль, Р. Миннуллин и др.), писатели (А. Алиш, Р. Батулла и др.), художники (Х. Якупов, Х. Казаков и др.), скульпторы (Б. Урманче, В. Цигаль и др.). Вызвать интерес к их жизни и творческой деятельности.

Формировать представления детей о крупных агропромышленных комплексах, фермерских хозяйствах, о сельскохозяйственной продукции, некоторых профессиях, связанных с животноводством и растениеводством (фермер, доярка, ветеринар, комбайнер, овощевод и др.).

Развивать представления детей о трудовой деятельности взрослых, их отношении к труду посредством татарских народных сказок («Ремесло выручит», «Три дочери» «Падчерица» и др.). Акцентировать внимание детей на сказочных героях, которые любят трудиться. Сопровождать трудовые действия детей строчками из стихотворений Г. Тукая («Забавный ученик», «Киска-озорница» и др.).

Продолжать знакомство с метрополитеном города Казани, со станциями: Кремлевская, Козья слобода, Суконная слобода и др., рассматривать их на фотоснимка и рассказывать историю происхождения их названий. Обогащать знания детей об окружающей действительности.

Познакомить с правилами безопасного поведения в метро: в вагоне (не прислоняться к дверям, заранее готовиться к выходу), на станции (двигаться в общем направлении движения, не заступать на ограничительную линию), на эскалаторе (стоять справа, готовится к входу и выходу с эскалатора, координируя свои действия с его движением), при прохождении турникетов (вовремя оплатить проезд).

Познакомить со знаками «Движение на велосипедах запрещено», «Велосипедная дорожка», с улицами, на которых выделены велодорожки. Совершенствовать умение свободно ориентироваться на улицах города. Познакомить с правилами езды на велосипеде.

Ориентировать детей в многообразии транспортных средств своей местности: определять на каком маршрутном автобусе можно проехать от дома до детского сада, центральной площади, кукольного театра и др., каким транспортном пользуются родители.

Познакомить с правилами перевозки детей в машине: пристегиваться ремнем и сидеть на детском сидении, не отвлекать водителя, не высовываться из окна, не брать с собой острые предметы; способствовать развитию умения осуществлять контроль своих действий.

Уточнить знания детей о назначении специальных транспортных средств: машина

	<p>«скорой помощи», «полицейская машина», «пожарная машина» и др.; реагировать на издаваемые сигналы, отличать их на слух. Обратит внимание на то, что специальные транспортные средства в определенных случаях могут нарушать правила дорожного движения.</p> <p>Поощрять создание детьми сборника сочинений с выделением наиболее значимых для закрепления правил безопасного поведения на улицах и дорогах города (села), проиллюстрировать сборник детскими рисунками. Развивать творчество в различных его формах.</p>
--	---

Решение совокупных задач воспитания в рамках образовательной области «Познавательное развитие»

направлено приобщение к ценностям «Человек», «Семья», «Познание», «Родина» и «Природа»

<p>что предполагает:</p> <ul style="list-style-type: none"> • воспитание отношения к знанию как ценности, понимание значения образования для человека, общества, страны; • приобщение к отечественным традициям и праздникам, к истории и достижениям родной страны, к культурному наследию народов России; • воспитание уважения к людям - представителям разных народов России независимо от их этнической принадлежности; • воспитание уважительного отношения к государственным символам страны (флагу, гербу, гимну); • воспитание бережного и ответственного отношения к природе родного края, родной страны, приобретение первого опыта действий по сохранению природы. 	[2] п.19.8
--	------------

Методические пособия для реализации содержания образовательной области «Познавательное развитие»

1. Л.А.Парамонова «Развивающие занятия с детьми 5-6 лет» М.,ОЛМА Медиа Групп, 2009.
2. П.Г.Саморукова «Как знакомить дошкольников с природой», М., Просвещение , 1983
3. О.А. Соломенникова «Ознакомление детей с миром природы. Старшая группа» - М. МОЗАИКА – СИНТЕЗ. 2014.
4. Е.В. Колесникова «Математика для детей 5-6 лет», М: Сфера, 2019.
5. С.Н.Николаева «Юный эколог», М., Мозаика синтез, 2010
6. Е.А. Алябьева «Природа. Беседы и сказки для детей», 2021
- 7.Е.А. Алябьева «Тематические дни и недели в детском саду. Планирование», 2021
- 8.АТ. Волобуев «500 загадок обо всем для детей», 2022
9. Т.А. Шорыгина «Мир природы. Стихи для занятий с детьми», 2018
- 10.Т.А. Шорыгина «Мир человека. Стихи для занятий с детьми», 2018
11. Т.А. Шорыгина «Беседы о том, кто где живет», 2022
12. Т.А. Шорыгина «Беседы об изобретениях и открытиях», 2022

Образовательная область «Речевое развитие»

[1] п.2.6.	<p>Включает:</p> <ul style="list-style-type: none"> - владение речью как средством коммуникации, познания и самовыражения; - формирование правильного звукопроизношения; - развитие звуковой и интонационной культуры речи; - развитие фонематического слуха; обогащение активного и пассивного словарного запаса; - развитие грамматически правильной и связной речи (диалогической и монологической); - ознакомление с литературными произведениями различных жанров (фольклор, художественная и познавательная литература), формирование их осмысленного восприятия; - развитие речевого творчества;
------------	---

- формирование предпосылок к обучению грамоте.

5 – 6 лет

Основная часть (в соответствии с ФООП)

Задачи

[2] 20.6.1.

1) Формирование словаря:

обогащение словаря: вводить в словарь детей существительные, обозначающие профессии (каменщик, тракторист, швея); названия техники (экскаватор, комбайн); прилагательные, обозначающие признаки предметов; наречия, характеризующие отношение людей к труду (старательно, бережно); глаголы, характеризующие трудовую деятельность людей. Упражнять детей в умении подбирать слова со сходными значениями (синонимы) и противоположными значениями (антонимы);

активизация словаря: закреплять у детей умение правильно, точно по смыслу употреблять в речи существительные, прилагательные, глаголы, наречия, предлоги, использовать существительные с обобщающим значением (строитель, хлебороб).

2) Звуковая культура речи:

закреплять правильное, отчетливое произношение всех звуков родного языка; умение различать на слух и отчетливо произносить часто смешиваемые звуки (с-ш, ж-з); определять место звука в слове. Продолжать развивать фонематический слух. Отрабатывать интонационную выразительность речи.

3) Грамматический строй речи:

совершенствовать умение детей согласовывать в предложении существительные с числительными, существительные с прилагательным, образовывать множественное число существительных, обозначающих детенышей животных. Развивать умения пользоваться несклоняемыми существительными (метр); образовывать по образцу однокоренные слова (кот-котенок-котище), образовывать существительные с увеличительными, уменьшительными, ласкательными суффиксами и улавливать оттенки в значении слов; познакомить с разными способами образования слов. Продолжать совершенствовать у детей умение составлять по образцу простые и сложные предложения; при инсценировках пользоваться прямой и косвенной речью.

4) Связная речь:

совершенствовать диалогическую и монологическую формы речи: закреплять умения поддерживать непринужденную беседу, задавать вопросы, правильно отвечать на вопросы педагога и детей; объединять в распространенном ответе реплики других детей, отвечать на один и тот же вопрос по-разному (кратко и распространено). Закреплять умение участвовать в общей беседе, внимательно слушать собеседника, не перебивать его, не отвлекаться. Поощрять разговоры детей по поводу игр, прочитанных книг, просмотренных фильмов. Продолжать формировать у детей умение использовать разнообразные формулы речевого этикета, употреблять их без напоминания; формировать культуру общения: называть взрослых по имени и отчеству, на «вы», называть друг друга ласковыми именами, во время разговора не опускать голову, смотреть в лицо собеседнику, не вмешиваться в разговор взрослых. Развивать коммуникативно-речевые умения, умение связно, последовательно и выразительно пересказывать небольшие литературные произведения (сказки, рассказы) без помощи вопросов педагога, выразительно передавая диалоги действующих лиц, характеристики персонажей, формировать умение самостоятельно составлять по плану и образцу небольшие рассказы о предмете, по картине, набору картинок, составлять письма (педагогу, другу); составлять рассказы из опыта, передавая хорошо знакомые события. Формировать умение составлять небольшие рассказы творческого характера по теме, предложенной педагогом.

5) Подготовка детей к обучению грамоте;

	<p>формировать у детей умение производить анализ слов различной звуковой структуры, выделять словесное ударение и определять его место в структуре слова, качественно характеризовать выделяемые звуки (гласные, твердый согласный, мягкий согласный, ударный гласный, безударный гласный звук), правильно употреблять соответствующие термины. Познакомить детей со словесным составом предложения и звуковым составом слова.</p> <p>б) Интерес к художественной литературе: обогащать опыт восприятия жанров фольклора (потешки, песенки, прибаутки, сказки о животных, волшебные сказки) и художественной литературы (небольшие авторские сказки, рассказы, стихотворения); развивать интерес к произведениям познавательного характера; формировать положительное эмоциональное отношение к «чтению с продолжением» (сказка-повесть, цикл рассказов со сквозным персонажем); формировать избирательное отношение к известным произведениям фольклора и художественной литературы, поддерживать инициативу детей в выборе произведений для совместного слушания (в том числе и повторное); формировать представления о некоторых жанровых, композиционных, языковых особенностях произведений: поговорка, загадка, считалка, скороговорка, народная сказка, рассказ, стихотворение; углублять восприятие содержания и формы произведений (оценка характера персонажа с опорой на его портрет, поступки, мотивы поведения и другие средства раскрытия образа; ритм в поэтическом тексте; рассматривание иллюстраций разных художников к одному и тому же произведению); совершенствовать художественно-речевые и исполнительские умения (выразительное чтение наизусть потешек, прибауток, стихотворений; выразительное чтение по ролям в инсценировках; пересказ близко к тексту); развивать образность речи и словесное творчество (умения выделять из текста образные единицы, понимать их значение; составлять короткие рассказы. потешки, прибаутки).</p>
<p>Содержание [2] 20.6.2.</p>	<p>1) Формирование словаря: педагог осуществляет обогащение словаря за счет расширения представлений о явлениях социальной жизни, взаимоотношениях и характерах людей; за счет слов, обозначающих: названия профессий, учреждений, предметов и инструментов труда, техники, помогающей в работе, трудовые действия и качество их выполнения; личностные характеристики человека, его состояния и настроения, внутренние переживания; социально-нравственные категории, оттенки цвета, тонкое дифференцирование формы, размера и других признаков объекта; названия обследовательских действий, необходимых для выявления качеств и свойств предметов. Педагог закрепляет у детей умение обобщать предметы: объединять их в группы по существенным признакам.</p> <p>2) Звуковая культура речи: педагог развивает у детей звуковую и интонационную культуру речи, фонематический слух, способствует освоению правильного произношения сонорных звуков ([л], [л'], [р], [р']); упражняет в чистом звукопроизношении в процессе повседневного речевого общения и при звуковом анализе слов; формирует умение использовать средства интонационной выразительности при чтении стихов, пересказе литературных произведений, в процессе общения (самостоятельное изменение темпа, ритма речи, силы и тембра голоса в зависимости от содержания).</p> <p>3) Грамматический строй речи: педагог формирует у детей умение грамматически правильно использовать в</p>

речи: несклоняемые существительные, слова, имеющие только множественное или только единственное число, глаголы "одеть" и "надеть", существительные множественного числа в родительном падеже; образовывать слова, пользуясь суффиксами, приставками.

4) Связная речь:

педагог способствует развитию у детей монологической речи, формирует умение замечать и доброжелательно исправлять ошибки в речи сверстников, обогащает представления детей о правилах речевого этикета, развивает умение соблюдать этику общения в условиях коллективного взаимодействия, поддерживает интерес детей к рассказыванию по собственной инициативе, поощряет использование в диалоге разных типов реплик;

педагог помогает детям осваивать этикет телефонного разговора, столового, гостевого этикета, этикет взаимодействия в общественных местах; использовать невербальные средства общения (мимика, жесты, позы); принятые нормы вежливого речевого общения; участвовать в коллективных разговорах, использовать разные виды деятельности и речевые ситуации для развития диалогической речи;

педагог формирует у детей умения самостоятельно строить игровые и деловые диалоги; пересказывать литературные произведения по ролям, по частям, правильно передавая идею и содержание, пользоваться прямой и косвенной речью; с помощью педагога определять и воспроизводить логику описательного рассказа; в описательных рассказах о предметах, объектах и явлениях природы использовать прилагательные и наречия;

сочинять сюжетные рассказы по картине, из личного опыта; с помощью педагога строить свой рассказ в соответствии с логикой повествования; в повествовании отражать типичные особенности жанра сказки или рассказа;

педагог развивает у детей речевое творчество, формирует интерес к самостоятельному сочинению, созданию разнообразных видов творческих рассказов: придумывание продолжения и окончания к рассказу, рассказы по аналогии, рассказы по плану педагога, по модели.

Педагог закрепляет у детей умение внимательно выслушивать рассказы сверстников, замечать речевые ошибки и доброжелательно исправлять их; использовать элементы речи - доказательства при отгадывании загадок, в процессе совместных игр, в повседневном общении, помогает детям осваивать умения находить в текстах литературных произведений сравнения, эпитеты; использовать их при сочинении загадок, сказок, рассказов.

5) Подготовка детей к обучению грамоте:

педагог помогает детям осваивать представления о существовании разных языков, термины "слово", "звук", "буква", "предложение", "гласный звук" и "согласный звук", проводить звуковой анализ слова, делить на слоги двух-, трехсловные слова; осуществлять звуковой анализ простых трехзвучных слов: интонационно выделять звуки в слове, различать гласные и согласные звуки, определять твердость и мягкость согласных, составлять схемы звукового состава слова; составлять предложения по живой модели; определять количество и последовательность слов в предложении. Педагог развивает мелкую моторику кистей рук детей с помощью раскрашивания, штриховки, мелких мозаик.

Часть, формируемая участниками образовательных отношений
(Региональная программа дошкольного образования «Солнышко» – «Радость познания»)

Задачи	Создание условий для развития речи у детей в повседневной жизни, Развитие разных сторон речи в специально организованных играх и занятиях.	[3] ст.126
Содержание	1. Развитие речи в повседневной жизни. 2. Развитие разных сторон речи	[3] ст.126 - 129

Часть, формируемая участниками образовательных отношений (УМК «Туган телдә сөйләшәбез» (обучение родному (татарскому) языку)	
Главной задачей для учебно – методического комплекса является обучение детей татарской национальности правильно и красиво говорить на родном (татарском) языке. Это предполагает понимание детьми речи окружающих, постепенное увеличение словарного запаса, уточнение значений слов, умение составлять предложения и правильно отвечать на вопросы, а также усвоение различных форм общения (умение вступать в диалог, составлять монолог). УМК «Туган телдә сөйләшәбез» реализуется в соответствии с методическим пособием для старшей группы группы.	[8] Методическое пособие для старшей группы ст. 8 - 198
Часть, формируемая участниками образовательных отношений УМК «Изучаем русский язык» по обучению детей татарской национальности 4-7 лет русскому языку (Гаффарова С. М.)	
Задачей учебно - методического комплекса является формирование первоначальных умений и навыков практического владения русским языком в устной форме. В процессе обучения дети должны научиться воспринимать и понимать русскую речь на слух и говорить по-русски в пределах доступной им тематики, усвоенных слов, грамматических форм, синтаксических конструкций и несложных образцов связной речи.	[9] ст.
Часть, формируемая участниками образовательных отношений УМК «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр элифбасы. Авазларны уйнатып» по обучению грамоте детей татарской национальности 5-7 лет (Шаехова Р. К.).	
Основная цель УМК «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр элифбасы. Авазларны уйнатып» по обучению грамоте детей татарской национальности 5-7 лет. (Шаехова Р. К.) – формирование представление о слове, звуке, слоге, предложении. В процессе обучения дети с обучением на родном (татарском) языке должны научиться выделять в произношении заданный звук, делить двух-трех сложные слова на слоги, называть в определенной последовательности слоги в словах, соотносить произносимое слово со схемой его звукового состава, проводить элементарный звуковой анализ слов (в процессе моделирования). Развивать психомоторную готовность руки к письму.	[10] ст.
Решение совокупных задач воспитания в рамках образовательной области «Речевое развитие»	
направлено приобщение к ценностям «Культура» и «Красота»	
что предполагает: владение формами речевого этикета, отражающими принятые в обществе правила и нормы культурного поведения; воспитание отношения к родному языку как ценности, умения чувствовать красоту языка, стремления говорить красиво (на правильном, богатом, образном языке).	[2] п.20.8
Методические пособия для реализации содержания образовательной области «Речевое развитие»	
1.Р.К.Шаехова «Раз – словечко, два - словечко», Казань, 2002 2.В.В.Гербова «Учусь говорить», М., Просвещение, 2002 3.Н.Г.Белова «Дидактические и подвижные игры, психогимнастика в обучении дошкольников грамоте и чтению», Альметьевск, 2000 4.Ф.А.Сохина «Развитие речи детей дошкольного возраста», М., Просвещение, 1976 5.Т.Рик «Сказки и пьесы для семьи и детского сада», М., 2008 6.Р.И.Жуковская, Л.А.Пеньевская «Хрестоматия для детей старшего дошкольного возраста», М., Просвещение, 20027 7.Л.А.Парамонова «Развивающие занятия с детьми 5-6 лет», 2002 8.Книга «Путешествие в страну легенд», Казань, 2009	

9. Книга «Ладушки», Казань, Магариф, 2007
 10. К.В. Закирова «Балачак аланы», Казань, 2011
 11. Аудио – приложение «Татарча сойлешебез»

Образовательная область «Художественно - эстетическое развитие»

[1] п.2.6.	<p>Предполагает:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развитие предпосылок ценностно-смыслового восприятия и понимания мира природы и произведений искусства (словесного, музыкального, изобразительного); - становление эстетического и эмоционально-нравственного отношения к окружающему миру, воспитание эстетического вкуса; - формирование элементарных представлений о видах искусства (музыка, живопись, театр, народное искусство и другое); - формирование художественных умений и навыков в разных видах деятельности (рисовании, лепке, аппликации, художественном конструировании, пении, игре на детских музыкальных инструментах, музыкально-ритмических движениях, словесном творчестве и другое); - освоение разнообразных средств художественной выразительности в различных видах искусства; - реализацию художественно-творческих способностей ребенка в повседневной жизни и различных видах досуговой деятельности (праздники, развлечения и другое); - развитие и поддержку самостоятельной творческой деятельности детей (изобразительной, конструктивной, музыкальной, художественно-речевой, театрализованной и другое).
------------	--

5 – 6 лет

Основная часть (в соответствии с ФОП)

<p>Задачи [2] 21.6.1.</p>	<p>1) приобщение к искусству:</p> <p>продолжать развивать эстетическое восприятие, эстетические чувства, эмоции, эстетический вкус, интерес к искусству; умение наблюдать и оценивать прекрасное в окружающей действительности, природе;</p> <p>развивать эмоциональный отклик на проявления красоты в окружающем мире, произведениях искусства и собственных творческих работах; способствовать освоению эстетических оценок, суждений;</p> <p>формировать духовно-нравственные качества, в процессе ознакомления с различными видами искусства духовно-нравственного содержания;</p> <p>формировать бережное отношение к произведениям искусства;</p> <p>активизировать проявление эстетического отношения к окружающему миру (искусству, природе, предметам быта, игрушкам, социальным явлениям);</p> <p>развивать эстетические интересы, эстетические предпочтения, желание познавать искусство и осваивать изобразительную и музыкальную деятельность;</p> <p>продолжать развивать у детей стремление к познанию культурных традиций своего народа через творческую деятельность;</p> <p>продолжать формировать умение выделять, называть, группировать произведения по видам искусства (литература, музыка, изобразительное искусство, архитектура, балет, театр, цирк, фотография);</p> <p>продолжать знакомить детей с жанрами изобразительного и музыкального искусства; продолжать знакомить детей с архитектурой;</p> <p>расширять представления детей о народном искусстве, музыкальном фольклоре, художественных промыслах; развивать интерес к участию в фольклорных праздниках;</p>
-------------------------------	---

продолжать формировать умение выделять и использовать в своей изобразительной, музыкальной, театрализованной деятельности средства выразительности разных видов искусства, знать и называть материалы для разных видов художественной деятельности;

уметь называть вид художественной деятельности, профессию и людей, которые работают в том или ином виде искусства;

поддерживать личностные проявления детей в процессе освоения искусства и собственной творческой деятельности: самостоятельность, инициативность, индивидуальность, творчество.

организовать посещение выставки, театра, музея, цирка;

2) изобразительная деятельность:

продолжать развивать интерес детей к изобразительной деятельности;

развивать художественно-творческих способностей в продуктивных видах детской деятельности;

обогащать у детей сенсорный опыт, развивая органы восприятия: зрение, слух, обоняние, осязание, вкус;

закреплять у детей знания об основных формах предметов и объектов природы;

развивать у детей эстетическое восприятие, желание созерцать красоту окружающего мира;

в процессе восприятия предметов и явлений развивать у детей мыслительные операции: анализ, сравнение, уподобление (на что похоже), установление сходства и различия предметов и их частей, выделение общего и единичного, характерных признаков, обобщение;

формировать умение у детей передавать в изображении не только основные свойства предметов (форма, величина, цвет), но и характерные детали, соотношение предметов и их частей по величине, высоте, расположению относительно друг друга;

совершенствовать у детей изобразительные навыки и умения, формировать художественно-творческие способности;

развивать у детей чувство формы, цвета, пропорций;

поддерживать у детей стремление самостоятельно сочетать знакомые техники, помогать осваивать новые, по собственной инициативе объединять разные способы изображения;

обогащать содержание изобразительной деятельности в соответствии с задачами познавательного и социального развития детей;

инициировать выбор сюжетов о семье, жизни в ДОО, а также о бытовых, общественных и природных явлениях (воскресный день в семье, группа на прогулке, профессии близких взрослых, любимые праздники, средства связи в их атрибутом воплощении, ферма, зоопарк, лес, луг, аквариум, герои и эпизоды из любимых сказок и мультфильмов);

продолжать знакомить детей с народным декоративно-прикладным искусством (Городецкая роспись, Полховско-майданская роспись, Гжельская роспись), расширять представления о народных игрушках (городецкая игрушка, богородская игрушка, матрешка, бирюльки);

развивать декоративное творчество детей (в том числе коллективное);

поощрять детей воплощать в художественной форме свои представления, переживания, чувства, мысли; поддерживать личностное творческое начало;

формировать у детей умение организовывать свое рабочее место, готовить все необходимое для занятий; работать аккуратно, экономно расходовать материалы, сохранять рабочее место в чистоте, по окончании работы приводить его в порядок;

3) конструктивная деятельность:

продолжать развивать умение детей устанавливать связь между создаваемыми

постройками и тем, что они видят в окружающей жизни; создавать разнообразные постройки и конструкции;

поощрять у детей самостоятельность, творчество, инициативу, дружелюбие;

4) музыкальная деятельность:

продолжать формировать у детей эстетическое восприятие музыки, умение различать жанры музыкальных произведений (песня, танец, марш);

развивать у детей музыкальную память, умение различать на слух звуки по высоте, музыкальные инструменты;

формировать у детей музыкальную культуру на основе знакомства с классической, народной и современной музыкой; накапливать представления о жизни и творчестве композиторов;

продолжать развивать у детей интерес и любовь к музыке, музыкальную отзывчивость на нее;

продолжать развивать у детей музыкальные способности детей: звуковысотный, ритмический, тембровый, динамический слух;

развивать у детей умение творческой интерпретации музыки разными средствами художественной выразительности;

способствовать дальнейшему развитию у детей навыков пения, движений под музыку, игры и импровизации мелодий на детских музыкальных инструментах; творческой активности детей;

развивать у детей умение сотрудничества в коллективной музыкальной деятельности;

5) театрализованная деятельность:

знакомить детей с различными видами театрального искусства (кукольный театр, балет, опера и прочее);

знакомить детей с театральной терминологией (акт, актер, антракт, кулисы и так далее);

развивать интерес к сценическому искусству;

создавать атмосферу творческого выбора и инициативы для каждого ребенка;

развивать личностные качества (коммуникативные навыки, партнерские взаимоотношения);

воспитывать доброжелательность и контактность в отношениях со сверстниками;

развивать навыки действий с воображаемыми предметами;

способствовать развитию навыков передачи образа различными способами (речь, мимика, жест, пантомима и прочее);

создавать условия для показа результатов творческой деятельности, поддерживать инициативу изготовления декораций, элементов костюмов и атрибутов;

6) культурно-досуговая деятельность:

развивать желание организовывать свободное время с интересом и пользой. Формировать основы досуговой культуры во время игр, творчества, прогулки и прочее;

создавать условия для проявления культурных потребностей и интересов, а также их использования в организации своего досуга;

формировать понятия праздничный и будний день, понимать их различия;

знакомить с историей возникновения праздников, воспитывать бережное отношение к народным праздничным традициям и обычаям;

развивать интерес к участию в праздничных программах и вызывать желание принимать участие в подготовке помещений к ним (украшение флажками, гирляндами, цветами и прочее);

формировать внимание и отзывчивость к окружающим людям во время праздничных мероприятий (поздравлять, приглашать на праздник, готовить

	<p>подарки и прочее); воспитывать интерес к народной культуре, продолжать знакомить с традициями народов страны; воспитывать интерес и желание участвовать в народных праздниках и развлечениях; поддерживать интерес к участию в творческих объединениях дополнительного образования в ДОО и вне ее.</p>
<p>Содержание [2] 21.6.2.</p>	<p>Приобщение к искусству.</p> <p>1) Педагог продолжает формировать у детей интерес к музыке, живописи, народному искусству, воспитывать бережное отношение к произведениям искусства. Развивает у детей эстетические чувства, эмоции, эстетический вкус, эстетическое восприятие произведений искусства, формирует умение выделять их выразительные средства. Учит соотносить художественный образ и средства выразительности, характеризующие его в разных видах искусства, подбирать материал и пособия для самостоятельной художественной деятельности. Формирует у детей умение выделять, называть, группировать произведения по видам искусства: литература, музыка, изобразительное искусство, архитектура, театр, цирк.</p> <p>2) Педагог продолжает развивать у детей стремление к познанию культурных традиций через творческую деятельность (изобразительную, музыкальную, театрализованную, культурно-досуговую).</p> <p>3) Педагог формирует духовно-нравственные качества в процессе ознакомления с различными видами искусства духовно-нравственного содержания;</p> <p>4) Педагог продолжает знакомить детей (без запоминания) с видами изобразительного искусства: графика, декоративно-прикладное искусство, живопись, скульптура, фотоискусство. Педагог продолжает знакомить детей с основными жанрами изобразительного искусства: натюрморт, пейзаж, портрет. Формирует у детей умение выделять и использовать в своей изобразительной, музыкальной, театрализованной деятельности средства выразительности разных видов искусства, называть материалы для разных видов художественной деятельности.</p> <p>5) Педагог знакомит детей с произведениями живописи (И.И. Шишкин, И.И. Левитан, В.А. Серов, И.Э. Грабарь, П.П. Кончаловский и другими), изображением родной природы в картинах художников. Расширяет представления о графике (ее выразительных средствах). Знакомит с творчеством художников-иллюстраторов детских книг (Ю.А. Васнецов, Е.М. Рачев, Е.И. Чарушин, И.Я. Билибин и другие). Знакомит с творчеством русских и зарубежных композиторов, а также детских композиторов-песенников (И.С. Бах, В.А. Моцарт, П.И. Чайковский, М.И. Глинка, С.С. Прокофьев, В.Я. Шаинский и другими).</p> <p>6) Педагог продолжает знакомить детей с архитектурой. Закрепляет у детей знания о том, что существуют различные по назначению здания: жилые дома, магазины, театры, кинотеатры и другое. Обращает внимание детей на сходства и различия архитектурных сооружений одинакового назначения: форма, пропорции (высота, длина, украшения - декор и так далее). Подводит детей к пониманию зависимости конструкции здания от его назначения: жилой дом, театр, храм и так далее. Развивает у детей наблюдательность, учит внимательно рассматривать здания, замечать их характерные особенности, разнообразие пропорций, конструкций, украшающих деталей. При чтении литературных произведений, сказок обращает внимание детей на описание сказочных домиков (теремок, рукавичка, избушка на курьих ножках), дворцов.</p> <p>7) Расширяет представления детей о народном искусстве, фольклоре, музыке и художественных промыслах. Педагог знакомит детей с видами и жанрами</p>

фольклора. Поощряет участие детей в фольклорных развлечениях и праздниках.

8) Педагог поощряет активное участие детей в художественной деятельности как по собственному желанию, так и под руководством взрослых.

9) Педагог расширяет представления детей о творческих профессиях, их значении, особенностях: художник, композитор, музыкант, актер, артист балета и другие. Педагог закрепляет и расширяет знания детей о телевидении, музеях, театре, цирке, кино, библиотеке; формирует желание посещать их.

Изобразительная деятельность.

1) Педагог продолжает развивать интерес детей к изобразительной деятельности. Выявляет задатки у детей и развивает на их основе художественнотворческие способности в продуктивных видах детской деятельности. Педагог обогащает сенсорный опыт детей; закрепляет знания об основных формах предметов и объектов природы. Развивает у детей эстетическое восприятие, учит созерцать красоту окружающего мира. Развивает у детей способность наблюдать, всматриваться (вслушиваться) в явления и объекты природы, замечать их изменения (например, как изменяются форма и цвет медленно плывущих облаков, как постепенно раскрывается утром и закрывается вечером венчик цветка, как изменяется освещение предметов на солнце и в тени). В процессе восприятия предметов и явлений развивает у детей мыслительные операции: анализ, сравнение, уподобление (на что похоже), установление сходства и различия предметов и их частей, выделение общего и единичного, характерных признаков, обобщения. Развивает у детей чувство формы, цвета, пропорций, учит передавать в изображении основные свойства предметов (форма, величина, цвет), характерные детали, соотношение предметов и их частей по величине, высоте, расположению относительно друг друга. Педагог продолжает совершенствовать умение детей рассматривать работы (рисунки, лепку, аппликации), радоваться достигнутому результату, замечать и выделять выразительные решения изображений.

Предметное рисование: педагог продолжает совершенствовать у детей умение передавать в рисунке образы предметов, объектов, персонажей сказок, литературных произведений. Обращает внимание детей на отличия предметов по форме, величине, пропорциям частей; побуждает их передавать эти отличия в рисунках. Учит передавать положение предметов в пространстве на листе бумаги, обращает внимание детей на то, что предметы могут по-разному располагаться на плоскости (стоять, лежать, менять положение: живые существа могут двигаться, менять позы, дерево в ветреный день - наклоняться и так далее). Учит детей передавать движения фигур. Способствует у детей овладению композиционным умениям: учит располагать предмет на листе с учетом его пропорций (если предмет вытянут в высоту, располагать его на листе по вертикали; если он вытянут в ширину, например, не очень высокий, но длинный дом, располагать его по горизонтали). Закрепляет у детей способы и приемы рисования различными изобразительными материалами (цветные карандаши, гуашь, акварель, цветные мелки, пастель, сангина, угольный карандаш, фломастеры, разнообразные кисти и тому подобное). Выбатывает у детей навыки рисования контура предмета простым карандашом с легким нажимом на него, чтобы при последующем закрашивании изображения не оставалось жестких, грубых линий, пачкающих рисунок.

Педагог учит детей рисовать акварелью в соответствии с ее спецификой (прозрачностью и легкостью цвета, плавностью перехода одного цвета в другой). Учит рисовать кистью разными способами: широкие линии - всем ворсом, тонкие - концом кисти; наносить мазки, прикладывая кисть всем

ворсом к бумаге, рисовать концом кисти мелкие пятнышки. Педагог закрепляет знания детей об уже известных цветах, знакомить с новыми цветами (фиолетовый) и оттенками (голубой, розовый, темно-зеленый, сиреневый), развивать чувство цвета. Учит детей смешивать краски для получения новых цветов и оттенков (при рисовании гуашью) и высветлять цвет, добавляя в краску воду (при рисовании акварелью). При рисовании карандашами учит передавать оттенки цвета, регулируя нажим на карандаш. В карандашном исполнении дети могут, регулируя нажим, передать до трех оттенков цвета.

Сюжетное рисование: педагог учит детей создавать сюжетные композиции на темы окружающей жизни и на темы литературных произведений ("Кого встретил Колобок", "Два жадных медвежонка", "Где обедал воробей?" и другие). Развивает у детей композиционные умения, учит располагать изображения на полосе внизу листа, по всему листу. Обращает внимание детей на соотношение по величине разных предметов в сюжете (дома большие, деревья высокие и низкие; люди меньше домов, но больше растущих на лугу цветов). Педагог учит располагать на рисунке предметы так, чтобы они загромождали друг друга (растущие перед домом деревья и частично его загромождающие и тому подобное).

Декоративное рисование: педагог продолжает знакомить детей с изделиями народных промыслов, закрепляет и углубляет знания о дымковской и филимоновской игрушках и их росписи; предлагает создавать изображения по мотивам народной декоративной росписи, знакомит с ее цветовым строем и элементами композиции, поощряет детей за разнообразие используемых элементов. Продолжает знакомить детей с Городецкой росписью, ее цветовым решением, спецификой создания декоративных цветов (как правило, не чистых тонов, а оттенков), учит использовать для украшения оживки. Продолжает знакомить детей с росписью Полхов-Майдана. Педагог включает городецкую и полхов-майданскую роспись в творческую работу детей, помогает осваивать специфику этих видов росписи. Знакомит детей с региональным (местным) декоративным искусством. Учит детей составлять узоры по мотивам городецкой, полхов-майданской, гжельской росписи: знакомит с характерными элементами (бутоны, цветы, листья, травка, усики, завитки, оживки). Педагог учит создавать узоры на листах в форме народного изделия (поднос, солонка, чашка, розетка и другое). Для развития творчества в декоративной деятельности, педагог учит детей использовать декоративные ткани, предоставляя детям бумагу в форме одежды и головных уборов (кокошник, платок, свитер и другое), предметов быта (салфетка, полотенце), учит ритмично располагать узор. Педагог предлагает детям расписывать бумажные силуэты и объемные фигуры.

2) Лепка:

педагог продолжает знакомить детей с особенностями лепки из глины, пластилина и пластической массы. Развивает у детей умение лепить с натуры и по представлению знакомые предметы (овощи, фрукты, грибы, посуда, игрушки); передавать их характерные особенности. Педагог продолжает формировать умение у детей лепить посуду из целого куска глины и пластилина ленточным способом. Закрепляет у детей умение лепить предметы пластическим, конструктивным и комбинированным способами. Учит сглаживать поверхность формы, делать предметы устойчивыми. Учит детей передавать в лепке выразительность образа, лепить фигуры человека и животных в движении, объединять небольшие группы предметов в несложные сюжеты (в коллективных композициях): "Курица с цыплятами", "Два жадных медвежонка нашли сыр", "Дети на прогулке" и другие. Формировать у детей умения лепить по представлению героев литературных произведений (Медведь

и Колобок, Лиса и Зайчик, Машенька и Медведь и тому подобное). Педагог развивает у детей творчество, инициативу. Продолжает формировать у детей умение лепить мелкие детали; пользуясь стекой, наносить рисунок чешуек у рыбки, обозначать глаза, шерсть животного, перышки птицы, узор, складки на одежде людей и тому подобное. Продолжает формировать у детей технические умения и навыки работы с разнообразными материалами для лепки; побуждает использовать дополнительные материалы (косточки, зернышки, бусинки и так далее). Педагог закрепляет у детей навыки аккуратной лепки. Закрепляет у детей навык тщательно мыть руки по окончании лепки.

Декоративная лепка: педагог продолжает знакомить детей с особенностями декоративной лепки. Формирует у детей интерес и эстетическое отношение к предметам народного декоративно-прикладного искусства. Учат детей лепить птиц, животных, людей по типу народных игрушек (дымковской, филимоновской, каргопольской и другие). Формирует у детей умение украшать узорами предметы декоративного искусства. Учат детей расписывать изделия гуашью, украшать их наклепками и углубленным рельефом, использовать стеку. Педагог учит детей обмакивать пальцы в воду, чтобы сгладить неровности вылепленного изображения, когда это необходимо для передачи образа.

3) Аппликация:

педагог закрепляет умение детей создавать изображения (разрезать бумагу на короткие и длинные полоски; вырезать круги из квадратов, овалы из прямоугольников, преобразовывать одни геометрические фигуры в другие: квадрат - в два - четыре треугольника, прямоугольник - в полоски, квадраты или маленькие прямоугольники), создавать из этих фигур изображения разных предметов или декоративные композиции. Учат детей вырезать одинаковые фигуры или их детали из бумаги, сложенной гармошкой, а симметричные изображения - из бумаги, сложенной пополам (стакан, ваза, цветок и другое). С целью создания выразительного образа, педагог учит детей приему обрывания. Побуждает детей создавать предметные и сюжетные композиции, дополнять их деталями, обогащающими изображения. Педагог формирует у детей аккуратное и бережное отношение к материалам.

4) Прикладное творчество:

педагог совершенствует у детей умение работать с бумагой: сгибать лист вчетверо в разных направлениях; работать по готовой выкройке (шапочка, лодочка, домик, кошелек). Закрепляет у детей умение создавать из бумаги объемные фигуры: делить квадратный лист на несколько равных частей, сглаживать сгибы, надрезать по сгибам (домик, корзинка, кубик). Закрепляет умение детей делать игрушки, сувениры из природного материала (шишки, ветки, ягоды) и других материалов (катушки, проволока в цветной обмотке, пустые коробки и другое), прочно соединяя части. Формирует умение самостоятельно создавать игрушки для сюжетно-ролевых игр (флажки, сумочки, шапочки, салфетки и другое); сувениры для родителей (законных представителей), сотрудников ДОО, елочные украшения. Педагог привлекает детей к изготовлению пособий для занятий и самостоятельной деятельности (коробки, счетный материал), ремонту книг, настольно-печатных игр. Закрепляет умение детей экономно и рационально расходовать материалы.

Конструктивная деятельность.

Педагог учит детей выделять основные части и характерные детали конструкций. Помогает детям анализировать сделанные педагогом поделки и постройки; на основе анализа находить конструктивные решения и планировать создание собственной постройки. Знакомит детей с новыми деталями: разнообразными по форме и величине пластинами, брусками, цилиндрами, конусами и другое. Учат детей заменять одни детали другими.

Педагог формирует у детей умение создавать различные по величине и конструкции постройки одного и того же объекта. Учит детей строить по рисунку, самостоятельно подбирать необходимый строительный материал. Продолжает развивать у детей умение работать коллективно, объединять свои поделки в соответствии с общим замыслом, договариваться, кто какую часть работы будет выполнять.

Музыкальная деятельность.

1) Слушание: педагог учит детей различать жанры музыкальных произведений (песня, танец, марш). Совершенствует у детей музыкальную память через узнавание мелодий по отдельным фрагментам произведения (вступление, заключение, музыкальная фраза). Развивает у детей навык различения звуков по высоте в пределах квинты, звучания музыкальных инструментов (клавишно-ударные и струнные: фортепиано, скрипка, виолончель, балалайка). Знакомит с творчеством некоторых композиторов.

2) Пение: педагог формирует у детей певческие навыки, умение петь легким звуком в диапазоне от "ре" первой октавы до "до" второй октавы, брать дыхание перед началом песни, между музыкальными фразами, произносить отчетливо слова, своевременно начинать и заканчивать песню, эмоционально передавать характер мелодии, петь умеренно, громко и тихо. Способствует развитию у детей навыков сольного пения, с музыкальным сопровождением и без него. Педагог содействует проявлению у детей самостоятельности и творческому исполнению песен разного характера. Развивает у детей песенный музыкальный вкус.

3) Песенное творчество: педагог учит детей импровизировать мелодию на заданный текст. Учит детей сочинять мелодии различного характера: ласковую колыбельную, задорный или бодрый марш, плавный вальс, веселую плясовую.

4) Музыкально-ритмические движения: педагог развивает у детей чувство ритма, умение передавать через движения характер музыки, ее эмоциональнообразное содержание. Учит детей свободно ориентироваться в пространстве, выполнять простейшие перестроения, самостоятельно переходить от умеренного к быстрому или медленному темпу, менять движения в соответствии с музыкальными фразами. Педагог способствует у детей формированию навыков исполнения танцевальных движений (поочередное выбрасывание ног вперед в прыжке; приставной шаг с приседанием, с продвижением вперед, кружение; приседание с выставлением ноги вперед). Знакомит детей с русским хороводом, пляской, а также с танцами других народов. Продолжает развивать у детей навыки инсценирования песен; учит изображать сказочных животных и птиц (лошадка, коза, лиса, медведь, заяц, журавль, ворон и другие) в разных игровых ситуациях.

5) Музыкально-игровое и танцевальное творчество: педагог развивает у детей танцевальное творчество; помогает придумывать движения к пляскам, танцам, составлять композицию танца, проявляя самостоятельность в творчестве. Учит детей самостоятельно придумывать движения, отражающие содержание песни. Побуждает детей к инсценированию содержания песен, хороводов.

6) Игра на детских музыкальных инструментах: педагог учит детей исполнять простейшие мелодии на детских музыкальных инструментах; знакомые песенки индивидуально и небольшими группами, соблюдая при этом общую динамику и темп. Развивает творчество детей, побуждает их к активным самостоятельным действиям.

Педагог активизирует использование детьми различных видов музыки в повседневной жизни и различных видах досуговой деятельности для реализации музыкальных способностей ребенка.

	<p>Театрализованная деятельность Педагог продолжает знакомить детей с различными видами театрального искусства (кукольный театр, балет, опера и прочее); расширяет представления детей в области театральной терминологии (акт, актер, антракт, кулисы и так далее). Способствует развитию интереса к сценическому искусству, создает атмосферу творческого выбора и инициативы для каждого ребенка, поддерживает различные творческие группы детей. Развивает личностные качества (коммуникативные навыки, партнерские взаимоотношения. Способствует развитию навыков передачи образа различными способами (речь, мимика, жест, пантомима и прочее). Создает условия для показа результатов творческой деятельности, поддерживает инициативу изготовления декораций, элементов костюмов и атрибутов.</p> <p>Культурно-досуговая деятельность Педагог развивает желание детей проводить свободное время с интересом и пользой, реализуя собственные творческие потребности (чтение книг, рисование, пение и так далее). Формирует у детей основы праздничной культуры. Знакомит с историей возникновения праздников, учит бережно относиться к народным праздничным традициям и обычаям. Поддерживает желание участвовать в оформлении помещений к празднику. Формирует внимание и отзывчивость ко всем участникам праздничного действия (сверстники, педагоги, гости). Педагог знакомит с русскими народными традициями, а также с обычаями других народов страны. Поощряет желание участвовать в народных праздниках и развлечениях.</p>
<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сәенч» – «Радость познания»)</p>	
<p>Задачи [3] ст.131</p>	<p>Создание условий для развития у детей интереса к эстетической стороне действительности, ознакомление с разными видами и жанрами искусства (словесного, музыкального, изобразительного), в том числе народного творчества, приобщение к разным видам художественно – эстетической деятельности, развитие потребности в творческом самовыражении, инициативности и самостоятельности в воплощении художественного замысла</p>
<p>Содержание [3] ст.131- 138</p>	<p>В сфере развития у детей интереса к эстетической стороне действительности, ознакомления с разными видами и жанрами, в том числе народного творчества Приобщать детей к восприятию искусства, развивать интерес к нему. Познакомить с выдающимися произведениями деятелей изобразительного искусства республики (Х. Якупов, И. Зарипов, Р. Шамсутдинов и др.). Познакомить детей с понятием «пейзаж», с творчеством известного русского пейзажиста И.И. Шишкина, уроженца города Елабуги («Утро в сосновом бору», «Рожь», «Полянка» и др.). Развивать умение эмоционально откликаться на изображение, понимать его, соотносить увиденное с собственным опытом. Продолжать знакомство с керамическим промыслом – древнейшим видом искусства, с творчеством современных художников-керамиков (Б.А. Шубин, А. Абзгильдин, Р. Миргалимов, А. Минуллина). Обратит внимание детей на национальное своеобразие керамических изделий, выраженных как в силуэте формы, так и в орнаментальном решении. Способствовать проявлению умения выделять элементы национального орнамента. Обратит внимание детей на особенности русского национального костюма, сравнить его с традиционным татарским костюмом (с особенностями головных уборов, одежды, обуви, украшений). Помочь найти сходство и отличие в национальной одежде. Познакомить детей с искусством кожаной мозаики. Рассмотреть кожаные туфли, башмаки, ичиги, узоры, расположенные на передке ичигов и</p>

украшающие голенища. Обратить внимание детей на цветной фон, собирающий яркие вписанные друг в друга элементы в единую композицию, криволинейность, замкнутость форм, сшивание их контрастными по цвету шелковыми нитями и т.д.

Продолжить знакомство детей с архитектурой родного города. Помочь понять зависимость конструкции здания от его назначения (жилой дом, мечеть, кинотеатр и т.д.). Обратить внимание на сходства и различия архитектурных сооружений одинакового назначения.

Познакомить с архитектурным ансамблем Кремля (Спасская башня, Башня Сююмбеки, соборная мечеть Кул Шариф, Преображенская проездная башня, Благовещенский собор и т.д.). Формировать опыт восприятия объектов истории и культуры. Вызвать желание познавать историю Кремля.

Организовать экскурсию в старинную часть города (Старотатарская слобода Казани), где сохранились старинные бревенчатые дома, приусадебные постройки (ворота, заборы), украшенные резьбой по дереву. Обратить внимание на характер резных узоров, их пропорции и цветовые решения (характерные татарской вышивке, кожаной мозаики).

Расширять знания детей о книжной иллюстрации. Познакомить с творчеством художников-иллюстраторов, проиллюстрировавших образы героев в стихотворениях Р. Миннуллина, Ш. Галеева, Р. Валеевой и др. Развивать умение сравнивать иллюстрации разных художников к одному и тому же литературному произведению, рассказывать о своем восприятии.

В сфере приобщения к разным видам художественно-эстетической действительности, развития потребности в творческом самовыражении, инициативности и самостоятельности в воплощении художественного замысла

Изобразительная деятельность

Рисование

Продолжать знакомство детей с элементами национального орнамента. Рассмотреть цветочно-растительные мотивы (полевые, луговые, садовые); мотивы пальметт и полупальметт, лотосообразные мотивы, мотивы листьев и др. Обратить внимание на характер композиции (симметричные, ассиметричные), на цветочный букет, в котором одновременно могут использоваться мотивы разных цветов.

Обогащать художественный опыт детей в декоративной деятельности: показать способы рисования симметричного букета, у которого одинаковы обе стороны узора относительно вертикального стебля.

Совершенствовать технику декоративного рисования на силуэтах одежды, головных уборов, обуви (тубетейка, фартук, ичиги и др.), предметах быта (полотенце, веретено и др.), поощрять разнообразие используемых элементов национального орнамента.

Познакомить с новыми цветами (фиолетовый) и оттенками (темно-фиолетовый, сиреневый). Учить смешивать краски для получения новых оттенков. Поощрять самостоятельный выбор сочетания цветов.

Привлекать детей к выполнению коллективных работ по мотивам татарского прикладного искусства. Давать возможность комбинировать освоенные способы, сочетать приемы декоративного рисования с различными техниками художественного конструирования, аппликации, детского дизайна.

Обогащать опыт изображения предметов быта, персонажей татарских народных сказок. Поощрять создание сюжетных композиций по сказкам Г. Тукая, А. Алиша («Кого встретила болтливая утка», «Кто самый сильный», «Встреча Шурале и Былтыра» «Коза и баран» и др.).

Поддерживать стремление детей передавать в рисунках яркие события из

общественной жизни родного города (села), побуждать к рассказу о нарисованном. Содействовать свободному проявлению художественного творчества.

Лепка

Обогащать художественное восприятие, умение лепить с натуры актюбинские и шемордановские игрушки, передавать их характерные особенности.

Познакомить детей с техникой рельефного изображения. Учитывая характерные особенности натуры, показать как лепить трилистник, правильно передавая пропорции. Обратит внимание детей на то, что лепку следует начинать с плитуса – основания, на поверхность которого концом стеки наносится контурный рисунок рельефа.

Содействовать дальнейшему освоению техники лепки ленточным способом, из целого куска глины, дополнять ее мелкими деталями, украшать при помощи стеки, штампа, налепа (кувшин, ваза, ковшик, кумган и т.д.).

Поддерживать самостоятельное определение замысла, стремление создать несложные сюжеты и выразительные образы: «На сабантуе», «Девушка с коромыслом», «Три дочери» и др.

Поддерживать интерес к воплощению своих личных представлений героев литературных произведений (Водяная, Шурале, Камыр-батыр и т.п.). Развивать свободное проявление творчества, поддерживать инициативу.

Аппликация

Развивать интерес к искусству аппликации, усложняя его содержание и расширяя возможности создания разнообразных изображений.

Создавать условия для освоения новых способов вырезания одинаковых элементов национального узора из бумаги, сложенной гармошкой (лепестки шиповника, василька, ромашки, листья и др.), симметричных изображений – из бумаги сложенной пополам (трилистник, полупальметт, тюльпан, колокольчик и др.). Использовать технику обрывной аппликации для более выразительной передачи цветов в композиции. Поощрять умение сочетать разные изобразительные средства.

Помочь освоению объемной аппликации для создания композиции из цветов георгина, пиона, астры. Поощрять стремление дополнить композицию деталями, обогащающими изображение (птицы, пчелы, бабочки и т.п.).

Обогащать художественный опыт путём составления и наклеивания на лист бумаги силуэтов архитектурных сооружений разных по назначению (цирк, вокзал, супермаркет, жилой дом и т.д.). Развивать умение планировать работу, используя наглядные способы планирования (эскиз, композиционная схема).

Музыкальная деятельность

Развивать интонационно-мелодическое восприятие татарской музыки, понимание содержания, лежащего в её основе. Накапливать запас музыкальных впечатлений, учить узнавать мелодию по отдельным фрагментам произведения. Способствовать умению определять настроение, характер музыки, развивать музыкальную память.

Познакомить с понятием «жанр» музыкального искусства (песня, танец, марш). Учить определять жанры некоторых музыкальных произведений татарских композиторов, узнавать звучание знакомых музыкальных инструментов (домбра, курай, кубыз, тальянка и др.). Поддерживать беседу о музыкальном произведении.

Познакомить с мелодией Государственного гимна Республики Татарстан. Развивать чувство патриотизма.

Обогащать музыкально-слуховой опыт за счет ознакомления с красиво звучащими сольными и хоровыми вокальными произведениями. Вызывать желание повторно прослушать сольное или хоровое исполнение.

	<p>Совершенствовать певческие навыки на основе национального репертуара. Выстраивать деятельность по вокалу с учетом природных типов голосов, эмоционально передавая характер песни.</p> <p>Совершенствовать технику исполнения танцевальных движений, отрабатывая их сложные варианты: «одинарное захлестывание», «дробь», «борма», «бишек», «присядка», «носок - пятка», «основной ход», «ход с каблука», «боковой ход», «кружение парами» и др. Поддерживать проявления музыкально-двигательной импровизации в работе над танцевальными движениями.</p> <p>Познакомить детей с ходом в татарском (русском) хороводе, формировать легкость в естественных движениях.</p> <p>Познакомить с элементами танцевальных движений народов Поволжья. Развивать умение передавать через движения характер музыки, ее эмоционально-образное содержание.</p>
--	---

Решение совокупных задач воспитания в рамках образовательной области «Художественно - эстетическое развитие»

направлено приобщение к ценностям «Культура» и «Красота»

что предполагает:
воспитание эстетических чувств (удивления, радости, восхищения) к различным объектам и явлениям окружающего мира (природного, бытового, социального), к произведениям разных видов, жанров и стилей искусства (в соответствии с возрастными особенностями);
приобщение к традициям и великому культурному наследию российского народа, шедеврам мировой художественной культуры;
становление эстетического, эмоционально-ценностного отношения к окружающему миру для гармонизации внешнего и внутреннего мира ребенка;
создание условий для раскрытия детьми базовых ценностей и их проживания в разных видах художественно-творческой деятельности;
формирование целостной картины мира на основе интеграции интеллектуального и эмоционально-образного способов его освоения детьми;
создание условий для выявления, развития и реализации творческого потенциала каждого ребенка с учетом его индивидуальности, поддержка его готовности к творческой самореализации и сотворчеству с другими людьми (детьми и взрослыми).

[2] п.21.8

Методические пособия для реализации содержания образовательной области «Художественно - эстетическое развитие»

- 1.Радынова О.П. «Музыкальное развитие детей» в двух частях. – М.: «Владос», 1997.
- 2.Радынова О.П. Музыкальные шедевры. Авторская программа и методические рекомендации. – М.: «Издательство ГНОМ и Д», 2000. – (Музыка для дошкольников и младших школьников.)
- 3.И. Буренина «Ритмическая мозаика», М., 2007
- 4.Р.И.Исаева «Музыкально – эстетическое воспитание и развитие творческой активности детей дошкольного возраста», Казань, 2004
- 5.С.И.Бекина «Музыка и движение», М., Просвещение, 1983
- 6.И.Ярославцева «Спектакли с куклами и актёрами», М., 2010 г.
- 7.Лыкова И.А. Программа художественного воспитания, обучения и развития детей 2-7 лет «Цветные ладошки». - М.: Карапуз-дидактика, 2007.
- 8.Л.В.Компанцева «Поэтический образ природы в детском рисунке», М., Просвещение, 1985
- 9.Д.Н.Колдина «Аппликация с детьми 4-5 лет» М., Мозаика – синтез, 2009
- 10.С.Мусиенко, Г. Буылкина «Оригами в детском саду», Мозаика – синтез, М., 2009
- 11.Д.Н.Колдина «Лепка с детьми 5– 6 лет», М, Мозаика – синтез, 2010
12. Л.В. Куцакова «Конструирование и художественный труд в детском саду», 2022
- 13.Т.А. Шорыгина «Эстетические сказки. Беседы с детьми об искусстве и красоте», 2022

14.Т.С.. Комарова «Изобразительная деятельность в детском саду»
 15.Компакт – диск «Лето в песнях. Три пёрышка», музыкальные сказки на татарском языке, 2007
 16.Компакт – диск «Болтливая утка. Находчивый джигит», музыкальные сказки на татарском языке, 2007
 17.Компакт – диск «Батыр из теста», музыкальные сказки на тат. языке, 2007
 18.Л.Миннигалеева «Музыкальные сказки», Казань, Магариф, 2009 г.
 19.Аудиодиск «Шома бас»

Образовательная область «Физическое развитие»

[1] п.2.6	<p>Предусматривает:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приобретение ребенком двигательного опыта в различных видах деятельности детей, развитие психофизических качеств (быстрота, сила, ловкость, выносливость, гибкость), координационных способностей, крупных групп мышц и мелкой моторики; - формирование опорно-двигательного аппарата, развитие равновесия, глазомера, ориентировки в пространстве; - овладение основными движениями (метание, ползание, лазанье, ходьба, бег, прыжки); - обучение общеразвивающим упражнениям, музыкально-ритмическим движениям, подвижным играм, спортивным упражнениям и элементам спортивных игр (баскетбол, футбол, хоккей, бадминтон, настольный теннис, городки, кегли и другое); - воспитание нравственно-волевых качеств (воля, смелость, выдержка и другое); - воспитание интереса к различным видам спорта и чувства гордости за выдающиеся достижения российских спортсменов; - приобщение к здоровому образу жизни и активному отдыху, формирование представлений о здоровье, способах его сохранения и укрепления, правил безопасного поведения в разных видах двигательной деятельности, воспитание бережного отношения к своему здоровью и здоровью окружающих.
5 – 6 лет	
Основная часть (в соответствии с ФОП)	
Задачи [2] 22.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> – обогащать двигательный опыт, создавать условия для оптимальной двигательной деятельности, развивая умения осознанно, технично, точно, активно выполнять упражнения основной гимнастики, осваивать спортивные упражнения, элементы спортивных игр, элементарные туристские навыки; – развивать психофизические качества, координацию, мелкую моторику ориентировку в пространстве, равновесие, точность и меткость, воспитывать самоконтроль и самостоятельность, проявлять творчество при выполнении движений и в подвижных играх, соблюдать правила в подвижной игре, взаимодействовать в команде; – воспитывать патриотические чувства и нравственно-волевые качества в подвижных и спортивных играх, формах активного отдыха; – продолжать развивать интерес к физической культуре, формировать представления о разных видах спорта и достижениях российских спортсменов; – укреплять здоровье ребенка, формировать правильную осанку, укреплять опорно-двигательный аппарат, повышать иммунитет средствами физического воспитания; – расширять представления о здоровье и его ценности, факторах на него

	<p>влияющих, оздоровительном воздействии физических упражнений, туризме как форме активного отдыха;</p> <p>– воспитывать бережное и заботливое отношение к своему здоровью и здоровью окружающих, осознанно соблюдать правила здорового образа жизни и безопасности в двигательной деятельности и во время туристских прогулок и экскурсий.</p>
<p>Содержание [2] 22.6.2.</p>	<p>Педагог совершенствует двигательные умения и навыки, развивает психофизические качества, обогащает двигательный опыт детей разнообразными физическими упражнениями, поддерживает детскую инициативу. Закрепляет умение осуществлять самоконтроль и оценку качества выполнения упражнений другими детьми; создает условия для освоения элементов спортивных игр, использует игры-эстафеты; поощряет осознанное выполнение упражнений и соблюдение правил в подвижных играх; поддерживает предложенные детьми варианты их усложнения; поощряет проявление нравственно-волевых качеств, дружеских взаимоотношения со сверстниками.</p> <p>Педагог уточняет, расширяет и закрепляет представления о здоровье и здоровом образе жизни, начинает формировать элементарные представления о разных формах активного отдыха, включая туризм, способствует формированию навыков безопасного поведения в двигательной деятельности. Организует для детей и родителей (законных представителей) туристские прогулки и экскурсии, физкультурные праздники и досуги с соответствующей тематикой.</p> <p>1) Основная гимнастика (основные движения, общеразвивающие упражнения, ритмическая гимнастика и строевые упражнения).</p> <p>Основные движения:</p> <p>бросание, катание, ловля, метание: прокатывание мяча по гимнастической скамейке, направляя его рукой (правой и левой); прокатывание обруча, бег за ним и ловля; прокатывание набивного мяча; передача мяча друг другу стоя и сидя, в разных построениях; перебрасывание мяча друг другу и ловля его разными способами стоя и сидя, в разных построениях; отбивание мяча об пол на месте 10 раз; ведение мяча 5 - 6 м; метание в цель одной и двумя руками снизу и из-за головы; метание вдаль предметов разной массы (мешочки, шишки, мячи и другие); перебрасывание мяча из одной руки в другую; подбрасывание и ловля мяча одной рукой 4 - 5 раз подряд; перебрасывание мяча через сетку, забрасывание его в баскетбольную корзину;</p> <p>ползание, лазанье: ползание на четвереньках, разными способами (с опорой на ладони и колени, на ступни и ладони, предплечья и колени), ползание на четвереньках по прямой, толкая головой мяч (3 - 4 м), "змейкой" между кеглями; переползание через несколько предметов подряд, под дугами, в туннеле; ползание на животе; ползание по скамейке с опорой на предплечья и колени; ползание на четвереньках по скамейке назад; проползание под скамейкой; лазанье по гимнастической стенке чередующимся шагом;</p> <p>ходьба: ходьба обычным шагом, на носках, на пятках, с высоким подниманием колен, приставным шагом в сторону (направо и налево), в полуприседе, мелким и широким шагом, перекатом с пятки на носок, гимнастическим шагом, с закрытыми глазами 3 - 4 м; ходьба "змейкой" без ориентиров; в колонне по одному и по два вдоль границ зала, обозначая повороты;</p> <p>бег: бег в колонне по одному, "змейкой", с перестроением на ходу в пары, звенья, со сменой ведущих; бег с пролезанием в обруч; с ловлей и увертыванием; высоко поднимая колени; между расставленными</p>

предметами; группами, догоняя убегающих, и убегая от ловящих; в заданном темпе, обегая предметы; мелким и широким шагом; непрерывный бег 1,5 - 2 мин; медленный бег 250 - 300 м; быстрый бег 10 м 2 - 3 - 4 раза; челночный бег 2 x 10 м, 3 x 10 м; пробегание на скорость 20 м; бег под вращающейся скакалкой;

прыжки: подпрыгивание на месте одна нога вперед-другая назад, ноги скрестно-ноги врозь; на одной ноге; подпрыгивание с хлопками перед собой, над головой, за спиной; подпрыгивание с ноги на ногу, продвигаясь вперед через начерченные линии, из кружка в кружок; перепрыгивание с места предметы высотой 30 см; спрыгивание с высоты в обозначенное место; подпрыгивание на месте 30 - 40 раз подряд 2 раза; подпрыгивание на одной ноге 10 - 15 раз; прыжки на двух ногах с продвижением вперед на 3 - 4 м; на одной ноге (правой и левой) 2 - 2,5 м; перепрыгивание боком невысокие препятствия (шнур, канат, кубик); впрыгивание на возвышение 20 см двумя ногами; прыжки в длину с места; в высоту с разбега; в длину с разбега;

прыжки со скакалкой: перешагивание и прыжки через неподвижную скакалку (высота 3 - 5 см); перепрыгивание через скакалку с одной ноги на другую с места, шагом и бегом; прыжки через скакалку на двух ногах, через вращающуюся скакалку;

упражнения в равновесии: ходьба по шнуру прямо и зигзагообразно, приставляя пятку одной ноги к носку другой; стойка на гимнастической скамье на одной ноге; поднимание на носки и опускание на всю стопу, стоя на скамье; пробегание по скамье; ходьба навстречу и расхождение вдвоем на лежащей на полу доске; ходьба по узкой рейке гимнастической скамейки (с поддержкой); приседание после бега на носках, руки в стороны; кружение парами, держась за руки; "ласточка".

Педагог продолжает обучать разнообразным физическим упражнениям, которые дети самостоятельно и творчески используют в игровой и повседневной деятельности.

Общеразвивающие упражнения:

упражнения для кистей рук, развития и укрепления мышц рук и плечевого пояса: поднимание рук вперед, в стороны, вверх, через стороны вверх (одновременно, поочередно, последовательно); махи руками вперед-назад с хлопком впереди и сзади себя; перекладывание предмета из одной руки в другую впереди и сзади себя; поднимание рук со сцепленными в замок пальцами (кисти повернуть тыльной стороной внутрь); сжатие и разжатие кистей;

упражнения для развития и укрепления мышц спины и гибкости позвоночника: поднимание рук вверх и опускание вниз, стоя у стены, касаясь ее затылком, лопатками и ягодицами или лежа на спине; наклоны вперед, касаясь ладонями пола, наклоны вправо и влево; поднимание ног, сгибание и разгибание и скрещивание их из исходного положения лежа на спине;

упражнения для развития и укрепления мышц ног и брюшного пресса: приседание, обхватывая колени руками; махи ногами; поочередное поднимание и опускание ног из положения лежа на спине, руки в упоре; захватывание предметов ступнями и пальцами ног и перекладывание их с места на место.

Педагог поддерживает стремление детей выполнять упражнения с разнообразными предметами (гимнастической палкой, обручем, мячом, скакалкой и другими). Подбирает упражнения из разнообразных исходных положений: сидя, лежа на спине, боку, животе, стоя на коленях, на четвереньках, с разным положением рук и ног (стоя ноги вместе, врозь; руки вниз, на поясе, перед грудью, за спиной). Педагог поддерживает инициативу,

самостоятельность и поощряет комбинирование и придумывание детьми новых общеразвивающих упражнений.

Разученные упражнения включаются в комплексы утренней гимнастики и другие формы физкультурно-оздоровительной работы.

Ритмическая гимнастика:

музыкально-ритмические упражнения и комплексы общеразвивающих упражнений (ритмической гимнастики) педагог включает в содержание физкультурных занятий, некоторые из упражнений в физкультминутки, утреннюю гимнастику, различные формы активного отдыха и подвижные игры. Рекомендуемые упражнения: ходьба и бег в соответствии с общим характером музыки, в разном темпе, на высоких полупальцах, на носках, пружинящим, топающим шагом, "с каблука", вперед и назад (спиной), с высоким подниманием колена (высокий шаг) с ускорением и замедлением темпа легкий ритмичный бег на носках, различные виды галопа (прямой галоп, боковой галоп, кружение); подскоки на месте и с продвижением вперед, вокруг себя, в сочетании с хлопками и бегом, кружение по одному и в парах, комбинации из двух-трех освоенных движений.

Строевые упражнения:

педагог продолжает обучение детей строевым упражнениям: построение по росту, поддерживая равенство в колонне, шеренге; построение в колонну по одному, в шеренгу, в круг; перестроение в колонну по три, в две шеренги на месте и при передвижении; размыкание в колонне на вытянутые вперед руки, в шеренге на вытянутые руки в стороны; повороты налево, направо, кругом переступанием и прыжком; ходьба "змейкой", расхождение из колонны по одному в разные стороны с последующим слиянием в пары.

2) Подвижные игры: педагог продолжает закреплять и совершенствовать основные движения детей в сюжетных и несюжетных подвижных играх, в играх с элементами соревнования, играх-эстафетах, оценивает качество движений и поощряет соблюдение правил, помогает быстро ориентироваться в пространстве, наращивать и удерживать скорость, проявлять находчивость, целеустремленность.

Педагог обучает взаимодействию детей в команде, поощряет оказание помощи и взаимовыручки, инициативы при организации игр с небольшой группой сверстников, младшими детьми; воспитывает и поддерживает проявление нравственно-волевых качеств, самостоятельности и сплоченности, чувства ответственности за успехи команды, стремление к победе, стремление к преодолению трудностей; развивает творческие способности, поддерживает инициативу детей в играх (выбор игр, придумывание новых вариантов, комбинирование движений). Способствует формированию духовно-нравственных качеств, основ патриотизма и гражданской идентичности в подвижных играх.

3) Спортивные игры: педагог обучает детей элементам спортивных игр, которые проводятся в спортивном зале или на спортивной площадке в зависимости от имеющихся условий и оборудования, а также региональных и климатических особенностей.

Городки: бросание биты сбоку, выбивание городка с кона (5 - 6 м) и полукона (2 - 3 м); знание 3 - 4 фигур.

Элементы баскетбола: перебрасывание мяча друг другу от груди; ведение мяча правой и левой рукой; забрасывание мяча в корзину двумя руками от груди; игра по упрощенным правилам.

Бадминтон: отбивание волана ракеткой в заданном направлении; игра с педагогом.

Элементы футбола: отбивание мяча правой и левой ногой в заданном

направлении; ведение мяча ногой между и вокруг предметов; отбивание мяча о стенку; передача мяча ногой друг другу (3 - 5 м); игра по упрощенным правилам.

4) Спортивные упражнения: педагог обучает детей спортивным упражнениям на прогулке или во время физкультурных занятий на свежем воздухе в зависимости от условий: наличия оборудования и климатических условий региона.

Катание на санках: по прямой, со скоростью, с горки, подъем с санками в гору, с торможением при спуске с горки.

Ходьба на лыжах: по лыжне (на расстояние до 500 м); скользящим шагом; повороты на месте (направо и налево) с переступанием; подъем на склон прямо "ступающим шагом", "полуелочкой" (прямо и наискось), соблюдая правила безопасного передвижения.

Катание на двухколесном велосипеде, самокате: по прямой, по кругу, с разворотом, с разной скоростью; с поворотами направо и налево, соблюдая правила безопасного передвижения.

Плавание: с движениями прямыми ногами вверх и вниз, сидя на бортике и лежа в воде, держась за опору; ходьба по дну вперед и назад, приседая, погружаясь в воду до подбородка, до глаз, опуская лицо в воду, приседание под водой, доставая предметы, идя за предметами по прямой в спокойном темпе и на скорость; скольжение на груди, плавание произвольным способом.

5) Формирование основ здорового образа жизни: педагог продолжает уточнять и расширять представления детей о факторах, положительно влияющих на здоровье (правильное питание, выбор полезных продуктов, занятия физкультурой, прогулки на свежем воздухе). Формировать представления о разных видах спорта (футбол, хоккей, баскетбол, бадминтон, плавание, фигурное катание, художественная и спортивная гимнастика, лыжный спорт и другие) и выдающихся достижениях российских спортсменов, роли физкультуры и спорта для укрепления здоровья. Уточняет и расширяет представления о правилах безопасного поведения в двигательной деятельности (при активном беге, прыжках, взаимодействии с партнером, в играх и упражнениях с мячом, гимнастической палкой, скакалкой, обручем, предметами, пользовании спортивным инвентарем и оборудованием) и учит их соблюдать в ходе туристских прогулок. Продолжает воспитывать заботливое отношение к здоровью своему и окружающих (соблюдать чистоту и правила гигиены, правильно питаться, выполнять профилактические упражнения для сохранения и укрепления здоровья).

6) Активный отдых.

Физкультурные праздники и досуги: педагоги организуют праздники (2 раза в год, продолжительностью не более 1,5 часов). Содержание праздников составляют ранее освоенные движения, в том числе, спортивные и гимнастические упражнения, подвижные и спортивные игры.

Досуг организуется 1 - 2 раза в месяц во второй половине дня преимущественно на свежем воздухе, продолжительностью 30 - 40 минут. Содержание составляют: подвижные игры, игры-эстафеты, музыкально-ритмические упражнения, творческие задания.

Досуги и праздники могут быть направлены на решение задач приобщения к здоровому образу жизни, иметь социально-значимую и патриотическую тематику, посвящаться государственным праздникам, олимпиаде и другим спортивным событиям, включать подвижные игры народов России.

Дни здоровья: педагог проводит 1 раз в квартал. В этот день проводятся

	<p>оздоровительные мероприятия и туристские прогулки.</p> <p>Туристские прогулки и экскурсии. Педагог организует для детей непродолжительные пешие прогулки и экскурсии с постепенно удлиняющимися переходами - на стадион, в парк, на берег моря и другое. Время перехода в одну сторону составляет 30 - 40 минут, общая продолжительность не более 1,5 - 2 часов. Время непрерывного движения 20 минут, с перерывом между переходами не менее 10 минут. Педагог формирует представления о туризме как виде активного отдыха и способе ознакомления с природой и культурой родного края; оказывает помощь в подборе снаряжения (необходимых вещей и одежды) для туристской прогулки, организует наблюдение за природой, обучает ориентироваться на местности, соблюдать правила гигиены и безопасного поведения, осторожность в преодолении препятствий; организует с детьми разнообразные подвижные игры во время остановки.</p>
<p>Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сәенеч» – «Радость познания»)</p>	
<p>Задачи [3] ст. 138</p>	<p>Создание условий для становления у детей ценности здорового образа жизни, развитие представлений о своем теле и своих физических возможностях, приобретение двигательного опыта и совершенствование двигательной активности, формирование начальных представлений о некоторых видах спорта, овладение подвижными играми</p>
<p>Содержание [3] ст. 138-141</p>	<p>В сфере становления у детей ценностей здорового образа жизни</p> <p>Расширять представление детей о составляющих здорового образа жизни (двигательная активность, сон, отдых, правильное питание и др.) и факторах, разрушающих здоровье. Создавать возможности для активного участия детей в оздоровительных мероприятиях.</p> <p>Познакомить с понятием «режим питания», с национальными изделиями из теста: эчпочмак, бәлиш, бәккән, кыстыбый, кабартма и др.</p> <p>Познакомить с понятием «питьевой режим», с целебными напитками: айран (напиток из катыка), сузьма (процеженный катык), кумыс и др. Развивать умение определять качество продуктов, основываясь на сенсорных ощущениях.</p> <p>Формировать элементарные представления о действии некоторых лечебно-профилактических процедур, причинах отдельных заболеваний и мерах профилактики наиболее распространенных из них. Научить простейшим приемам оказания первой помощи в экстремальных ситуациях (носовое кровотечение, тепловой или солнечный удар и др.).</p> <p>Учить характеризовать свое самочувствие.</p> <p>Вызывать сочувствие по отношению к больному человеку. Не оставлять без внимания сильные действия ребенка по уходу за больным человеком (подать лекарство, стакан с водой, укрыть одеялом, пообщаться и т.д.).</p> <p>В сфере совершенствования двигательной активности детей, развития представлений о своем теле и своих физических возможностях, формировании начальных представлений о спорте</p> <p>Расширять представления детей о спортивных командах: по хоккею «Ак барс», по футболу «Рубин», по баскетболу «Уникс», по волейболу «Зенит», «Динамо» и т.д. Познакомить с разнообразностью спортивных комплексов, построенных к XXVII Всемирной летней Универсиаде 2013 года. Поддерживать детское олимпийское движение.</p> <p>Предоставлять детям возможность в холодный период года кататься на санках, лыжах, в теплый – на самокате, играть в футбол, бадминтон, детский теннис и т.д. Развивать представления детей о летних видах спорта и своих физических возможностях участия в них.</p>

	<p>Создать условия для катания на двухколесном самокате, двух- или трехколесном велосипеде, делая повороты налево и направо, по кругу, змейкой. Развивать умение управлять своими движениями, удовлетворять естественную двигательную активность.</p> <p>Познакомить с национальными играми с элементами соревнования: «Бег в мешках», «Бег с коромыслом», «Бег с яйцом», «Катык», «Разбивание горшков» и др. Способствовать получению детьми положительных эмоций от участия в национальных играх-соревнованиях.</p> <p>Познакомить с играми народов Поволжья и их правилами. Поощрять самостоятельную организацию, участие в играх с элементами соревнования. Развивать культуру честного соперничества, умение соблюдать правила игры.</p>
--	---

Решение совокупных задач воспитания в рамках образовательной области «Физическое развитие»

направлено приобщение к ценностям «Жизнь», «Здоровье»

что предполагает:

-воспитание осознанного отношения к жизни как основоположной ценности и здоровью как совокупности физического, духовного и социального благополучия человека;

-формирование у ребенка возрастосообразных представлений и знаний в области физической культуры, здоровья и безопасного образа жизни;

-становление эмоционально-ценностного отношения к здоровому образу жизни, физическим упражнениям, подвижным играм, закаливанию организма, гигиеническим нормам и правилам;

воспитание активности, самостоятельности, самоуважения, коммуникабельности, уверенности и других личностных качеств; приобщение детей к ценностям, нормам и знаниям физической культуры в целях их физического развития и саморазвития;

формирование у ребенка основных гигиенических навыков, представлений о здоровом образе жизни.

[2] п.20.8.

Методические пособия для реализации содержания образовательной области «Физическое развитие»

1. З.И.Береснёва, Программа оздоровления детей в ДОУ «Здоровый малыш», М., Сфера, 2008
- 2.Н.П.Никитина, Программа «Через познание себя к здоровому образу жизни», Казань, 2009
- 3.М.Л.Лазарев, Книга сказок «Фырка и здравик», ч.1, М., 2004
- 4.Л.И.Пензулаева «Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет», М., Просвещ., 1988
- 5.Т.Е.Харченко «Утренняя гимнастика в детском саду. Упражнения для детей 5-6 лет», 2008
- 6.Т.А. Шорыгина «Беседы о здоровье», 2022 год
- 7.Т.А. Шорыгина «Спортивные сказки. Беседы с детьми о спорте и здоровье», 2022
8. Т.В. Мустафина «Профилактика плоскостопия у дошкольников 4-7 лет», 2019
- 9.С.С. Прищепа «Играй и общайся. Физические упражнения для детей», 2022
- 10.Л.Д.Глазырина «Физическая культура –дошкольникам», 1999
- 11.О.М. Литвинова «Физкультурные занятия в детском саду», 2010
- 12.Е.Н.Вареник, С.Г. Кудрявцева «Занятия по физкультуре с детьми 3-7 лет», 2007
13. К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина «По подвижные игры в детском саду», 2013

Вариативные формы, способы, методы и средства реализации программы

[2] 23.1. - 23.12.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
Особенности образовательной деятельности разных видов и культурных практик	
[2] 24.1. - 24.22.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 163 - 266	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сенеч» – «Радость

	познания»)
	Способы и направления поддержки детской инициативы
[2] 25.8.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
	Особенности взаимодействия педагогического коллектива с семьями обучающихся
[2] 26.1. – 26.11	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 166 - 170	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сенеч» – «Радость познания»)
[2] 27.1. – 27.10.	Направления и задачи коррекционно- развивающей работы
[2] 28.1. – 28.9.	Содержание КРР на уровне ДО

IV. Рабочая программа воспитания

[2] 29.1.	Пояснительная записка
[2] 29.2.	Целевой раздел Программы воспитания
[2] 29.2.1.1.	Общая цель воспитания в ДОО
[2] 29.1.1.2.	Общие задачи воспитания в ДОО
[2] 29.2.2.	Направления воспитания
[2] 29.2.2.1.	Патриотическое направление воспитания
[2] 29.2.2.2.	Духовно – нравственное направление воспитания
[2] 29.2.2.3.	Социально – коммуникативное направление воспитания
[2] 29.2.2.4.	Познавательное направление воспитания
[2] 29.2.2.5.	Физическое и оздоровительное направление воспитания
[2] 29.2.2.6.	Трудовое направление воспитания
[2] 29.2.2.7.	Эстетическое направление воспитания
[2] 29.2.3.	Целевые ориентиры воспитания
[2] 29.2.3.1.	Целевые ориентиры воспитания детей раннего возраста (к трем годам)
[2] 29.2.3.2	Целевые ориентиры воспитания на этапе завершения освоения программы
[2] 29.3.	Содержательный раздел Программы воспитания Основная часть (в соответствии с ФОП ДО)
[2] 29.3.1.	Уклад образовательной организации
[2] 29.3.2.	Воспитывающая среда образовательной организации
[2] 29.3.3.	Общности образовательной организации
[2] 29.3.4.	Задачи воспитания в образовательных областях
[2] 29.3.5	Формы совместной деятельности в образовательной организации
[2] 29.3.5	Работа с родителями
[2] 29.3.5.1.	События образовательной организации
[2] 29.3.5.3	Совместная деятельность в образовательной организации
[2] 29.3.6.	Организация предметно – пространственной среды
[2] 29.3.7	Социальное партнерство
29.4.	Организационный раздел Программы воспитания
[2] 29.4.1.	Кадровое обеспечение
[2] 29.4.2.	Нормативно – методическое обеспечение
[2] 29.4.3.	Требования к условиям работы с особыми категориями детей
[2] 29.4.3.1	Воспитательная работа в ДОО не зависит от наличия (отсутствия) у ребенка особых образовательных потребностей
[2] 29.4.3.2.	Создание условий, обеспечивающих достижение целевых ориентиров в работе с особыми категориями детей

IV. Организационный раздел программы

Психолого – педагогические условия реализации Программы	
[2] 30.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 170 - 171	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөөнеч» – «Радость познания»)
Особенности организации развивающей предметно – пространственной среды	
[2] 31.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 171- 179	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөөнеч» – «Радость познания»)
Материально – техническое обеспечение Программы, обеспеченность методическими материалами и средствами обучения и воспитания	
[2] 32.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 180 - 181	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөөнеч» – «Радость познания»)
Перечень литературных, музыкальных, художественных, анимационных произведений для реализации основной образовательной программы	
[2] 33.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[2] 33.1.6.	<p style="text-align: center;">Примерный перечень художественной литературы</p> <p>Малые формы фольклора. Загадки, небылицы, дразнилки, считалки, пословицы, поговорки, заклички, народные песенки, прибаутки, скороговорки.</p> <p>Русские народные сказки. "Жил-был карась..." (докучная сказка); "Жили-были два братца..." (докучная сказка); "Заяц-хвостун" (обраб. О.И. Капицы/пересказ А.Н. Толстого); "Крылатый, мохнатый да масляный" (обраб. И.В. Карнауховой); "Лиса и кувшин" (обраб. О.И. Капицы); "Морозко" (пересказ М. Булатова); "По щучьему веленью" (обраб. А.Н. Толстого); "Сестрица Аленушка и братец Иванушка" (пересказ А.Н. Толстого); "Сивка-бурка" (обраб. М.А. Булатова/обраб. А.Н. Толстого/пересказ К.Д. Ушинского); "Царевна-лягушка" (обраб. А.Н. Толстого/обраб. М. Булатова).</p> <p>Сказки народов мира. "Госпожа Метелица", пересказ с нем. А. Введенского, под редакцией С.Я. Маршака, из сказок братьев Гримм; "Желтый аист", пер. с кит. Ф. Ярлина; "Златовласка", пер. с чешек. К.Г. Паустовского; "Летучий корабль", пер. с укр. А. Нечаева; "Рапунцель" пер. с нем. Г. Петникова/пер. и обраб. И. Архангельской.</p> <p>Произведения поэтов и писателей России.</p> <p>Поэзия. Аким Я.Л. "Жадина"; Барто А.Л. "Веребочка", "Гуси-лебеди", "Есть такие мальчики", "Мы не заметили жука" (1 - 2 стихотворения по выбору); Бородинская М. "Тетушка Луна"; Бунин И.А. "Первый снег"; Волкова Н. "Воздушные замки"; Городецкий С.М. "Котенок"; Дядина Г. "Пуговичный городок"; Есенин С.А. "Береза"; Заходер Б.В. "Моя Вообразия"; Маршак С.Я. "Пудель"; Мориц Ю.П. "Домик с трубой"; Мошкова Э.Э. "Какие бывают подарки"; Пивоварова И.М. "Сосчитать не могу"; Пушкин А.С. "У лукоморья дуб зеленый..." (отрывок из поэмы "Руслан и Людмила"), "Ель растет перед дворцом..." (отрывок из "Сказки о царе Салтане..." (по выбору); Сеф Р.С. "Бесконечные стихи"; Симбирская Ю. "Ехал дождь в командировку"; Степанов В.А. "Родные просторы"; Суриков И.З.</p>

"Белый снег пушистый", "Зима" (отрывок); Токмакова И.П. "Осенние листья"; Тютчев Ф.И. "Зима недаром злится..."; Усачев А. "Колыбельная книга", "К нам приходит Новый год"; Фет А.А. "Мама, глянь-ка из окошка..."; Цветаева М.И. "У кровати"; Черный С. "Волк"; Чуковский К.И. "Елка"; Ясное М.Д. "Мирная считалка", "Жила-была семья", "Подарки для Елки. Зимняя книга" (по выбору).

Проза. Аксаков С.Т. "Сурка"; Алмазов Б.А. "Горбушка"; Баруздин С.А. "Берегите свои косы!", "Забракованный мишка" (по выбору); Бианки В.В. "Лесная газета" (2 - 3 рассказа по выбору); Гайдар А.П. "Чук и Гек", "Поход" (по выбору); Голявкин В.В. "И мы помогли", "Язык", "Как я помогал маме мыть пол", "Закутанный мальчик" (1 - 2 рассказа по выбору); Дмитриева В.И. "Малыш и Жучка"; Драгунский В.Ю. "Денискины рассказы" (1 - 2 рассказа по выбору); Москвина М.Л. "Кроха"; Носов Н.Н. "Живая шляпа", "Дружок", "На горке" (по выбору); Пантелеев Л. "Буква ТЫ!"; Паустовский К.Г. "Кот-ворюга"; Погодин Р.П. "Книжка про Гришку" (1 - 2 рассказа по выбору); Пришвин М.М. "Глоток молока", "Беличья память", "Курица на столбах" (по выбору); Симбирская Ю. "Лапин"; Сладков Н.И. "Серьезная птица", "Карлуха" (по выбору); Снегирев Г.Я. "Про пингвинов" (1 - 2 рассказа по выбору); Толстой Л.Н. "Косточка", "Котенок" (по выбору); Ушинский К.Д. "Четыре желания"; Фадеева О. "Фрося - ель обыкновенная"; Шим Э.Ю. "Петух и наседка", "Солнечная капля" (по выбору).

Литературные сказки. Александрова Т.И. "Домовенок Кузька"; Бажов П.П. "Серебряное копытце"; Бианки В.В. "Сова", "Как муравьишка домой спешил", "Синичкин календарь", "Молодая ворона", "Хвосты", "Чей нос лучше?", "Чьи это ноги?", "Кто чем поет?", "Лесные домишки", "Красная горка", "Кукушонок", "Где раки зимуют" (2 - 3 сказки по выбору); Даль В.И. "Старик-годовик"; Ершов П.П. "Конек-горбунок"; Заходер Б.В. "Серая Звездочка"; Катаев В.П. "Цветик-семицветик", "Дудочка и кувшинчик" (по выбору); Мамин-Сибиряк Д.Н. "Аленушкины сказки" (1 - 2 сказки по выбору); Михайлов М.Л. "Два Мороза"; Носов Н.Н. "Бобик в гостях у Барбоса"; Петрушевская Л.С. "От тебя одни слезы"; Пушкин А.С. "Сказка о царе Салтане, о сыне его славном и могучем богатыре князе Гвидоне Салтановиче и о прекрасной царевне лебеди", "Сказка о мертвой царевне и о семи богатырях" (по выбору); Сапгир Г.Л. "Как лягушку продавали"; Телешов Н.Д. "Крупеничка"; Ушинский К.Д. "Слепая лошадь"; Чуковский К.И. "Доктор Айболит" (по мотивам романа Х. Лофтинга).

Произведения поэтов и писателей разных стран.

Поэзия. Бжехва Я. "На Горизонтских островах" (пер. с польск. Б.В. Заходера); Валек М. "Мудрецы" (пер. со словацк. Р.С. Сефа); Капутикян С.Б. "Моя бабушка" (пер. с армянск. Т. Спендиаровой); Карем М. "Мирная считалка" (пер. с франц. В.Д. Берестова); Сиххад А. "Сад" (пер. с азербайдж. А. Ахундовой); Смит У.Д. "Про летающую корову" (пер. с англ. Б.В. Заходера); Фройденберг А. "Великан и мышь" (пер. с нем. Ю.И. Коринца); Чиарди Дж. "О том, у кого три глаза" (пер. с англ. Р.С. Сефа).

Литературные сказки. Сказки-повести (для длительного чтения). Андерсен Г.Х. "Огниво" (пер. с датск. А. Ганзен), "Свинопас" (пер. с датск. А. Ганзен), "Дюймовочка" (пер. с датск. и пересказ А. Ганзен), "Гадкий утенок" (пер. с датск. А. Ганзен, пересказ Т. Габбе и А. Любарской), "Новое платье короля" (пер. с датск. А. Ганзен),

	<p>"Ромашка" (пер. с датск. А. Ганзен), "Дикие лебеди" (пер. с датск. А. Ганзен) (1 - 2 сказки по выбору); Киплинг Дж. Р. "Сказка о слоненке" (пер. с англ. К.И. Чуковского), "Откуда у кита такая глотка" (пер. с англ. К.И. Чуковского, стихи в пер. С.Я. Маршака) (по выбору); Коллоди К. "Пиноккио. История деревянной куклы" (пер. с итал. Э.Г. Казакевича); Лагерлеф С. "Чудесное путешествие Нильса с дикими гусями" (в пересказе З. Задунайской и А. Любарской); Линдгрэн А. "Карлсон, который живет на крыше, опять прилетел" (пер. со швед. Л.З. Лунгиной); Лофтинг Х. "Путешествия доктора Дулиттла" (пер. с англ. С. Мещерякова); Милн А.А. "Винни-Пух и все, все, все" (перевод с англ. Б.В. Заходера); Пройслер О. "Маленькая Баба-яга" (пер. с нем. Ю. Коринца), "Маленькое привидение" (пер. с нем. Ю. Коринца); Родари Д. "Приключения Чипполино" (пер. с итал. З. Потаповой), "Сказки, у которых три конца" (пер. с итал. И.Г. Константиновой).</p>
[2] 33.2.7.	<p style="text-align: center;">Примерный перечень музыкальных произведений</p> <p>Слушание. "Зима", муз. П. Чайковского, сл. А. Плещеева; "Осенняя песня", из цикла "Времена года" П. Чайковского; "Полька"; муз. Д. Львова-Компанейца, сл. З. Петровой; "Моя Россия", муз. Г. Струве, сл. Н. Соловьевой; "Детская полька", муз. М. Глинки; "Жаворонок", муз. М. Глинки; "Мотылек", муз. С. Майкапара; "Пляска птиц", "Колыбельная", муз. Н. Римского-Корсакова.</p> <p>Пение.</p> <p>Упражнения на развитие слуха и голоса. "Ворон", рус. нар. песня, обраб. Е. Тиличевой; "Андрей-воробей", рус. нар. песня, обр. Ю. Слонова; "Бубенчики", "Гармошка", муз. Е. Тиличевой; "Паровоз", "Барабан", муз. Е. Тиличевой, сл. Н. Найденовой.</p> <p>Песни. "К нам гости пришли", муз. А. Александрова, сл. М. Ивенсен; "Огородная-хороводная", муз. Б. Можжевелова, сл. Н. Пассовой; "Голубые санки", муз. М. Иорданского, сл. М. Клоковой; "Гуси-гусенята", муз. А. Александрова, сл. Г. Бойко; "Рыбка", муз. М. Красева, сл. М. Клоковой.</p> <p>Песенное творчество.</p> <p>Произведения. "Колыбельная", рус. нар. песня; "Марш", муз. М. Красева; "Дили-дили! Бом! Бом!", укр. нар. песня, сл. Е. Макшанцевой; Потешки, дразнилки, считалки и другие рус. нар. попевки.</p> <p>Музыкально-ритмические движения.</p> <p>Упражнения. "Шаг и бег", муз. Н. Надененко; "Плавные руки", муз. Р. Глиэра ("Вальс", фрагмент); "Кто лучше скачет", муз. Т. Ломовой; "Росинки", муз. С. Майкапара.</p> <p>Упражнения с предметами. "Упражнения с мячами", муз. Т. Ломовой; "Вальс", муз. Ф. Бургмюллера.</p> <p>Этюды. "Тихий танец" (тема из вариаций), муз. В. Моцарта.</p> <p>Танцы и пляски. "Дружные пары", муз. И. Штрауса ("Полька"); "Приглашение", рус. нар. мелодия "Лен", обраб. М. Раухвергера; "Круговая пляска", рус. нар. мелодия, обр. С. Разоренова.</p> <p>Характерные танцы. "Матрешки", муз. Б. Мокроусова; "Пляска Петрушек", "Танец Снегурочки и снежинок", муз. Р. Глиэра.</p> <p>Хороводы. "Урожайная", муз. А. Филиппенко, сл. О. Волгиной; "Новогодняя хороводная", муз. С. Шайдар; "Пошла млада за водой", рус. нар. песня, обраб. В. Агафонникова.</p> <p>Музыкальные игры.</p>

	<p>Игры. "Не выпустим", муз. Т. Ломовой; "Будь ловким!", муз. Н. Ладухина; "Ищи игрушку", "Найди себе пару", латв. нар. мелодия, обраб. Т. Попатенко.</p> <p>Игры с пением. "Колпачок", "Ворон", рус. нар. песни; "Заинька", рус. нар. песня, обраб. Н. Римского-Корсакова; "Как на тоненький ледок", рус. нар. песня, обраб. А. Рубца.</p> <p>Музыкально-дидактические игры.</p> <p>Развитие звуковысотного слуха. "Музыкальное лото", "Ступеньки", "Где мои детки?", "Мама и детки". Развитие чувства ритма. "Определи по ритму", "Ритмические полоски", "Учись танцевать", "Ищи".</p> <p>Развитие тембрового слуха. "На чем играю?", "Музыкальные загадки", "Музыкальный домик".</p> <p>Развитие диатонического слуха. "Громко, тихо запоем", "Звенящие колокольчики".</p> <p>Развитие восприятия музыки и музыкальной памяти. "Будь внимательным", "Буратино", "Музыкальный магазин", "Времена года", "Наши песни".</p> <p>Инсценировки и музыкальные спектакли. "Где был, Иванушка?", рус. нар. мелодия, обраб. М. Иорданского; "Моя любимая кукла", автор Т. Коренева; "Полянка" (музыкальная играсказка), муз. Т. Вилькорейской.</p> <p>Развитие танцевально-игрового творчества "Я полю, полю лук", муз. Е. Тиличевой; "Вальс кошки", муз. В. Золотарева; "Гори, гори ясно!", рус. нар. мелодия, обраб. Р. Рустамова; "А я по лугу", рус. нар. мелодия, обраб. Т. Смирновой.</p> <p>Игра на детских музыкальных инструментах. "Дон-дон", рус. нар. песня, обраб. Р. Рустамова; "Гори, гори ясно!", рус. нар. мелодия; "Часики", муз. С. Вольфензона.</p>
[2] 33.3.4.	<p>Примерный перечень произведений изобразительного искусства</p> <p>Иллюстрации, репродукции картин: Ф.А. Васильев "Перед дождем"; И.Е. Репин "Осенний букет"; А.А. Пластов "Первый снег"; И.Э. Грабарь "Февральская лазурь"; Б.М. Кустодиев "Масленица"; Ф.В. Сычков "Катание с горы зимой"; И.И. Левитан "Березовая роща", "Зимой в лесу"; Т.Н. Яблонская "Весна"; В.Т. Тимофеев "Девочка с ягодами"; И.И. Машков "Натюрморт. Фрукты на блюде"; Ф.П. Толстой "Букет цветов, бабочка и птичка"; И.Е. Репин "Стрекоза"; В.М. Васнецов "Ковер-самолет".</p> <p>Иллюстрации к книгам: И.Я. Билибин "Сестрица Аленушка и братец Иванушка", "Царевна-лягушка", "Василиса Прекрасная".</p>
[2] 33.4.1.	<p>Примерный перечень анимационных произведений</p> <p>Анимационный сериал "Тима и Тома", студия "Рики", реж. А. Борисова, А. Жидков, О. Мусин, А. Бахурин и другие, 2015.</p> <p>Фильм "Паровозик из Ромашкова", студия Союзмультфильм, реж. В. Дегтярев, 1967.</p> <p>Фильм "Как львенок и черепаха пели песню", студия Союзмультфильм, режиссер И. Ковалевская, 1974.</p> <p>Фильм "Мама для мамонтенка", студия "Союзмультфильм", режиссер О. Чуркин, 1981.</p> <p>Фильм "Катерок", студия "Союзмультфильм", режиссер И. Ковалевская, 1970.</p> <p>Фильм "Мешок яблок", студия "Союзмультфильм", режиссер В. Бордзиловский, 1974.</p> <p>Фильм "Крошка енот", ТО "Экран", режиссер О. Чуркин, 1974.</p>

	<p>Фильм "Гадкий утенок", студия "Союзмультфильм", режиссер В. Дегтярев.</p> <p>Фильм "Котенок по имени Гав", студия Союзмультфильм, режиссер Л. Атаманов.</p> <p>Фильм "Маугли", студия "Союзмультфильм", режиссер Р. Давыдов, 1971.</p> <p>Фильм "Кот Леопольд", студия "Экран", режиссер А. Резников, 1975 - 1987.</p> <p>Фильм "Рикки-Тикки-Тави", студия "Союзмультфильм", режиссер А. Снежко-Блоцкой, 1965.</p> <p>Фильм "Дюймовочка", студия "Союзмультфильм", режиссер Л. Амальрик, 1964.</p> <p>Фильм "Пластилиновая ворона", ТО "Экран", режиссер А. Татарский, 1981.</p> <p>Фильм "Каникулы Бонифация", студия "Союзмультфильм", режиссер Ф. Хитрук, 1965.</p> <p>Фильм "Последний лепесток", студия "Союзмультфильм", режиссер Р. Качанов, 1977.</p> <p>Фильм "Умка" и "Умка ищет друга", студия "Союзмультфильм", режиссер В. Попов, В. Пекарь, 1969, 1970.</p> <p>Фильм "Умка на елке", студия "Союзмультфильм", режиссер А. Воробьев, 2019.</p> <p>Фильм "Сладкая сказка", студия Союзмультфильм, режиссер В. Дегтярев, 1970.</p> <p>Цикл фильмов "Чебурашка и крокодил Гена", студия "Союзмультфильм", режиссер Р. Качанов, 1969 - 1983.</p> <p>Цикл фильмов "38 попугаев", студия "Союзмультфильм", режиссер И. Уфимцев, 1976 - 91.</p> <p>Цикл фильмов "Винни-Пух", студия "Союзмультфильм", режиссер Ф. Хитрук, 1969 - 1972.</p> <p>Фильм "Серая шейка", студия "Союзмультфильм", режиссер Л. Амальрик, В. Полковников, 1948.</p> <p>Фильм "Золушка", студия "Союзмультфильм", режиссер И. Аксенчук, 1979.</p> <p>Фильм "Новогодняя сказка", студия "Союзмультфильм", режиссер В. Дегтярев, 1972.</p> <p>Фильм "Серебряное копытце", студия Союзмультфильм, режиссер Г. Сокольский, 1977.</p> <p>Фильм "Щелкунчик", студия "Союзмультфильм", режиссер Б. Степанцев, 1973.</p> <p>Фильм "Гуси-лебеди", студия Союзмультфильм, режиссеры И. Иванов-Вано, А. Снежко-Блоцкая, 1949.</p> <p>Цикл фильмов "Приключение Незнайки и его друзей", студия "ТО Экран", режиссер коллектив авторов, 1971 - 1973.</p>
Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сәенеч» – «Радость познания»)	
<p>[3] ст. 129 - 131</p>	<p style="text-align: center;">Примерный перечень художественной литературы для детей 5 - 6 лет</p> <p>Для чтения детям <i>Малые формы фольклора:</i> Песенки. Игровой фольклор. «С добрым утром...», пер. В. Баширова и Э. Блиновой; «Мешок», «Лисонька...», «Даут с петушком», пер. Р. Ягафарова, пересказ Л. Кузьмина; «Шутка», пер. И. Законова.</p> <p>Сказки: «Глупый волк», пер. Р. Ахмета; «Лиса, еж и ежиха», пер. Л.</p>

Замалетдинова; «Три дочери», обр. С. Гильмутдиновой.

Литературные сказки: Р. Батулла. «Лесные разбойники», пер. Э. Умерова; А. Гаффар. «Червяк идет в гости»; Г. Галеев. «Петух и часы», пер. Л. Файзуллиной.

Поэзия: Г. Тукай. «Осень» (отрывок), пер. А. Ахматовой; Р. Валеева. «Тюбетейка и калфак», пер. Е. Муравьева; М. Джалиль. «Часы», пер. Я. Козловского; Э. Шарифуллина. «Хочу быть шофером», пер. Е. Муравьева; Р. Корбан. «Больнее было бы...», пер. С. Махотина; Р. Маннан. «Перед сном»; Дж. Тарджеманов. «Зима», пер. М. Ивенсена; Йолдыз. «Синица», пер. С. Гайнуллиной; Р. Миннуллин. «Стою я на посту», пер. С. Малышева; Ш. Галиев. «Воспитанный», пер. В. Баширова и Э. Блиновой; Р. Миннуллин. «Люблю гостей», пер. С. Малышева; Ф. Карим. «Скоро весна», пер. Т. Стрешневой; Р. Валеева. «Весна пришла», пер. В. Валеевой; Г. Тукай. «Малыш и Мотылек», пер. В. Лунина; Р. Мингалим. «Сколько друзей у меня!», пер. С. Малышева; Б. Рахмат. «На Сабантуе» (отрывок из поэмы), пер. Я. Акима.

Проза: Р. Фахруллин. «Воспитанный ребенок», пер. Р. Ахмета; А. Алиш. «Чем занимаются люди», пер. Г. Каримовой; М. Хасанов. «Потеплело», пер. М. Зарецкого; Ф. Зариф. «Сладкое лето», пер. Н. Бурсаковой; А. Алиш. «Как я училась считать», пер. Л. Файзуллиной.

Для заучивания наизусть

Г. Тукай, «Наша семья», пер. В. Лунина; А. Кари. «Дедушка Мороз», пер. Е. Муравьева; Р. Валеева. «Поздравляю тебе, мама», пер. В. Валеевой.

Для чтения в лицах: Р. Миннуллин. «Сын и мама», пер. С. Малышева; Ш. Галиев. «Я нарисовал дом», пер. В. Баширова; З. Нури. «Письмо другу», пер. С. Малышева.

Дополнительная литература

Поэзия: Р. Курбан. «Вот и мы стали старшими», пер. С. Малышева; Ш. Галиев. «Кто играет на курае?», пер. Э. Блиновой и В. Баширова; Г. Зайнашева. «Спички – не игрушка», пер. С. Малышева; М. Джалиль. «Петушок», пер. И. Мазнина; Р. Валеева. «Эх, споем на посиделках!», пер. Л. Батыр-Булгари; Ш. Галиев. «Купили снег», пер. Р. Кожевниковой; Ш. Галиев. «Телевизор», пер. С. Малышева; Р. Мингалим. «Если есть друзья», пер. Э. Блиновой; Р. Курбан. «Сара доигралась», пер. С. Малышева; Р. Миннуллин. «Умный цветок», пер. С. Малышева. Х. Халиков. «Трудный вопрос», пер. С. Малышева; М. Файзуллина. «Зарядка», пер. И. Токмаковой; Ш. Галиев. «Светофор», пер. В. Баширова; Р. Валеева. «Новый дом», пер. С. Малышева; А. Игебаев. «День Победы», пер. с башкирского Г. Зайцева; Ш. Галиев. «Батыр Сабантуя», пер. Э. Блиновой; С. Малышев. «Наш город»; Г. Зайнашева. «Любимый край», пер. М. Одинокковой.

Проза. Литературные сказки: Г. Тукай. «Любовь ребенка к родителям» (басня), пер. Г. Сибгатовой; Г. Баширов. «Нитка и иголка»; М. Амирханов. «На горке», пер. Н. Бурсаковой; А. Алиш. «Огненное яйцо», пер. Г. Каримовой; А. Алиш. «Гусенок и Лебеденок», пер. А. Бендецкого; М. Амир. «Плут - теленок», пер. С. Радзиевской; Батулла. «Почему у лягушки нет хвоста?», пер. Л. Хафизовой; М. Хасанов. «Мостик», пер. М. Зарецкого; С. Гильмутдинова. «Котенок, который любил ходить в гости»; И. Нафиев. «Радость Аделины».

Рекомендуемый музыкальный репертуар для детей 5 – 6 лет***Слушание музыки***

Государственный гимн Республики Татарстан, муз. Р. Яхина; «Радостный город», муз. Л. Батыр-Булгари, сл. Г. Зайнашевой, пер. С. Малышева; «Утро», муз. Н.Жиганова; «Девушка с серпом», татарская народная мелодия, обраб. Р. Еникеевой; «День чудесный», «Грустная мелодия» (из цикла «Четыре пьесы»), муз. А. Монасыпова; «Уммегульсум», татарская народная мелодия, обраб. Ф. Фаизовой; «Марш», муз. Л. Хайрутдиновой (из оперы «Коварная кошка»); «Колыбельная», муз. М. Яруллина; «Вальс», муз. С. Сайдашева; «Полька», муз. З. Хабибуллина; «Шурале», муз. А. Ключарёва; «Марш Тукая», муз. З. Яруллина; «Рассвет в деревне», «Парень с гармошкой» (из цикла «Деревенские картинки»), муз. Л. Батыр-Булгари; «Встреча гостей», муз. С. Сайдашева, сл. Р. Рахмани; «Сабантуй», муз. Л. Батыр-Булгари, сл. Г. Зайнашевой, пер. С. Малышева.

Пение

«Солнечный край», муз. Л. Батыр-Булгари, сл. А. Рашитова, пер. С. Малышева; «Петушок», муз. Дж. Файзи, сл. М. Джалиля, пер. Ю. Лопатина; «Бабочка», муз. Р. Еникеевой, сл. Л. Лерон; «Праздник листьев», муз. Р. Еникеевой, сл. Л. Лерон, пер. Р. Архипова; «Осень», муз. и сл. Л. Хисматуллиной; «Первый снег», муз. А. Батыршина, сл. З. Нури, пер. В. Коркина; «Пришла весна», муз. Дж. Файзи, сл. Ф. Карима, пер. С. Малышева; «Эх, пляшут наши сапожки», муз. Л. Батыр-Булгари, сл. Ш. Галеева, пер. Е. Муравьёва; «Стирка», муз. Р. Еникеева, сл. Ж. Дарзаман; «Подарок», муз. и сл. Н. Яхиной; «Дождик, лей..!» муз. И. Якубова, сл. Р. Валиевой; «Жеребёнок в городе», муз. М. Шамсутдиновой, сл. Ш. Галиева, пер. С. Малышева; «Вырасти хочу», муз. М. Имашева, сл. Л. Амирхановой.

Музыкально-ритмические движения

Упражнения: «Юный физкультурник», муз. А. Бакирова; «Марш», Н. Жиганова; «Встаньте в круг», татарская народная мелодия., обраб. Р. Тимершиной; «Бусы», татарская народная мелодия, обраб. Ф. Фаттаха; «Соловей-голубь», татарская народная мелодия, обраб. М. Музафарова; «Пружинка», татарская народная мелодия, обраб. Л. Шигабетдиновой; «Танец», муз. Ф. Залялютдиновой; «Вальс», муз. Р. Яхина; «Золото-серебро», татарская народная мелодия, обраб. Р. Сабитова; «Эрбет», татарская народная мелодия, обраб. Б. Мулюкова.

Упражнения с предметами: «На празднике урожая», муз. Л. Хамиди; «Погремушки» муз. Ф. Шаймардановой; «Передача платочка», татарская народная мелодия, обраб. Г. Беляевой; «Упражнение с флажками», муз. М. Музафарова; «Вальс», муз. Р. Яхина.

Этюды: «Юный музыкант», муз. М. Трофименко; «На природе», муз. Р. Калимуллина; «Маленький рыбак», муз. Р. Зарипова; «Лирический танец», татарская народная мелодия, обраб. А. Ключарева; «Полька Гульнар», муз. Р. Халитова.

Танцы: «Весело танцуем», муз. Л. Хисматуллиной; «Парный танец», татарская народная мелодия, обраб. З. Хабибуллина; «Лирический танец», татарская народная мелодия, обраб. А. Ключарева; «Возле елки», муз. И. Шамсутдинова; «Пляска с платочками», муз. Ф. Шаймардановой; «Потанцуем», муз. А. Абдуллина; «Приглашение», башкирская народная мелодия, обраб. А. Кубагушева; «За водой», татарская народная мелодия, обраб. Р. Еникеевой.

Характерные танцы: «Вальс», муз. С. Сайдашева; «Танец рябин»,

	<p>муз. Л. Хисматуллиной; «Веселые грибочки», муз. Ф. Шаймардановой; «Танец медвежонка», муз. Н. Жиганова; «Зимний вальс», муз. Ф. Шаймардановой; «Танец цветов», муз. Ф. Фаизовой.</p> <p><i>Хороводы:</i> «Кария-Закария», татарская народная песня, пер. С. Малышева; «Голубой цветок», муз. Ф. Шаймардановой, сл. народные; «Елка, елочка», муз. и сл. Л. Хисматуллиной; «Дед Мороз», татарская народная песня, обраб. Р. Еникеевой; «Весёлая игра», татарская народная мелодия, обраб. Р. Сабита; «Мы с тобой друзья», татарская народная игровая песня, обраб. М. Зайнуллиной.</p> <p><i>Музыкальные игры:</i> «Ротозей», татарская народная мелодия, обраб. Р. Еникеевой; «Передача платочка», татарская народная мелодия, обраб. В. Валиевой; «Свободное место», татарская народная мелодия, обраб. Ш. Монасыпова; «Найди себе пару», татарская народная мелодия, обраб. Ф. Залялютдиновой; «Разноцветные платочки», башкирская народная мелодия, обраб. А. Кубагушева; «Птица без гнезда», муз. И. Шамсетдинова («Весна»); «Сова, совушка», муз. Р. Калимуллина («Игра»); «Игра парами», удмуртская народная игра; «Уступи свое место», марийская народная игра.</p> <p><i>Игры с пением:</i> «Элчи-бэлчи», татарская народная мелодия, обраб. Л. Тумашева, сл. Л. Яхнина; «Морская фигура», муз. Ф. Шаймардановой, сл. народные; «Узнай по голосу», муз. и сл. В. Валиевой; «Мы ходили в лес», муз. и сл. Ш. Мазитова; «Малика», муз. Ф. Шаймардановой, сл. народные; «Юрта», башкирская народная мелодия, обраб. Ю. Тугаринова; «Горелки», удмуртская народная мелодия, обраб. Л. Тумашева, сл. И. Мазнина; «Гусь плывет», удмуртская народная песня, обраб. Г. Матвеева; «Ласточка», чувашская народная игра; «Сорока», муз. В. Алексеева, сл. С. Чейвана (марийская игра).</p> <p><i>Инсценировки:</i> «В саду поет Наза», муз. Р. Еникеева, сл. Дж. Дарзамана, пер. С. Малышева; «Бабочка», муз. Ф. Шаймардановой, сл. М. Андержановой; «Что ты рано встаешь, петушок», муз. Л. Батыр-Булгари, сл. Б. Рахмата, пер. Е. Муравьева; «Часы», муз. Ф. Ахметова, сл. М. Джалиля, обраб. А. Гарифуллиной, пер. С. Малышева.</p> <p><i>Танцевально-игровое творчество:</i> «Танец», татарская народная мелодия, обраб. Л. Шигабетдиновой; «Кошечка», татарская народная мелодия, обраб. Р. Зарипова; «Волк и козлята», татарская народная мелодия, обраб. Ш. Монасыпова; «Кукла», муз. М. Бикбовой; «За водой», татарская народная мелодия, обраб. Р. Еникеевой.</p> <p><i>Игра на детских музыкальных инструментах:</i> «На лугу», муз. Л. Шигабетдиновой, сл. А. Ерикеева; «Апипа», татарская народная мелодия, обраб. Р. Еникеевой; «Топотушки», муз. Н. Бакиевой, сл. народные; «Колыбельная», муз. М. Яруллина «Танец», муз. Дж.Файзи.</p> <p>Праздники: «Сабантуй», «Науруз», «Карга боткасы» и др.</p>
https://mon.tatarstan.ru/old_group.htm	Анимационные сюжеты для детей 5 – 6 лет (старшая группа) к занятиям по обучению детей татарскому языку
https://mon.tatarstan.ru/ekiyat_ilende.htm	Цикл телепередач для детей дошкольного возраста «Экият эленде» (познавательно – развлекательная программа для детей от 3 до 7 лет)
Кадровые условия реализации Программы	
[2] 34.	Основная часть (в соответствии с ФОП)
[3] ст. 179 - 180	Часть, формируемая участниками образовательных отношений (Региональная программа дошкольного образования «Сөөнеч» – «Радость познания»)
[2] 35.	Режим и распорядок дня в дошкольных группах
[2] 35.12	Требования и показатели организации образовательного процесса и

	режима дня
[2] 35.13 [2] 35.13.1. [2] 35.13.2.	Количество приемов пищи в зависимости от режима функционирования организации и режима обучения
[2] 35.21.	Режим и распорядок дня в дошкольных группах
Содержание	5 - 6 лет
Холодный период года	
Утренний прием детей, игры, самостоятельная деятельность, утренняя гимнастика (не менее 10 минут)	6.00 - 8.30
Завтрак	8.30 - 9.00
Игры, подготовка к занятиям	9.00 - 9.15
Занятия (включая гимнастику в процессе занятия - 2 минуты, перерывы между занятиями, не менее 10 минут)	9.15 - 10.15
Подготовка к прогулке, прогулка, возвращение с прогулки	10.15 - 12.00
Второй завтрак 17	10.30 - 11.00
Обед	12.00 - 13.00
Подготовка ко сну, сон, постепенный подъем детей, закаливающие процедуры	13.00 - 15.30
Полдник	15.30 - 16.00
Занятия (при необходимости)	16.00 - 16.25
Игры, самостоятельная деятельность детей	16.25 - 17.00
Подготовка к прогулке, прогулка, самостоятельная деятельность детей, возвращение с прогулки	17.00 - 18.30
Уход домой	до 18.00
Теплый период года	
Утренний прием детей, игры, самостоятельная деятельность, утренняя гимнастика (не менее 10 минут)	6.00 - 8.30
Завтрак	8.30 - 9.00
Игры, самостоятельная деятельность	9.00 - 9.15
Второй завтрак 18	10.30 - 11.00
Подготовка к прогулке, прогулка, занятия на прогулке, возвращение с прогулки	9.15 - 12.00
Обед	12.00 - 13.00
Подготовка ко сну, сон, постепенный подъем детей, закаливающие процедуры	13.00 - 15.30
Полдник	15.30 - 16.00
Игры, самостоятельная деятельность детей	16.00 - 17.00
Подготовка к прогулке, прогулка, самостоятельная деятельность детей	17.00 - 18.30
Уход домой	до 18.00
[2] 35.21.	Режим дня в дошкольных группах.

VI. Календарный план воспитательной работы

36.	Федеральный календарный план воспитательной работы
36.1. – 36.4	Содержание по ФОП ДО

1 нче кушымта

Балалар белән оештырылган белем бирү эшчәнлеген оештыру расписаниесе

Дүшәмбе	Сишәмбе	Чәршәмбе	Пәнжешәмбе	Жомга
1.09.00-09.25 Әйләнә-тирә белән таныштыру 2.09.35-09.10.00 Физкультура/ура мда/ 15.30-15.55 Рус теле/кич белән/	1.09.00-09.25 Физкультура 2.09.3509.10.00 ФЭМП 15.30-15.55 Рәсем/кич белән/	1.09.00-09.25 Өвәләү- ябыштыру 2.09.3509.10.00 Рус теле 15.30-15.55 Сөйләм теле/кич белән/	1.09.00-09.25 Физкультура 2.09.3509.10.00 Төзү-кул эше 15.30-15.55 Жыр-бию\кич белән/	1.09.00-09.25 Рәсем 2.09.3509.10.00 Жыр-бию 15.30-15.55 Сөйләм теле/кич белән/

2 нче кушымта

Оештырылган белем бирү эшчәнлеген комплекслы тематик перспектив планнары
«Элементар математик күзаллауны формалаштыру» белем бирү эшчәнлеген перспектив
планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган әдәбият
Сентябрь	1	№1 Максат: 1 саны һәм 1 цифры турында белемнәрен ныгыту; әйберләрнең һәм цифрның саны арасындагы туры килүне урнаштыру; әйберләрне биеккәге буенча чагыштыру һәм бу төшенчәне сөйләмдә куллану; төрле әйберләрнең охшашлыгын аеру һәм бу билгесе буенча берләштерү.	Татар халык санамы шы	«Сана һәм яса»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 20-23 бит
	2	№2 Максат: 2 саны һәм 2 цифры турында белемнәрен ныгыту; 1 цифрын язу алымын ныгыту; математик табышмакларның жавабын табуны ныгыту; табышмакның жавабын цифр һәм математик билгеләр белән язуны ныгыту; 2 саны булган мөкальләр белән таныштыру; “ + - “ билгеләре белән таныштыру һәм аларны язарга өйрәтү; әйбернең формасын геометрик фигура белән туры китерергә өйрәтү; 2 цифрын язарга өйрәтү.	2 ле саны турында шигырь	«Табышмакның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 23-25 бит
	3	№3 Максат: Цифр һәм сан, әйберләрнең саны турында бәйләнешне табуны ныгыту; санау таякчыларыннан квадрат жыюны ныгыту; шакмаклы дәфтәрдә чәчәк һәм квадрат язарга өйрәтү; мәсьәләне аңлауны һәм аны мөстәкыйль эшләүне формалаштыру; шакмаклы дәфтәр һәм эзлеклелекне табу буенча логик мәсьәләләр чишәргә өйрәтү; 3 саны булган мөкальләр белән таныштыру;	3 саны белән мөкальләр	«Табышмакның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 26-28 бит

		3 цифрын язарга өйрөтү.			
	4	№4 Максат: Математик табышмакларның жавабын табарга һәм аның жавабын билгеләр һәм цифр белән язарга,4 цифрын язарга өйрөтү; шакмаклы дәфтәрдә түгәрәк һәм невалышканы ясарга өйрөтү; үз- үзенә бәя куюны формалаштыру.	Арифмет ик табышма к	«Бер,ике ,өч,дүрт »	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 29-31 бит
Октябрь	1	№5 Максат: Математик табышмакларның жавабын табарга һәм аның жавабын билгеләр һәм цифр белән язарга, 5 цифрын язарга өйрөтү; туры килмәүне табуга логик мәсьәлэләр чишәргә өйрөтү; 1,2,3,4, цифрларын язуны ныгыту; ике кечкенә саннан 5 санының килеп чыгышы белән, киләсе айның- октябрь булуы белән таныштыру; үз-үзенә бәя куюны формалаштыру.	Бармак уены«Бе з,без,без идек»	«Октябр ь ае»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 31-34 бит
	2	№6 Максат: Математик табышмакларның жавабын табарга һәм аның жавабын билгеләр һәм цифр белән язарга, 6 цифрын язарга өйрөтү; 6 эчендә тәртип белән санарга һәм ничә? Ничәнче урында?сорауларына жавап бирергә өйрәтергә; 6 цифры белән таныштыру; 6 санының ике кечкенә саннан килеп чыгуын аңлату.		«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 34-36 бит
	3	№7 Максат: Математик табышмакларның жавабын табарга, әйберләр һәм цифр арасындагы туры килүне урнаштырырга, санау таякчыгыннан өчпочмак һәм өй жыярга, шакмаклы дәфтәрдә өчпочмак ясарга, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль эшләргә өйрәтергә; 3,4,5,6 цифрларын язу алымын ныгыту; “<, >” билгеләре белән таныштыру.	Татар халык уены «Түгәрәк алан»	«Табыш макның жавабын тап һәм яз»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 36-38 бит
	4	№8 Максат: Әйберләрнең һәм цифрның саны арасындагы туры килүне урнаштыруны дәвам итү; табышмакның нигезендә ятучы чагыштыруларны аңларга өйрөтү; эзлеклелекне табу буенча логик мәсьәлэләрне чишәргә өйрөтүне дәвам итү; саннар булган табышмаклар белән таныштыру.		«Табыш маклар һәм жавапла р»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 38-40 бит

Ноябрь	1	№9 Максат: Чишелешен билгеләр һәм цифр белән язып, математик мәсьәләне чишәргә, кабул итү нигезендә логик мәсьәләне чишәргә, 0 цифрын язарга өйрәтергә;” – “тамгасы, 0 цифрасы белән таныштырырга; көзгә айлар – сентябрь, октябрь, көзгә соңгы ае – ноябрь турында белемнәрен ныгыту.	Хәрәкәт ле уен«Кам ка түти»	«Теремк эй»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 40-42 бит
	2	№10 Максат: билгеләр һәм цифр белән язып, арифметик мәсьәләне чишәргә өйрәтүне, әйберләр һәм цифр арасындагы туры килүне урнаштырырга өйрәтүне, ике рәсем арасындагы аерманы таба белүне, < > билгеләре белән эшләүне дәвам итәргә өйрәтергә; 0 саны булган төшенчәләр белән таныштырырга.		«Теремк эй»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 43-45 бит
	3	№11 Максат: Математик табышмакларның җавабын табарга һәм аның җавабын билгеләр һәм цифр белән язарга, 7 цифрын язарга, тәртип белән санарга һәм ничә?ничәнче урында? сорауларына җавап бирергә, санау таякчыгыннан турыпочмаклык төзергә, шакмаклы дәфтәрдә турыпочмаклык ясарга, квадраттан кую һәм кисү юлы белән башка геометрик фигура китереп чыгарырга өйрәтергә; 7 цифрын язарга өйрәтү.	7 саны турында шигырь	«Табыш макның җавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 45-47 бит
	4	№12 Максат: 7 цифры белән таныштыруны, ике кечкенә саннан 7 санының килеп чыгышын аңлатуны, 7 саны булган мөкалмәләр белән таныштыруны, атна көннәрен истә калдыруны дәвам итәргә; үз-үзенә бәя куюны формалаштыру.		«Атна көннәре »	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 48-49 бит
Декабрь	1	№13 Максат: Билгә һәм цифр ярдәмендә җавабын язып, математик мәсьәләне чишәргә, 8 цифрын язарга, +, - тамгаларын дөрес язарга һәм кулланырга, логик мәсьәләне чишәргә өйрәтергә. 8 цифры, декабрь аеның исеме белән таныштыру. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштыру.		«Декабр ь ае»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 50-52 бит
	2	№14 Максат: Күрсәтмә материал ярдәмендә ике кечкенә саннан 8 санын китереп чыгарырга, өлеш	8 саны турында шигырь	«Кыш бабайга бүләклә р»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 52-54 бит

		бөтөннән кечерәк, ә бөтен өлештән зуррак икәннен аңларга. Мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль чишәргә, әйберне 2, 4 өлешкә бүләргә өйрәтергә.			
	3	№15 Максат: Кушу һәм алуға мисаллар чишәргә, логик мәсьәләне чишәргә, үзенә-башка кешегә әйбернен урнашуын сүз белән аңлатып бирергә, шакмаклы дәфтәрдә овал ясарга, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль чишәргә өйрәтергә. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштыру.		«Тизрәк басыгы з,елмае гыз!»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 54-56 бит
	4	№16 Максат: Символлы сүрәтләрдә геометрик фигураларны күрергә, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль чишәргә, ничә, ничәнчә?ничәнчә урында? сорауларына җавап бирергә өйрәтергә. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштыру.		«Тизрәк басыгы з,елмае гыз!»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 56-58 бит
Январь	1	№17 Максат: Математик мәсьәләне чишәргә, 9 цифрын язарга, шартлы билгеләр белән атна көннәрен язарга /бер түгәрәк-дүшәмбе, ике-шишәмбе һ.б./, математик билгеләр һәм цифрлар ярдәмендә чишәргә, эзлеклеклекне күрсәтү буенча логик мәсьәләне чишәргә, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль чишәргә өйрәтергә. 9 цифры, январь аеның һәм атна көннәренең исеме белән таныштырырга . “ Иң биек, тәбәнәгрәк, тагы да тәбәнәгрәк, иң тәбәнәге, тәбәнәк, биегрәк, тагы да биегрәк” төшенчәләрен сөйләмдә куллануны ныгыту. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштыру.	Бармак уены«Бе з,без,без идек»	«Табыш макның җавабы н тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 58-60 бит
	2	№18 Максат: Тәртип белән санарга, ничә? Ничәнчә урында сорауларына җавап бирергә, әйберләрен санын цифр белән туры китерергә, 7 һәм 8 саннарын чагыштырырга, алар арасындагы бәйләнешне аңларга, квадратны 2, 4, 8 өчпочмакка бөкләргә, бөкләнгән урыннан кисәргә, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстәкыйль чишәргә, күз белән карау нигезендә логик мәсьәләләрен чишәргә өйрәтергә. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштыру.		«Чыпчы к кая тукланган?»С. Маршак	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 60-62 бит
	3	№19	10 саны	«Табыш	Е.В.Колесникова

		Максат: Математик мөсьөлөне чишэргэ, 10 санын язарга, санау таякчыгыннан трапеция төзөргэ, шакмаклы дэфтэрдэ трапеция ясарга, ике охшаш рэсемнен аермасын табарга, мөсьөлөне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. 10 саны белэн, геометрик фигура-трапеция белэн таныштыру. Үз-үзенэ бэя кую алымын формалаштыру.	турында шигырь	макның жавабы н тап»	«Математика для детей 5-6 лет» 63-64 бит
Февраль	1	№20 Максат: 1 дэн 10 га кадэрле саннарны язу алымын, геометрик фигуралар:трапеция, түгэрэк, квадрат, өчпочмак турындагы белемнэрен ныгытырга. Саннар арасындагы бэйлэнешне, 10 санын ике кечкенэ саннан төзөргэ, эзлеклекне күрсөтү буенча логик мөсьөлөне чишэргэ, мөсьөлөне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. Үз-үзенэ бэя кую алымын формалаштыру	Бармак уеннары «Бу бармак..»	«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 65-66 бит
	2	№21 Максат: Жавабын язып мөсьөлөне чишэргэ, математик мөсьөлөлэрнен жавабын табарга, сан белэн цифрны туры китерергэ, +, – билгелэре белэн эшлэргэ, шакмаклы дэфтэрдэ корабль ясарга, мөсьөлөне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. Февраль аеның исеме белэн таныштырырга. Үз-үзенэ бэя кую алымын формалаштыру.		«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 66-69 бит
	3	№22 Максат: Математик билгелэр һәм цифрлар ярдэмендэ жавабын язып математик мөсьөлөлэрне чишэргэ, жавабын укырга, анализ һәм синтез буенча логик мөсьөлөлэр чишэргэ, санау таякчыкларыннан геометрик фигуралар , эйберлэрнен символик сүрэтен /өй, чыршы, көймө/ төзөргэ өйрөтөргэ. Тэртип белэн санау өстендэ эшлэүне, ничэ? ничэнче урында? сорауларына жавап бирүне булдыру. Үз-үзенэ бэя кую алымын формалаштыру.		«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 69-71 бит
	4	№23 Максат: Алу һәм кушуга мисаллар чишэргэ, 7, 8,9,10 саннарын ике кечкенэ саннан төзөргэ, “сулга, уңга, алга, артка” төшенчэлэрен аерырга, тиешле юнэлештэ хэрэкэт итэргэ, мөсьөлөне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ.		«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 71-73 бит

		График алым – машина ясауны жээлдерү.			
Март	1	№24 Максат: Эйберлэр һәм цифрлар арасында туры килүчәнлекне булдырырга, “<,>” тамгалары белән \эшлэргә, эзлеклеклекне урнаштыру буенча логик мәсьәлә чишэргә өйрөтэргә. Атна көннэре турында белемнэрен ныгытырга. Үз-үзенә бая кую алымын формалаштырырга.	Хэрэкэт ле уен«Кам ка түти»		Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 73-75 бит
	2	№25 Максат: Алу һәм кушу буенча мәсьәлә төзэргә, охшашлык һәм аермалык буенча логик мәсьәлә чишэргә, мәсьәлә аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргә, язуны укырга һәм язарга өйрөтэргә. Март ае белән таныштырырга. Кышкы айлар турында белемнэрен ныгытырга.		«Март ае турында сынамышлар»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 75-77 бит
	3	№26 Максат: Математик мәсьәләнең жавабын табарга, аны язарга, язуны укырга, эйберлэр һәм цифрлар арасында туры килүчәнлекне булдырырга, шакмаклы дэфтэрдә песэйнэң өчпочмактан символик сүрәтен ясарга, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргә, сөйлэмдә “зур”, “кечерэк”, “иң кечкенэсе” төшенчэлэрен кулланырга өйрөтэргә.	Саннар кергэн экиятлэр	«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 77-78 бит
	4	№27 Максат: Математик мәсьәләнең жавабын табарга, аны язарга, мәсьәләнең язуын укырга, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргә өйрөтэргә. Уйлаучанлыкны жээлдерэргә. Тэртип белән санау алымын, “ничэ?” соравына дөрөс жавап бирүне ныгытырга.		«Куянка й»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 79-81 бит
Апрель	1	№28 Максат: Математик мәсьәләнең жавабын табарга, аны язарга, язуын укырга, анализ һәм синтезга мәсьәлә чишэргә, мәсьәләне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргә өйрөтэргә. 10 санын ике кечкенэ саннан китереп чыгаруны, “сул якта өстэ-аста, уң якта өстэ-сул якта, уртада” төшенчэлэрен аңлауны, геометрик фигуралар турында:түгэрэк, овал, өчпочмак турындагы белемнэрен ныгытырга. Үз-үзенә бая кую алымын формалаштырырга.		«Табыш макның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 81-83 бит
	2	№29	Табышм	«Апрель»	Е.В.Колесникова

		Максат: Мэсьэлэ төзөргэ, язуны язарга-уқырга, туры килүчәнлеккэ логик мэсьэлэне чишэргэ, мэсьэлэне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. Апрель аеның исеме белән таныштырырга. Язның беренче ае – март ае турындагы белемнәрен, геометрик фигуралар турында:түгэрэк, овал, өчпочмак турындагы белемнәрен ныгытырга.. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштырырга.	ак	ае турында айтемнар»	«Математика для детей 5-6 лет» 83-84 бит
	3	№30 Максат: Ничә?,Тәртип буенча ничәнче?сорауларына жавап бирергә, шакмаклы, мэсьэлэне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. дөфтөрдә бака рәсемен ясарга. Математик мэсьэлэне чишү алымын, үзенә карата Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштырырга.ориентлашу алымын ныгытырга.		«Табышмакның жавабын тап»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 85-87 бит
	4	№31 Максат: 10 санын ике кечкенә саннан төзөргә, әйберләрнең символик сүрәтен/өй, чыршы, көймә/санау таякчыкларыннан төзөргә, анализ һәм синтез буенча логик мэсьэләләр чишэргә, балыкның символик сүрәтендә геометрик фигураларны күрергә, , мэсьэлэне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштырырга.		«Жәнлекләр турында шигырьләр»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 87-88 бит
Май	1	№32 Максат: Мэсьэлэне аңларга һәм аны мөстэкыйль чишэргэ өйрөтөргэ. Үз-үзенә бәя кую алымын формалаштырырга.	Бармак уены«Безнең бармак»	«Саннар турында ашигырьләр»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 88-91 бит
	2	Кабатлау Максат: 1-10 эчендәге саннар белән эшләргә өйрөтөргэ. Алу һәм кушу буенча мэсьэлэ төзеп чишэргә өйрөтөргэ.	10 саннары турында шигырьләр	«Санагычлар»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 56-62 бит
	3	Кабатлау Максат: Санау таякчыкларыннан геометрик фигуралар төзөргә өйрөтөргэ. “+,-“ тамгалары белән иркен эш итәргә өйрөтөргэ.		«Санагычлар»	Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 63-75 бит

	4	Кабатлау Максат: Геометрик фигуралардан символик сүрәтләр ясарга өйрәтү.Ике кечкенә саннан зур сан китереп чыгарырга өйрәтергә.	Санамы ш		Е.В.Колесникова «Математика для детей 5-6 лет» 76-91 бит
--	---	--	-------------	--	--

Ай	Атна	Тема	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Укыту-методик әдәбият
Сентябрь	1	«Балалар бакчасы буйлап сәяхәт»	1. Балалар бакчасына карата ярату хисләре тәрбияләү. 2. Балаларның игътибарлыкларын, куелган максатны аңлый белү сәләтен үстерү. 3. Минем бакчам темасына хикәя төзеп сөйләргә өйрәтү. Сүзлек: ашханә, юыну бүлмәсе, ике катлы, салганнар.	«Балалар бакчасы» шигырь	«Безнең бакчабыз» шигыре, Б.Р. Әхмәт	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 13 бит.
	2	«Башкалабыз – Казан»	1. Туган якка мөхәббәт тәрбияләү. 2. Балаларның диалогик сөйләшен, игътибарлылыгын үстерү. 3. Татарстан башкаласы Казан турында белемнәрен тирәнәйтү, Татарстан символикасы һәм аның мәгънәсе белән таныштыру. Сүзлек: әләм, тугра, башкала.	«Казан» шигыре	Татарстан гимнының тыңлау	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 17 бит.
	3	«А.Алиш – балалар язучысы»	1. А.Алиш әсәрләренә кызыксыну уяту, язучы әкиятләре аша балаларда уңай сыйфатлар тәрбияләү. 2. Балаларның фикерләү сәләтен, бәйләнешле сөйләшен үстерү. 3. А.Алишның тормыш юлын, ижатын өйрәнүне дәвам итү. Сүзлек: батыр, көрәшче, талантлы язучы, әләкче.	«А.Алиш әкиятләре»	«Чукмар белән Тукмар» мультфильм	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 21 бит.
	4	Бакча тирәли сәяхәт. «Жәйләр үтте, көзләр житте»	1. Балаларда көзгә табигатьнең матурлыгына соклана белү, күзәтүчәнлек һәм кызыксынучанлык сыйфатлары тәрбияләү. 2. Үзләштерелгән сүзлек запасына таянып, агач, яфрак, үләннәрне, һава торышын тасвирлап сөйли белү күнекмәләрен үстерү. 3. Күзәтүләрдән чыгып нәтижә ясаганда, исем ясагыч һәм сыйфат дәрәжәләрен белдерүче кушымчалардан файдаланырга өйрәтү (яшькелт, ямь-яшел, сап-сары, зәп-зәңгәр һ.б.). Сүзлек: яшькелт, сап-сары,	Жәй-көз турында табышмак	«Көз һәм яңгыр» уены	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 23 бит.

			зәп-зәңгәр.			
Октябрь	1	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт. «Көзгә могҗиза»	1.Балаларда туган як табигатенә, яшелчәләргә карата сакчыл караш тәрбияләү. 2.Балаларның иҗади күзаллауларын, күзәтүчәнлекләрен, логик фикерләү сәләтен үстерү. 3.Яшелчәләр турындагы белемнәрен системалаштыру, алган белемнәрен уен барышында кинрәк һәм иҗади якын килеп файдалану күнекмәләрен камилләштерү. Сүзлек: кисмәк, жиз бүкән, чүлмәк, яшелчә, тәм.	«Яшелчәләр турында табышмак»	«Мин барамын бакчага»санамыш	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 26 бит.
	2	«Игенче хезмәте белән танышу»	1.Балаларда игенче хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү. 2.Табышмаклар ярдәмендә күзаллау, фикерләү, акыл сәләтен үстерү. 3.Яңа очраган сүзләрнең мәгънәләрен аңлату, сүзлек запасын баеп, игенче хезмәтенә авыр һәм мактаулы эш икәнен аңлату. Сүзлек: сабан, механизатор, комбайнчы, тракторчы, агроном.	«Икмәк-тормышның нигезе»презентация	«Без игенчеләр булдык»Р.Вәлиева шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 30 бит.
	3	«Әби-бабайларның хөрмәтлик!»	1.Зурларга карата хөрмәт тәрбияләү. 2.Куелган сорауларга тулы җөмлеләр белән җавап бирү осталыгын үстерү. 3.Әби-бабайларның кадерле кешеләр булуын төшендерү. Сүзлек: дәү әни, дәү әти, өлкәннәр, онык, хөрмәт.	«Безнең әби-бабай»альбомы	«Оекбаш»Р. Корбан шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 34 бит.
	4	«Савыт-саба кибетенә сәяхәт»	1.Балаларда савыт-сабага карата сакчыл караш тәрбияләү. 2.Балаларның күзәтүчәнлекләрен, логик фикерләү сәләтен, диалогик һәм монологик сөйләмен үстерү. 3.Савыт-сабалар кибете турында белемнәрен тулыландыру, тәрбияче үрнәгендә кечкенә хикәяләр төзеп сөйләргә өйрәтү. Сүзлек: чынаяк, чәнечке,	Табышмак	«Башбармак алачынаяк»бармак уены	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 41 бит.

			пычак, чэйнек, кэстрүл, кашык, чүмеч, сатучы, сатып алуучы, киштә.			
Ноябрь	1	«Һәркемнен үз йорты бар»	1.Балаларда дөньяда яшәүче башка халыкларга ихтирам, алар турында кызыксыну сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның фикерләү, күзаллау сәләтен үстерү. 3.Жир йөзөндә яшәүче халыкларның торак йортлары, аларның яшәү урыннарына бәйлә булуы турында аңлату. Сүзлек: тирмә, мич, бишек, сандык, сәке.	«Минем шәһәр»презентация	«Төлкә һәм Куян әкияте»	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 37 бит.
	2	«Киём-салым кибетенә сәяхәт»	1.Балаларда киёмнәргә карата зәвык, сакчыл караш тәрбияләү. 2.Тәрбияче биргән соруларга төгәл җавап кайтара белү күнекмәсен үстерү. 3.Тормышта тышкы кыяфәтнең дә мөһимлеген аңлауларына ирешү; өс-баш, аяк киёмнәрен чагыштырырга, төркемнәргә аерырга өйрәтү. Сүзлек: бизи; шәл, бүрек, башлык – баш киёмнәре; өс (аяк) киёмнәре	Табышмак	«Киём турында мәкаль»	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 46 бит.
	3	«Су һәм кояш – безнең белән гел юлдаш»	1.Балаларда үз сәламәтлекләренә карата игътибарлылык, сак караш тәрбияләү. 2.Балаларның үз фикерләрен дәрәҗәсез итеп җиткерә белү күнекмәләрен үстерү, сәламәт яшәү рәвешенә омтылыш булдыру. 3.Балаларга сәламәтлекне саклауда табигатьнең әһәмиятен аңлату, чыныгу чаралары белән таныштыру. Сүзлек: талпына, армый-талмый, чыныккан, таза.	Табышмак	«Армый да мин, талмый да мин» М.Хөсәеншигырь	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 49 бит.
	4	«Без дә хокуклы»	1.Балаларда уеннар аша бердәмлек, дуслык сыйфатлары, әхлакылык тәрбияләү. 2.Балаларның кызыксынучанлыklarын, үзләренә, тирә-юньдәгеләргә карата игътибарлылыкларын, логик фикерләү сәләтен	«Безнең хокуклар»альбомы	«Жирдә миңа ни кирәк?» Ш.Галиевшигырь	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 54 бит.

			үстөрү. 3.Кеше хокуклары турында матур эдэбият һәм рәсемиллюстрацияләр аша балаларга аңлату, белемнәрен ныгыту. Сүзлек: хокук, пыскып, ятим, кайгыртулы.			
Декабрь	1	Тәжрибә. «Предметларның бер хәлдән икенче хәлгә күчүе»	1.Туган як табигатендәге үзгәрешләргә карата кызыксынучанлык тәрбияләү. 2 Балаларның күзәтүчәнлеген, фикерләү сәләтен һәм сөйләмен үстөрүнә дәвам итү. 3.Кайбер әйберләрнең бер халәттән икенче халәткә керүен тәжрибә ясау юлы белән күзәтеп, балаларның белемнәрен тирәнәйтү. Сүзлек: карлану, кар салу, карлы-бозлы, карлы-буранлы.		«Беренче кар»Г. Афзал шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 57 бит.
	2	Балалар бакчасы тирәли экскурсия. «Жимнәр сибәм кошларга»	1.Балаларда кошларга сакчыл караш, кайгыртучанлык тәрбияләү. 2.Чагыштыру, күзәтүчәнлек, кызыксынучанлык күнекмәләрен үстөрү. 3.Балаларның кошлар турында белемнәрен баету, өлкәннәр ярдәмендә жимлекләр куярга өйрәтү. Сүзлек: жим, жимлек.	«Кошлар турында табышмак»	«Кошлар туйдырам»Ә.Кари шигыре	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 61 бит.
	3	Төркемдә уен оештыру. «Зоопаркка сәяхәт»	1.Кыргый хайваннарга карата кайгыртучанлык һәм зоопаркта үз-үзеңне тоту белү сыйфатлары тәрбияләү. 2.Уеннар һәм тирә-юнь белән танышу барышында балаларның бәйләнешле сөйләм телен, логик фикерләү сәләтен үстөрү. 3.Кыргый хайваннар һәм аларның үзенчәлекләре турында белемнәрен баету. Сүзлек: бурсык, маймыл, арыслан, фил.		«Табышмаклар»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 66 бит.
	4	«Жир өсте, һава һәм су транспорты»	1.Балаларда урамда игътибарлылык һәм транспорт хезмәткәрләренә ихтирам тәрбияләү. 2.Транспорт турындагы күзаллауларын кинәйтү, фикерләү сәләтен үстөрү.	«Шәһәр без транспорт орты» презентация	«Табышмаклар»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 74 бит.

			3.Балаларны транспорт төрләрә белән таныштыруны дәвам итү, аларның исемнәрен истә калдыру, кулланылышын белү. Сүзлек: коры жир, су юлы, тимер юл, һава юлы			
Январь	1	«Машина йөртүче һәм жәяүлене кисәтүче куркынычсызлык билгеләре»	1.Балаларда урамда, жәмәгать транспортында, торак зонасында үз-үзенне тоту культурасын тәрбияләү. 2.Юлларда күзәтүчәнлекне, фикерләү мөстәкыйльлеген, игътибарлылыкны үстерү. 3.Юл билгеләрен аера белү, юлда хәвәфсезлек кагыйдәләрен өйрәнүне дәвам итү. Сүзлек: тыючы, боеручы, мәгълүмат бирүче, кисәтүче, хезмәт күрсәтү.	«Куркынычсызлык билгеләре» презентация	«Автобуска утырдык» жырлы-сүзлеуен	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 78 бит.
	2	«Татарча да яхшы бел, русча да яхшы бел!»	1.Балаларда туган илне ярату, башка милләт вәкилләренә карата хөрмәт тәрбияләү. 2.Балаларның хәтерен, логик фикерләү сәләтен, диалогик сөйләмен, кызыксынучанлыкларын үстерү. 3. Балаларның Россия башкаласы Мәскәү турындагы белемнәрен баепу, Россия символикасы турында мәгълүмат бирү. Сүзлек: әләм, тугра, бөркет, калкан	«Туган телем-татар теле» презентация	«Яхшы бел!» Ш.Маннуршигыре	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 88 бит.
	3	«Винни-Пух кунакка бара – минем яраткан мультфильм»	1.Балаларда башкаларның фикерләрен бүлдермичә тыңлый белү, дәрәс итеп аралаша белү сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның ижади сөйләмен, үз тәҗрибәсеннән чыгып сөйли белү күнекмәләрен үстерү. 3.Заманча мультфильмнарны танып белергә, аларның эчтәлегә буенча үз фикерләрен башкаларга житкерә белергә өйрәтү. Сүзлек: кунакчыл, тыйнак		«Винни Пух кунакка бара» мультфильм	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 92 бит.
Февраль	1	«Жирне,	1.Балаларда кыю, батыр солдат булу теләге уяту;		«Солдатлар»	З.М.Зарипова,

	күкне һәм дингезне саклаучылар»	этиләре, абыйлары белән горурулану хисе тәрбияләү. 2.Ватанны саклаучылар турындагы күзаллауларын киңәйтү; бәйләнешле сөйләм үстерү. 3.Жирне, күкне һәм дингезне саклаучылар турында белем бирү, аларның мөһимлеген аңлату. Сүзлек: пехотачы, танкист, дингезче, очучы, артиллерия, чик сакчылары		К.Була това шигыр е	Туган телдә сөйләшәбез, 90 бит.
2	«Балалар бакчасы тирәли максатчыл күзәтү»	1.Туган ягыбызда була торган язгы табигать күренешләренә соклану хисләре тәрбияләү. 2.Балаларның күзаллау, фикерләү, акыл сәләтен үстерү. 3.Максатчыл күзәтү аша балаларны язгы табигать күренеше белән таныштыру. Сүзлек: саба жиле, йомшак, гөрләвек, каурый, бүртте, ләйсән яңгыр.		«Яз турын да табыш мак»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 96 бит.
3	Тәҗрибә үткәру. «Суган утырту»	1.Балаларда суган үстерү теләге тудыру, хезмәткә хөрмәт тәрбияләү. 2.Балаларның логик фикер йөртү күнекмәләрен үстерү. 3.Суганның файдалы яшелчә икәне турында төшенчә бирү; суган үстерү турында белемнәрен тулыландыру. Сүзлек: жылылык, яктылык, итләч, йомры.	Табы шмак	«Аш пешер ү»сүзл е- хәрәкә тле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 101 бит.
4	Уен-викторина: «Кошлар – безнең дусларыбыз!»	1.Балаларда кошларга, барлык тереклек ияләренә карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү. 2.Балаларның күзаллый, тасвирлый белү сәләтен, бәйләнешле сөйләмен, ижади мөмкинлекләрен үстерү. 3.Балаларга кошлар турында белешмә бирү, тышкы билгеләренә карап танырга, исемнәрен әйтергә өйрәтүне дәвам итү. Сүзлек: сырт, туена, ерткыч, купшы, зирәк, кәеф.	«Бездә кышл аучы кошл ар»в идео язма	«Тел шомар ткыч- Чыпч ык»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 103 бит.
		1.Балаларда ихтыяр көче,		«Мин-	З.М.

Март	1	«Минем яраткан спорт төре»	сабырлык, кыюлык, уен кагыйдэләрен үтәү сыйфатлары тәрбияләү. 2.Танып белү һәм мөстәкыйль фикерләү эшчәнлеген үстерү. 3.Үз теләкләрен башкаларныкы белән яраклаштырырга, иптәшләре алдында жаваплылык хисе тоярга өйрәтү. Сүзлек: көрәшче, милли көрәш, баскетбол, волейбол, футбол, теннис.		спортчы»жы р,Р.Вәлиева сүз.	Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 106 бит.
	2	Тәҗрибә. «Суның үзенчәлекләре»	1.Яшәү чыганагы булган суга сак караш тәрбияләү. 2.Балаларның күзаллауларын, мөстәкыйль фикер йөртә белү сәләтен үстерү. 3.Гади тәҗрибәләр һәм уеннар аша балаларның су үзенчәлекләре турындагы белемнәрен тирәнәйтү. Сүзлек: халәт, салават күпере	Безнең шәһәр ебездәге суның үзлеге,Камалга елгасы	«Ярсу»хәрәкәтле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 110 бит.
	3	Әңгәмә. «Янгын куркынычсызлыгы»	1.Ут чыгу куркынычы булган эйберләр белән сак булу сыйфаты тәрбияләү. 2.Балаларның уй-фикерләрен бер юнәлештә туплый белү сәләтен, игътибарлылыкларын үстерү. 3.Янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре белән танышуны давам итү, янгын чыгу очрагында үзләрен дәрәс тоту күнекмәләрен ныгыту. Сүзлек: янгын, ялкын, электр	«Янгын сүндерүчеләр»видео оязма	«Кагыйдәне бел!»үстәрешле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 111 бит.
	4	«Хуш исленәфис гөлләр»	1.Балаларда бүлмә гөлләренә карата сак караш тәрбияләү. 2.Бәйләнешле сөйләм, чагыштыра белү, фикерләү сәләтен үстерү. 3.Бүлмә гөлләрен үзләренә генә хас үзенчәлекләре буенча танып, бер-берсеннән аерырга өйрәтү, кеше тормышында аларның әһәмиятен аңлату. Сүзлек: бүлмә гөле, фикус, алоэ, үрмә гөл, кактус.		«Ал кирәк-гөл кирәк»сүзле - хәрәкәтле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 114 бит.
Апрель	1	Тәҗрибә. «Кояш, су, һаваның	1.Балаларда үсемлекләренә күзәтә белү сыйфаты, тирә-юньгә кызыксынучанлык тәрбияләү.	Санамышлар	«Ал кирәк-гөл кирәк	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез,

		үсемлекләр өчен әһәмияте»	2.Гади генә тәжрибәләр ясап, балаларның хәтерен, игътибарлылыгын, логик фикерләү сәләтен үстерү, халык авыз ижатына кызыксынуларын арттыру. 3.Балалар белгән табигать күренешләрен күзәтеп, алар арасында үзара бәйләнеш булуы турында нәтижә чыгарырга өйрәтү. Сүзлек: кислород, углекислый газ.		»сүзле - хәрәкәтле уен	115 бит.
2		«Планетарийга сәяхәт» уены	1.Балаларда беренче очучы Ю.Гагарин белән танышу аша илебезгә карата горурлык хисләре тәрбияләнү. 2.Балаларның образлы күзаллауларын, ижадилыкларын, хәтерен үстерү. 3.Балаларга Кояш системасы, планеталар турында элементар белешмә бирү, алар турында күбрәк беләсе килү теләге уяту. Сүзлек: галәм, орбита, планета, глобус, космонавт, ракета, Кояш системасы.	«Планеталар» презентация	«Чүмеч йолдыз» Г.Гыйльманов шигыры	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 117 бит.
3		«Г.Тукайның тормышы һәм ижаты»	1.Балаларда Г.Тукайның күпкырлы ижатына кызыксыну уяту, ихтирам хисләре тәрбияләнү. 2.Шигырьнең эчтәлегенә буенча үз фикерләрен әйтә белү, фикерләү, хәтер сәләтен үстерү. 3.Г.Тукайның тормыш һәм ижат юлы белән таныштыру, әдәби әсәрләргә тыңлый, эчтәлеген сөйли белүләренә ирешү. Сүзлек: шәкерт, буыннар, ятим.	«Су анасы» мультфильм	«Туган тел жыры»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 118 бит.
4		«Урман почмагына экскурсия»	1.Балаларда урманга һәм аның байлыкларына сак караш тәрбияләнү. 2.Кешеләр тарафыннан табигатьне сакларга кирәклеген турында нәтижә чыгара белү, логик фикер йөртә белү сәләтен үстерү. 3.Балаларның урман, андагы		«Безнең яшел докторлар» үстөрешле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 122 бит.

			тереклек турындагы белемнэрен тирэнэйтү, мул табигатьнең кеше тормышында эһәмиятен аңлату. Сүзлек: урман, сәяхәтче, яшел доктор, сукмак, бака яфрагы, энже чәчәк			
Май	1	«Камканы күзәтү»	1.Балаларда табигатьтәге тереклек ияләренә карата сак караш тәрбияләү. 2.Образлы күзаллау сәләтен, күзәтүчәнлекләрен, диалогик сөйләмне үстерү. 3.Табигатьтә яшәүче бөжәкләр белән таныштыруны дәвам итү; камка турында үзләренә белгәннэрен бәйләнешле итеп сөйләргә өйрәтү. Сүзлек: камка, тәти кош, каты канат, кондыз оча, яфракка куна.	Табырмак	«Камка түти»»ндәш	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 124 бит.
	2	«Кызыл китап нәрсә ул?»	1.Кызыл китапка кертелгән хайван һәм үсемлекләренә кызгану, алар өчен борчылу хисләре уяту, табигатькә карата сак караш тәрбияләү. 2.Балаларның әйләнә-тирә дөнья белән кызыксынуларын, бәйләнешле сөйләмнэрен үстерү. 3.Балаларны сирәк калган һәм югалып бара торган хайваннар, үсемлекләр турындагы китап белән таныштыру, аның эһәмиятен аңлату. Сүзлек: Кызыл китап, кыр кәжәсе, кондыз, бөркет, дельфин, аккош, лачын, тыюлыклар.	«Кызыл китап»»безнең якларда сирәк калган үсемлекләр	«Мәкаль»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 125 бит.
	3	«Бөек Жинү»	1.Балаларда патриотик хисләр, туган якка, туган телгә, Ватанга мэхәббәт тәрбияләү. 2.Туган ил һәм дөньядагы вакыйгалар белән кызыксынучанлыкны үстерү. 3.Сугышчыларыбызның Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыклары турында балаларның белемнэрен арттыру. Сүзлек: Бөек Ватан сугышы,	«Геройлар аллеясы»»видеоязма	«Минем бабай» Э.Шәрифуллина шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 128 бит.

			ветеран, хэтер, кыю, батыр, патриот, парад			
	4	Уен-викторина. «Чэчэклэр – тормыш яме»	1.Чэчэклэргэ сакчыл караш, туган як табигатен өйрөнү телэге тәрбиялэү. 2.Мөстэкыйль фикерлэү, фикерне бер юнөлөштө туплый белү сэләтен үстерү. 3.Балаларның чэчэклэр турындагы белемнәрен баету, чэчэкләрне танып белергә, тасвирлап сөйлэргә өйрэтү. Сүзлек: энже чэчэк, ак чэчэк, тукранбаш, хушбуй, таж, мохтаж, ышык.	Табышмаклар		З.М. Зарипова, Туган телдә сөйлөшәбез, 129 бит.

Ай	Атна	Тема	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Укыту-методик әдәбият
Сентябрь	1	Рәсем карау һәм хикәя төзү «Балалар бакчасында»	1.Тәрбияче хезмәте турында күзаллауларын кинәйтү, тәрбияче хезмәтенә ихтирам хисләре тәрбиялэү.	«Безнең гүзәл бакчабыз»шигырь	«Атна» бармак уены	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйлөшәбез, 14 бит.

		<p>2.Балаларның күзәтүчәнлекләрен, хәтерен, бәйләнешле сөйләмен үстерү. 3. Тәрбияче биргән план ярдәмендә рәсем буенча хикәя төзүләренә ирешү; дусларына һәрвакыт булышырга, ярдәмгә килергә кирәклеге төшендерү.</p> <p>Сүзлек: «тәмле» бүлмә, «күңелле» бүлмә.</p>			
2	<p>Әңгәмә. «Туган ил кайдан башлана?»</p>	<p>1.Балаларда туган якка карата ярату хисләре тәрбияләү.</p> <p>2.Тирә-юнь турындагы белемнәрен киңәйтү исәбенә сүз байлыгын арттыру, активлаштыру, диалогик сөйләмне үстерү.</p> <p>3.Балаларның туган ил турындагы күзаллауларын киңәйтү, «кече илгә» карата кызыксыну формалаштыру. Сүзлек: инешләр, чишмәләр, балачак. Сүзлек: инешләр, чишмәләр, балачак.</p>	«Туган илем-Татарстан» рәсем нәр	«Туган илем» Р.Вәлиева шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 16 бит.
3	<p>Өстәл театры. Татар халык әкиятә «Өч кыз»</p>	<p>1.Балаларда якыннарына, эти-әниләренә карата кайгыртучанлык, игътибарлылык сыйфатлары тәрбияләү.</p> <p>2.Әкияттәге образларны дөрес итеп бирә белү, хәтер сәләтен үстерү.</p> <p>3.Әдәби әсәрләр аша тирә-юндәге вакыйгаларга дөрес бәя бирергә, үз фикерләрен башкаларга житкерә белергә өйрәтү.</p> <p>Сүзлек: гөберле бака, үрмәкүч, эрли.</p>	«Татар халык әкиятләре» рәсем нәр	«Өч кыз» мультфильм	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 19 бит.
4	<p>Хикәянең эчтәлеген сөйләү: Ә. Бикчәнтәева. «Тәмле сүз»</p>	<p>1.Балаларга әсәрнең эчтәлегенә төшенергә булышу, матур әдәбият геройлары аша төрле начар сыйфатларга: дорфалык, үзен генә яратучанлыкка карата тискәре мөнәсәбәт</p>		«Тәмле сүз» хикәясе	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 20 бит.

			<p>тәрбияләү.</p> <p>2.Үзе һәм яшьтәшләре кылган эшлэргә дәрәс бәя бирә белү, фикерне бер юнәлештә туплый белү сәләтен, монологик сөйләмне үстерү.</p> <p>3.Проблемалы сораулар аша яхшылык, шәфкатьлелек, дуслык турында күзаллау бирү.</p> <p>Сүзлек: тәмле телле, ефәк, юләр, тупас, тәмсез телле.</p>			
Октябрь	1	Хикәя уку: А.Алиш. «Каз белән Аккош»	<p>1.А.Алишның әсәрләренә кызыксыну уяту һәм балаларда сәламәтлекне саклау, ныгыту кебек яхшы сыйфатларга карата уңай мөнәсәбәт тәрбияләү.</p> <p>2.Әсәрнең эчтәлеген аңларга булышу, бәйләнешле сөйләм телен үстерү.</p> <p>3.Балаларның тәрбияче биргән сорауларга төгәл җавап кайтаруларына, әсәрнең эчтәлегенә, геройларның эш-гамәленә карата мөнәсәбәтен белдерү һәм аны үз сүзләре белән әйтүләренә ирешү.</p> <p>Сүзлек: аккош, ябык, көчсез, таза, чак</p>		«Каз белән Аккош» мультфильм	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 22 бит.
	2	Рәсем буенча хикәя төзү. «Көзгә табигать»	<p>1.Балаларда бер-берсен тыңлый белү, кирәк урында тулыландыра белү сыйфатлары тәрбияләү.</p> <p>2.Балаларның игътибарлылыгын, рәсемдәге детальләрен күрә алу сәләтен үстерү.</p> <p>3.Рәсем буенча хикәя төзеп сөйләргә ярдәм итү.</p> <p>Сүзлек: каен, нарат, имән, алтын көз, өн.</p>	«Көзгә жыр» аудио язма	«Көз һәм балалар» жырлы уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 24 бит.
	3	Сәхнәләштерү: В.Хәйруллина. «Яшелчәләр бәхәсе»	<p>1.Балаларда матур әдәбият әсәрләренә кызыксыну тәрбияләү.</p> <p>2.Артистлык сәләтләрен үстерү.</p> <p>3.Тасвирлап сөйли белү</p>		«Яшелчәләр бәхәсе» рәсем нәр	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 28 бит.

			күнекмэлэрен ныгыту, шигырь эчтэлеген истэ калдырырга ярдэм итү. Сүзлек: бэхэслэшэ, рэйхан гөл, тэпэн, баклажан, каротин.			
	4	Әңгәмә. «Икмәк – тормышның нигезе»	1.Икмәккә сак караш тәрбияләү. 2.Балаларның игътибарлылығын, хәтерен, фикер йөртә белү сәләтен үстерү. 3.Балаларга икмәкнең әһәмиятен аңлату, ипи үстерүдә катнашучыларның хезмәте турында белемнәрен ныгыту. Сүзлек: ярма, орлык, башак, бөртек, тегермән	«Ипи кайда үсә?» презентация	«Алтын бөртек ләр» мультфильм	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 31 бит.
Ноябрь	1	Үз тәҗрибәсеннән чыгып хикәя төзү: Әңгәмә. «Безнең гаилә»	1.Балаларда гаилә эгъзаларына хөрмәт, ярату хисләре тәрбияләү. 2.Образлы фикерләү сәләтен үстерү. 3.Балаларның үз тәҗрибәсеннән чыгып хикәя төзүләренә ирешү. Сүзлек: корыч, әрем, назлы, бәбкәем, гаилә эгъзалары.		«Гаилә» рәсем	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 33 бит.
	2	Әңгәмә. «Йорт жиһазлары»	1.Йорт жиһазларына сакчыл караш, аларны ясаучыларга хөрмәт тәрбияләү. 2.Танып белү эшчәнлеген, игътибарлылыкны үстерү. 3.Балаларның йорт жиһазлары турындагы белемнәрен баету, тирәнәйтү. Сүзлек: жиһаз эчендә, өстендә, аста.	Тизәйткеч	«Нәрсә үзгәрде?» үстөрешле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 38 бит.
	3	Чагыштырма хикәя төзү. «Чәйнек белән самавыр»	1.Балаларда бер-берсен тыңлый һәм җавапларны тулыландыра белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Савыт-сабаны урынлы куллана белергә өйрәтү. Сүзлек: самавыр, алюмин, эмаль, фарфор, җиз, көмеш.	Табышмак	«Самавыр уены»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 42 бит.
	4	Әңгәмә.	1.Үзеңне әдәпле тоту		«Милл	З.М.

		«Мин кунак яратам»	күнекмэлэрен тәрбияләү. 2.Балаларның фикерне бер юнәлештә туплый белүләрен, сорауларга аңлаешлы итеп жавап бирә алу сәләтләрен үстерү. 3.Милли ризыклар турындагы белемнәрен тирәнәйтү; балаларны кунакчыл булырга, кунакларга хөрмәт күрсәтергә өйрәтү. Сүзлек: кунакчыл, кыстыбый, чәк-чәк, коймак, бөлеш.		и ризыклар күргәзмәсе»	Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 43 бит.
Декабрь	1	Әңгәмә. «Милли киёмнәр»	1.Халык сәнгате аша балаларда зәвык, матур итеп киенергә теләк тәрбияләү. 2.Балаларның логик фикерләү сәләтен, сөйләм телен үстерү. 3.Милли киёмнәргә кызыксыну уяту, үзләренә генә хас булган үзенчәлекләрен ачыклау, төсләрнең берләшүенә игътибар итү. Сүзлек: лалә, өчъяфрак, канәфер чәчәге, милли		«Милли киёмнәр күргәзмәсе»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 47 бит.
	2	Сәхнәләштерү: А.Алиш. «Куян кызы»әкиятте	1.Балаларда матур әдәбиятка кызыксыну, зурлар сүзенә колак сала белү сыйфатлары, сәламәтлеккә сак караш тәрбияләү. 2.Балаларның үзләре белгән әкиятләре буенча тамашалар уйнау осталыкларын, диалогик сөйләм күнекмәләрен үстерү. 3.Балаларны тирән юндәгеләр кыен хәлдә калганын күрә белергә, ярдәмгә килергә, әкият образларын дәрәҗә итеп бирә белергә өйрәтү. Сүзлек: сәламәтлек, дөвалый, киңәш, туңмасын, киез итеклар, бәбкәм, яланаяк.		«Куян кызы»әкиятте китабы	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 50 бит.

	3	Әңгәмә. «Исемен матур, кемнәр куйган?»	1.Балаларда башка кешеләргә карата игътибар, исемнәргә кызыксынучанлык тәрбияләү. 2.Логик фикерләүне, хәтер сәләтен, хәрәкәт активлыгын үстерү. 3.Балаларга һәр исемнең аерым бер мәгънә белдерүе турында төшенчә бирү; үзенң дә һәм иптәшләреңнең дә исемен һәм фамилиясен кыскартырга, үзгәртергә, бозарга ярамаганлыгын аңлату. Сүзлек: ышанычлы, турылыклы, куркусыз, тынычландыручы, дөвалаучы, мәгънәле.	«Мине м исеме м нәрсән е аңлата?»»фото күргәзмә	«Шаян шигырьләр»»Ә.Фәйзи«Асия»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 52 бит.
	4	Әңгәмә. «Без суыктан курыкмыйбыз»	1.Кышкы табигатьнең матурлыгына соклана белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Балаларның ижади күзаллауларын, бәйләнешле сөйләмен үстерү. 3.Кыш турында белемнәрен тирәнәйтү, авазларның дәрәс әйтелешен ныгыту. Сүзлек: алсу, ыжгыра, бөтерелә, оча, шуам, тәгәрәтәм.	Кышкы сынамышлар	«Тел шомарткыч: ш-с-авазлары»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 56 бит.
Январь	1	Рәсем буенча хикәя төзү: «Кышкы уеннар»	1 Балаларда үзара дустанә мөнәсәбәт, бер-берсен тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Балаларның бәйләнешле сөйләм телен, эзлекле итеп сөйли белү сәләтен үстерү. 3.Балаларның хикәя төзеп сөйли белүләрен ныгыту, рәсемнең эчтәлегенә буенча сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү. Сүзлек: шук, шаян, тимераяк, көрт	«Татар халык уеннары»	«Кар бөртекләре»сүзлеуен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 58 бит.
	2	Рәсем карау. «Кошлар килгән»	1.Балаларда кошларга сакчыл караш тәрбияләү, ярдәм итәргә теләк		«Кошлар килгән»	З.М. Зарипова, Туган телдә

		жимлеккә» (И.Н.Мурашкова методикасы буенча)	тудыру. 2.Рәсемнең эчтәлегенә буенча бирелгән сорауларга дәрәҗә, ашыкмыйча, башкалар ишетерлек һәм аңларлык итеп җавап бирү күнекмәләрен үстерү. 3.И.Н.Мурашкова методикасы буенча, рәсемгә карап, хикәя төзеп сөйләргә өйрәтү. Сүзлек: жимлек, песнәк, түше яшыкелт-сары, томшык, койрык		жимлеккә»рә семе	сөйләшәбез, 63 бит.
	3	Рәсем буенча хикәя төзү. «Куянар»	1.Балаларда бер-берсен тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Карау өчен бирелгән рәсем турында сөйләсе күләм теләген үстерү. 3.Балаларга хикәя төзеп сөйләүгә булышлык итү, кыргыз хайваннар турында белемнәрен тирәнәйтү. Сүзлек: куян, көч, жинеп булмый.	Табыш мак	«Куян нар санам ышы»с үзле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 67 бит.
Февраль	1	Әкият уку, сөхнәләштерү. «Төлкә белән бүре» Татар халык әкиятенә	1.Балаларда театр сәнгатенә мөхәббәт һәм эстетик зәвык тәрбияләү. 2.Балаларның үзләре белгән әкиятләре буенча тамашалар уйнау осталыкларын үстерүне дәвам итү, диалогик сөйләм күнекмәләрен үстерү. 3.Сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү, әкиятнең эчтәлеген, эзлекле итеп, үз сүзләре белән сөйләргә ярдәм итү. Сүзлек: чана, төягән, бөгәрләнгән, яка, карана, бәке, көянтә.		«Төлкә белән бүре» әкиятенә китабы	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 69 бит.
	2	Үз тәҗрибәсеннән чыгып хикәя төзү: «Ишегалдында »	1.Балаларда барлык тереклек ияләренә карата мөхәббәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү, аларны рәнҗетмәскә кирәклеген төшендерү.	«Мин шегалд ында»ү зенең яши торган урыны	«Балас ын әйт!»д идактик уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 71 бит.

			2.Балаларның бәйләнешле сөйләмен, бер-берсен тыңлый, башкаларның җавапларын тулылындыра алу сәләтен үстерү. 3.Рәсемнәр аша балаларның йорт хайваннары һәм кошлары турындагы күзаллауларын системалаштыру, кешенең алар турында ничек кайгыртуын күзаллый белүне формалаштыру. Сүзлек: бозау, колын, көчек, чеби, бәбкә.	буенча		
	3	Рәсем карау. «Песи һәм песни балалары»	1.Балаларда бер-береңне игътибар белән бүлдермичә, сабыр гына тыңлау сыйфатлары тәрбияләү. 2.Хайваннарның һәм балаларының исемнәрен дөрес атау күнекмәләре бирү, хәрәкәтне белдерә торган сүзләргә ныгыту. 3.Эчтәлекле рәсем буенча хикәя төзүгә өйрәтү. Сүзлек: бөгәрләнгән, ала, йомшак	Тизәйт кеч«Мич башында биш мәче»	«Нәрсә ничек кычкыра?» дидактик уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 72 бит.
	4	Хикәянең эчтәлеген дәвам итеп сөйләү. Г.Мөхәммәтшин. «Ак песни»	1.Балаларда игътибарлылык, ярдәмчеллек сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның ижади күзаллауларын, фонематик ишетү сәләтен, бәйләнешле сөйләмен үстерү. 3.Балаларга үз тәҗрибәләрен таянып хикәя төзүгә, үз фикерләрен аңлаешлы итеп башкаларга җиткерергә ярдәм итү. Сүзлек: күмәч, ут-күз, ага (абый).	Табыш мак	«Гав исемле мәче баласы» мультфильм	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 73 бит.
Март	1	Чагыштырып тасвирлау хикәясе төзү. «Йөк машинасы һәм җиңел машина»	1.Балаларда бер-берсен бүлдермичә тыңлай белү, игътибарлылык сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның тасвирлап сөйли белү күнекмәләрен ныгыту, мөстәкыйль		«Машиналар» рәсемнәр	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 76 бит.

		<p>фикерләү сәләтен үстерү.</p> <p>3.Балаларны тәрбияче биргән план буенча чагыштырып тасвирлау хикәясе төзүгә өйрәтүне давам итү, юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту.</p> <p>Сүзлек: йөк машинасы, жиңел машина. Жиһазлар: аудиоязмада «Юлларда булсын»</p>			
2	<p>Әңгәмә. «Велосипед – минем дуслым»</p>	<p>1.Балаларда юлда үз-үзеңне тоту культурасын тәрбияләү.</p> <p>2.Бирелгән мәгълүматны тыңлый белү һәм үзләштерүне формалаштыру, мөстәкыйль фикер йөртә белү, коммуникатив сәләтләрен үстерү.</p> <p>3.Велосипедта хәвефсез йөрү кагыйдәләрен өйрәтү.</p> <p>Сүзлек: велошлем, терсәкчә, руль, утыргыч, чылбыр, багажник.</p>	«Велосипед юлда» рәсемнәр	«Велосипедны жый!» дидактик уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 80 бит.
3	<p>Төзелеш булган жиргә сәяхәт яки рәсем карау «Хезмәткә хөрмәт»</p>	<p>1.Балаларда хезмәт кешесенә, төзүче һөнәренә хөрмәт тәрбияләү.</p> <p>2.Бәйләнешле сөйләм һәм танып белү эшчәнлеген үстерү.</p> <p>3.Балаларның өлкәннәр хезмәте турында күзаллауларын киңәйтү, төзүчеләр хезмәте белән таныштыру.</p> <p>Сүзлек: һөнәрләр, штуртурчы, ташчы, буяучы.</p>		«Эшләсәң эш табыла» сүзлекчә хәрәкәтле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 82 бит.
4	<p>Әңгәмә. «Кем булырга?»</p>	<p>1.Хезмәт кешесенә хөрмәт тәрбияләү.</p> <p>2.Балаларның фикер йөртә белү сәләтен, диалогик сөйләмнән үстерү.</p> <p>3.Өлкәннәр хезмәте, аларның һөнәрләре турында балаларның белемнәрен киңәйтү, алар хезмәтенә мөһимлеген аңлату.</p>	«Этикетка һөнәре» фотокүргәзмә	«Кәриям-Зәкәриям» жырлы уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 83 бит.

			Сүзлек: янгын сүндөрүчөлөр, табиб, хезмэт иясе, һөнәр			
Апрель	1	Әңгәмә. «Сүз эчендә энже бар»	1.Балаларда кунаклар белән аралашу, үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен ныгыту, кешеләргә ихтирам тәрбияләү. 2.Бәйләнешле сөйләм һәм мөстәкыйль фикерләү сәләтен үстерү. 3.Кунакларга хөрмәт күрсәтү кагыйдәләрен бирү. Сүзлек: гадәт, әдәп, якты чырай.		«Сүз эчендә энже бар»ки табы	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 85 бит.
	2	Әңгәмә. «Теле барның – иле бар»	1.Балаларда туган телебезне ярату, зурлау, аңа соклану хисләре тәрбияләү. 2.Халык авыз ижаты аша балаларның сөйләмен үстерү. 3.Мәкаль-әйтемнәрдәге төп фикерне аңларга, жырлаганда сүзләрен ачык итеп жырларга өйрәтү. Сүзлек: татлы тел, кадерлөгән, күнел түрем.		«Сүз эчендә энже бар»ки табы	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 89 бит.
	3	Әңгәмә. «Әни кирәк»	1.Балаларда әниләргә карата ихтирам, хөрмәт хисләре тәрбияләү. 2.Балаларның логик фикерләү сәләтләрен, әниләргә карата игътибарлылыкларын үстерү. 3.Сорау – җавап тибында аралашу аша баланы, үз белемнәренә таянып, фикер йөртәргә, гомумиләштерергә, аерып карарга һәм берләштерергә өйрәтү. Сүзлек: яклау, үлчи, шәфкать.	«Әни кирәк» жыр	«Әлчи-бәлчи» санамы ш	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 93 бит.
	4	Рәсем буенча хикәя төзү: «Яз» (И.Н.Мурашков ска методикасын кулланып)	1.Балаларда сөйләгәнне игътибар белән тыңлый белү, сорауларга төгәл җавап бирә белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Әйләнә-тирә дөньяга эстетик мөнәсәбәт	«Яз җитә» жыр	«Яз һәм балалар»жырлы-хәрәкәтле уен	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 97 бит.

			формалаштыру, бэйләнешле сөйләмне үстерү. 3.Балаларны табигатьтә була торган үзгәрешләрне күрә белергә өйрәтү, рәсем буенча сөйли белүләренә ирешү			
Май	1	«Татар халык ижаты аша язны тасвирлау»	1.Балаларда бер-берсен игътибар белән тыңлый, иптәше сөйләгәнне тулыландыра, аның эшчәнлегенә дәрәс бәя бирә белү сыйфатлары тәрбияләү. 2.Халык авыз ижаты белән таныштыру аркылы балаларның сүзлек байлыгын, диалогик сөйләмнәрен, хәтер, ижәди уйлау сәләтләрен үстерү. 3.Яз турында эндәшләр, тизәйткечләр, әйтенүләр, сынамышлар өйрәтүне дәвам итү. Сүзлек: тәти, күк күлмәк, келәт.	Язгы сынам ышлар	«Тизәй ткеч-ж авазы»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 98 бит.
	2	Терәк сораулар буенча, рәсемгә карап, чагыштырма хикәя төзү. «Сыерчык белән карга яз килүгә шатлана»	1.Кошларга сак караш һәм кайгыртучанлык хисе тәрбияләү. 2.Балаларның күзаллау, тасвирлый белү сәләтен үстерү. 3.Кошлар турында белешмә бирү, тышкы билгеләренә карап сыерчыкны һәм карганы танырга өйрәтү, кешеләрнең алар турында ничек кайгыртуын күзаллый белүне формалаштыру. Сүзлек: сыерчык оясы, моң-көөң.		«Сыер чык»рә семе	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 102 бит.
	3	Әңгәмә. «Яңгыркаем, яу, яу!»	1.Табигатькә сак караш һәм мэхәббәт тәрбияләү. 2.Балаларның фикерне бер юнәлештә туплый белү сәләтен, игътибарлылыкларын үстерү. 3.Табигатьтә була торган	Әйтен үләр	«Яңгы р ява»И. Юзеев шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 108 бит.

		үзгәрешләр турында балаларның күзаллауларын киңәйтү, яңгырның каян килеп чыгуын аңлату, табигатькә соклана һәм аның гүзәллеген күрә белергә өйрәтү. Сүзлек: ләйсән яңгыр, эре яңгыр, яшенле яңгыр, суалчан.			
4	Әкият эчтәлеген сөйләү: Ф.Зариф. «Татлы жәй»	1.Жәйге табигатьнең матурлыгына соклана белү, күзәтүчәнлек һәм кызыксыну хисе тәрбияләү. 2.Балаларның сүзлек запасын арттыру, бәйләнешле сөйләм телен, фикерне бер юнәлештә туплый белү сәләтен үстерү. 3.Әкиятләргә кызыксыну уяту, сөйли белү теләге тудыру, аңларга өйрәтү. Сүзлек: татлы, нигъмәтләр, сыйпап, гомумән, игелек, чырылдашкан, нәни йөнтәскәйләр, гажәеп.		«Татлы жәй»әкиятте	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 126 бит.

«Сөйләм теленнән авазларны өйрәнү» белем бирү эшчәнлегенә перспектив планы

Ай	Атна	Тема	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Укыту-методик әдәбият
Сентябрь	1	«Ш»авазы №1	1. Ишетү сәләте тәрбияләү. 2.Балаларның бәйләнешле сөйләмен үстерү. 3.Ш авазын сүзләрдә табарга өйрәтү	Тизәйт кечләр		Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 4-5 бит
	2	«Ш»авазы №2	1.Авазны ишетү сәләте тәрбияләү 2.Сүзләрне дәрәс әйтх алымын үстерү 3.Тел шомарткыч өстендә эшләргә өйрәтү	Тел шомарткыч-ш авазы	«Шарик каян шар тапкан»Р.Миңнуллин	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 6-7 бит
	3	«Ж»авазы	1.Зиһен-истә калдыручанлык	Санам	«Иллә	Р.К.Шәехова,

		№3	хисе тәрбияләү 2.Жавазы кергән сүзләр уйлап әтүләрән үстерү 3.Ж авазын әйтергә өйрәтү	ыш	р аша карлар ташып »	«Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 8-9 бит
	4	«Ж- жъ»авазы №4	1. Ишетү сәләте тәрбияләү 2. Уйлап эш итү алымын үстерү 3. Рәсем буенча ягымлы жъ авазы кергән сүзләрне табарга өйрәтү		«Кайт аваз уены»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 10- 11 бит
Октябрь	1	«З- зь»авазы №5	1. Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.3 авазын сүзләрдә кая килешен табу алымын үстерү 3.3 авазын сүзләрдә дәрәс кулланырга өйрәтү	Әйтән үләр		Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 12- 13 бит
	2	«З- Ж»авазы №6	1. Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.3-ж авазларын сүзләрдә кая килешен табу алымын үстерү 3.3-ж авазларын сүзләрдә дәрәс кулланырга өйрәтү		«Мату р жәй житкә ч»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 14- 15 бит
	3	«С- сь»авазы №7	1. Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.С авазын сүзләрдә кая килешен табу алымын үстерү 3.С авазын сүзләрдә дәрәс кулланырга өйрәтү	Тизәйт кеч	«Песи туры нда шигы рь»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 16- 17 бит
	4	«Л- ль»авазы №8	1. Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.Л авазын сүзләрдә кая килешен табу алымын үстерү 3.Л авазын сүзләрдә дәрәс кулланырга өйрәтү		«Кайт аваз»у ены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 18- 19 бит
Ноябрь	1	«М- мь»авазы №9	1. Ишетү сәләте тәрбияләү 2. Кырыс һәм ягымлы малай өчен кайсы сүз туры килү алымын үстерү 3. М авазы кергән сүзләргә туры килгән рәсемнәрне табарга өйрәтү	Санам ыш	«Мыр аужан »	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны уйнатып, 20- 21 бит
	2	«Н- нь»авазы №10	1. Авазны ишетү сәләте тәрбияләү 2. Авазларны аеру алымын үстерү 3. Җ авазын әйтергә өйрәтү		«Әнә алан»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Ав азларны

						уйнатып, 22-23 бит
	3	«Р-рь»авазы №11	1.Ишетү сэләте тәрбияләү 2.Сүзләрдә р авазын аерып алу алымын үстерү 3.«Кырыс һәм ягымлы» малайга сүзләрне дөрес туры китерергә өйрәтү	Юлбарыс табышмак		Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 24-25 бит
	4	«К-кь-кь»авазы №12	1.Сүзләрне матур итеп әйтү алымы тәрбияләү 2.«Кырыс һәм ягымлы» малайга сүзләрне дөрес туры китереп тоташтыру алымын үстерү 3.К авазын сүзләрдә дөрес әйтергә өйрәтү		«К»лар тулган бакчага»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 26-27 бит
	5	«П-пъ»авазы №13	1.Халык авыз ижатына кызыксыну тәрбияләү 2.Сүзләрне дөрес әйтү өстендә эшләү алымын үстерү 3.«Кырыс һәм ягымлы» малайга сүзләрне дөрес туры китереп тоташтырырга өйрәтү		«Ике песи суга бара»халык авыз ижаты	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 28-29 бит
Декабрь	1	«В-вь»авазы №14	1.Авазларны дөрес әйтү алымы тәрбияләү 2.в авазы өстендә эшләү алымын үстерү 3.Дидактик материал белән эшләргә өйрәтергә	Мәкаль	«Вафли слива һәм варенье»	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 30-31 бит
	2	«Г-гь»авазы №15	1.Авазларны аеру хисе тәрбияләү 2.Күнегүләр өстендә эшләү алымын үстерү 3.Яшел һәм зәңгәр төс белән калын-нечкә авазларны аерырга өйрәтү		«Кайт аваз»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 30-31 бит
	3	«Х-хь»авазы №16	1.Игътибар белән тыңлау хисе тәрбияләү 2.Кырыс һәм ягымлы сүзләр өстендә эшләү алымын үстерү 3.Х авазы кергән сүзгә аерып алырга өйрәтү	Сынамыш	«Хат» Р.Миңнуллин	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 34-35 бит
	4	«Схема буенча калын-нечкә сүзләргә табу»№17	1.Матур сөйләм тәрбияләү 2.Табышмак төзеп,жавабының рәсемен табу юлын үстерү 3.Сүзтөзмәләргә дөрес итеп кабатларга өйрәтү		«Туганын тап»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 36-37 бит

Январь	1	«А-у-авазлары»№18	1.Матур сөйләм тәрбияләү 2.Беренче нинди аваз ишетелүен ачыклау алымын үстерү 3.А һәм у авазы белән ижек китереп чыгарырга өйрәтү	Әйтем нәр	«Кем күбрәк сүз әйтә?» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 38-39 бит
	2	«Ат һәм ут сүзләре белән эшләү»№19	1.Хәтер хисе тәрбияләү 2.Схема буенча эшләү алымын үстерү 3.Ат сүзенә аваз анализы ясарга өйрәтү	А.Барт о шигыр е	«Кем күбрәк сүз әйтә?» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 40-41 бит
	3	«Туп һәм тун сүзләре белән эшләү»№20	1.Хәтер хисе тәрбияләү 2.Авазларны тәртибе буенча кую алымын үстерү 3.Туп һәм тун сүзләре өстендә схема буенча эшләргә өйрәтү		«Әми нә елый үкереп»шигыре	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 42-43 бит
	4	«Мәк сүзенә аваз анализы ясау»№21	1.Игътибар белән тыңлау хисе тәрбияләү 2.Авазлар схемасына фишкаларны тәртип буенча урнаштыру алымын үстерү 3. Мәк сүзе өстендә схема буенча эшләргә өйрәтү	Табыш мак	«Кем күбрәк сүз әйтә?» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 44 бит
Февраль	1	«Мәк һәм мүк сүзләрен чагыштыру»№22	1.Авазларны дөрес итеп әйтү алымы тәрбияләү 2.Мәк һәм мүк сүзләрен чагыштыру алымы өстендә эшләүне үстерү 3.Мәк һәм мүк сүзләре өстендә схема буенча эшләргә өйрәтү		«Сүзн е уйлап әйт»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 45-46 бит
	2	«Күл сүзенә аваз анализы ясау»№23	1.Авазларны дөрес итеп әйтү алымы тәрбияләү 2.Сүзләр чылбыры китереп чыгару өстендә эшләүне үстерү 3.Күл һәм мүк сүзләре өстендә схема буенча эшләргә өйрәтү	«Түгәр эк күл»уены	«Сүзләр чылбыры»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 47-48 бит
	3	«Күл сүзенә аваз анализы ясау»№24	1.Истә калдыручанлык хисе тәрбияләү 2.С авазыннан башланган тәмле сүзләр уйлап әтү алымын үстерү 3..Сул-кул,кул-күл.күл-мәк сүзләрен чагыштырырга өйрәтү		«Уң кул була,с ул кул була» шигыр е	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 49-50 бит

Март	4	«Күл сүзенә аваз анализы ясау»№25	1.Ишетү сэләте тәрбияләү 2.Ягымлы һәм кырыс авазлар өстендә эшләү алымын үстерү 3.Күл һәм күл сүзләрен чагыштырырга өйрәтү		«Дөрес әйт»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 51-52 бит
	5	«Төз-көз сзләре өстендә эшләү»№ 26	1.Матур сөйләшү алымы тәрбияләү 2.3-Зь авазлары өстендә эшләүне үстерү 3.Охшашлыкны табарга өйрәтү	«Көз,көз, әйт эле»уены	«Дөрес әйт»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 53-54 бит
	1	«Сүзнен аваз төзелеше схемасы» №27	1.Матур сөйләшү алымы тәрбияләү 2.Ребус чишү алымы үстерү 3.Шар-мәк сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү		«Буниди сүз?»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 55-56 бит
	2	«Бала сүзенә аваз анализы ясау»№28	1.Ишетү сэләте тәрбияләү 2.Сузык авазлар турында белемнәрен үстерү 3.Сүз схемасында сузык авазларны кызыл карандаш белән тамгаларга өйрәтү	Бишек жыры	«Буниди аваз?»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 57-58 бит
	3	«Ләлә сүзенә аваз анализы ясау»№29	1.Сөйләшү әдәбе тәрбияләү 2.Зифа сүзенә моделен анализлау алымын үстерү 3.Тартык авазларны аерырга өйрәтү	«Ләлә чәчәге турында табыш мак»	«Теремодельлә»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 59-60 бит
	4	«Бака-кәжә сүзенә аваз анализы ясау»№30	1.Сүзләренә дәрәс әйтү алымы тәрбияләү 2.Бака-кәжә сүзенә аваз анализы ясау алымын үстерү 3.Калын-нечкә тартык аваздан башланган сүзләр табарга өйрәтү	Табыш мак	«Сүзнене уйлап әйт»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 61 бит
	5	«Сүзләрдә беренче авазны билгеләү»№31	1.Активлык хисе тәрбияләү 2.Ләлә сүзенә аваз анализы ясау алымын үстерү 3.Сүзләрдә беренче авазларны билгеләргә өйрәтү		«Игътибарлы бул»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 62-63 бит

Апрель	1	«Алка сүзенә аваз анализы ясау»№32	1.Сүзләрдә авазларны дәрәс әйтү алымы тәрбияләү 2.Тартык һәм сузык авазларны аеру алымын үстерү 3.Алка сүзенәң моделен әни сүзенәң моделенә үзгәртәргә өйрәтү		«Йорт төзиб езуены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 64-65 бит
	2	«Рәсемнең модельләрен табу»№33	1.Авазларны ишетү сәләте тәрбияләү 2.Сүзләргә аваз анализы ясау алымын үстерү 3.Рәсемнәргә модельләрен табарга өйрәтү		«Минем исемничек?»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 66-67 бит
	3	«Корт-торт сүзләренә аваз анализы ясау»№34	1.Авазларны ишетү сәләте тәрбияләү 2.Рәсемнәрне модельләренә дәрәс тоташтыру алымын үстерү 3.Корт-торт сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү	Өйтен үләр	«Теремделәр»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып, 68-69бит
	4	«Клоун-гөмбә сүзләренә аваз анализы ясау»№35	1.Авазларны дәрәс әйтү алымы тәрбияләү 2.Калын-нечкә тартык авазларны аеру алымын үстерү 3.Клоун-гөмбә сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү		«Модель буенча сүзнә әйт»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып,70-71бит
	5	«Тел-сер сүзләренә аваз анализы ясау»№36	1Матур сөйләшү әдәбе тәрбияләү 2.Аваз-хәрефне аеру алымын үстерү 3.Тел-сер сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү	Өйтем нәр	«Кем күбрәк сүз әйтә?»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып,72-73бит
Май	1	«Ы авазына күнегүләр»№37	1Игътибарлылык хисе тәрбияләү. 2.Рус теленнән кәргән сүзләрдә ы авазының әйтәлешен үстерү 3.Ыргак-сыр сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү		«Ыргак»Р.Миннуллин шигыре	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып,74-75бит
	2	«Ипи-апа сүзләренә аваз анализы ясау»№38	1.Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.И авазын а авазына алмаштырып яңа сүз китереп чыгару алымын үстерү 3.Ипи-апа сүзләренә аваз анализы ясарга өйрәтү	Ипитуринда мөкаль дәр	«Дусларга үз рәсемнәрне табарга булыш!»уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы».Ав азларны уйнатып,76-77бит

					күнегүе	
3	«Май сүзенә аваз анализы ясау» №39	1.Матур сөйләшү әдәбе тәрбияләү 2.Й авазына тәмамланган фигыльләргә сүзләр уйлап табу алымын үстерү 3.Май сүзенә аваз анализы ясарга өйрәтү	Шигырь	«Тере модельләр» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Авазларны уйнатып, 78бит	
4	«Йорт сүзенә аваз анализы ясау» №40	1.Игътибарлылык хисе тәрбияләү 2.Юкә сүзенә мөстәкыйль аваз анализы ясау алымын үстерү 3.Йорт сүзенә аваз анализы ясарга өйрәтү		«Сүзләр уйлап әйт» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Авазларны уйнатып, 79бит	
5	«Юрган сүзенә аваз анализы ясау» №41	1.Матур сөйләшү әдәбе тәрбияләү 2.Нечкә әйтелә торган й авазын яшел фишкалар белән билгеләү алымын үстерү 3.Юрган сүзенә аваз анализы ясарга өйрәтү	Табышмак	«Сүзләр уйлап әйт» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Авазларны уйнатып, 80-81бит	
6	«Күз сүзенә аваз анализы ясау» №42	1.Ишетү сәләте тәрбияләү 2.Күз сүзенәң моделен күзлек сүзенәң моделенә үзгәртү алымын үстерү 3.Күз сүзенә аваз анализы ясарга өйрәтү	Тизәйткеч	«Тере модельләр» уены	Р.К.Шәехова, «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы». Авазларны уйнатып, 82-83бит	

«Изучаем русский язык» белем биру эшчәнлегенә перспектив планы

Месяц	Неделя	Тема	Программное содержание	ЭРС	УМК	Источник
Сентябрь	1	«Игры и игрушки»	1.Формирование умений и навыков аудирования отчетливой русской речи и говорения в игровых и учебных ситуациях по теме, опираясь на ранее приобретенные знания.	Стихи А.Барто	Пальчиковая игра «Эта ручка правая»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 84, № 1.
			2.Расширение активного словаря за счет названий игрушек, слов, обозначающих действие с игрушками и признак предмета.		Пальчиковая игра «С добрым утром!»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 86, № 2.
	2	«Игры и игрушки»	1.Выработка умений и навыков употреблять в речи формы множественного числа имен	Картинки	Игра «Мячик новый есть у»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем

			существительных и глаголов.		нас»	русский язык, стр. 88, № 4.
			2.Выработка умений и навыков понимать предложения с вопросительными словами кто?, что?, где?, какой?, у кого? и отвечать на них.		Физкультминутка«Мой веселый, звонкий мяч»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 89, № 5.
	3	«Игры и игрушки»	1.Упражнение детей в правильном произношении русских звуков в словах и предложениях	Стихи А.Барто	Дидактическая игра«Поле чудес»	С.М. Гаффарова, Г.З. Гарафиева. «Изучаем русский язык», стр.90, № 7.
			2.Закрепление умений и навыков различать по интонации и правильно произносить повествовательные, и побудительные предложения.		Игра«Иди туда, иди сюда»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.92, № 8.
	4	«Игры и игрушки»	1.Формирование умений и навыков аудирования отчетливой русской речи и говорения в игровых и учебных ситуациях по теме, опираясь на ранее приобретенные знания.	Загадки	Пальчиковая игра«Доброе утро»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 94, № 10.
			2.Расширение активного словаря за счет названий игрушек, слов, обозначающих действие с игрушками и признак предмета.		Игра«Мне-тебе»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 96, № 11.
Октябрь	1	«Игры и игрушки»	1.Выработка умений и навыков употреблять в речи формы множественного числа имен существительных и глаголов.		Игра«Мы играем на гармошке»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 98, № 13.
			2.Выработка умений и навыков понимать предложения с вопросительными словами кто?, что?, где?, какой?, у кого? и отвечать на них.		Пальчиковая игра«Этот пальчик хочет спать.»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 99, № 14.

	2	«Игры и игрушки»	1. Упражнение детей в правильном произношении русских звуков в словах и предложениях		Игра «Фокусник»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 101, № 16.
			2. Закрепление умений и навыков различать по интонации и правильно произносить повествовательные, вопросительные и побудительные предложения.		Игра «Что там было?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 102, № 17-19
	3	«Дом, в котором я живу»	1. Формирование и развитие умений и навыков аудирования и говорения в известных и новых учебно-игровых ситуациях по теме.	Картинка «Моя семья»	Песня «Мама милая»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.105, № 1.
			2. Обогащение словаря детей существительными, обозначающими членов семьи (мама, папа, бабушка, дедушка, девочка, мальчик, сестра, брат, дочка, сын), предметов мебели, глаголами, обозначающими действия (стирает, играет, вяжет, поливает, рисует, стоит, живет и т.д.).		Пальчиковая игра «Моя семья»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.106, № 2.
	4	«Дом, в котором я живу»	1. Закрепление и активизация усвоенных ранее глаголов. Формирование умения понимать предложения с вопросительными словами, отвечать на вопросы у кого?, чья?, что делает?, какой?, какая?, где?		Игра «Пальчики поздоровались»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.107, № 4.
			2. Закрепление умений и навыков правильного произношения русских звуков и их сочетаний. Воспитание любви и бережного отношения к членам своей семьи, предметам быта. Развитие мелкой моторики рук.		Игра «Цепочка»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.108, № 5.
Ноябрь	1	«Дом, в котором я живу»	1. Формирование и развитие умений и навыков аудирования и говорения в известных и новых учебно-		Игра «Как живешь?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем

		игровых ситуациях по теме.			русский язык, стр.108, № 7.
		2.Обогащение словаря детей существительными, обозначающими членов семьи (мама, папа, бабушка, дедушка, девочка, мальчик, сестра, брат, дочка, сын), предметов мебели, глаголами, обозначающими действия (стирает, играет, вяжет, поливает, рисует, стоит, живет и т.д.).		Игра«Перевёрнутые картинки»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.109, № 8.
2	«Дом, в котором я живу»	1.Закрепление и активизация усвоенных ранее глаголов. Формирование умения понимать предложения с вопросительными словами, отвечать на вопросы у кого?, чья?, что делает?, какой?, какая?, где?		Пальчиковая игра«Мебель»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.110, № 10.
		2.Закрепление умений и навыков правильного произношения русских звуков и их сочетаний. Воспитание любви и бережного отношения к членам своей семьи, предметам быта. Развитие мелкой моторики рук.		Пальчиковая игра«Гномик и»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.110, № 11.
3	«Дом, в котором я живу»	1.Формирование и развитие умений и навыков аудирования и говорения в известных и новых учебно-игровых ситуациях по теме.		Пальчиковая игра«Кто приехал?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.111, № 13.
		2.Обогащение словаря детей существительными, обозначающими членов семьи (мама, папа, бабушка, дедушка, девочка, мальчик, сестра, брат, дочка, сын), предметов мебели, глаголами, обозначающими действия (стирает, играет, вяжет, поливает, рисует, стоит, живет и т.д.).		Игра«Кто что делает?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.112, № 14.
4	«Дом, в котором я живу»	1.Закрепление и активизация усвоенных ранее глаголов. Формирование умения понимать предложения с		Игра«Когда?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык,

			вопросительными словами, отвечать на вопросы у кого?, чья?, что делает?, какой?, какая?, где?			стр.113, № 16
			2.Закрепление умений и навыков правильного произношения русских звуков и их сочетаний. Воспитание любви и бережного отношения к членам своей семьи, предметам быта. Развитие мелкой моторики рук.		Пальчиковая игра«Шалун»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.114, № 17.
Декабрь	1	«Дом, в котором я живу»	1.Формирование и развитие умений и навыков аудирования и говорения в известных и новых учебно-игровых ситуациях по теме.		Игра« Кто ушел?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.115, № 19.
			2.Обогащение словаря детей существительными, обозначающими членов семьи (мама, папа, бабушка, дедушка, девочка, мальчик, сестра, брат, дочка, сын), предметов мебели, глаголами, обозначающими действия (стирает, играет, вяжет, поливает, рисует, стоит, живет и т.д.).	Альбомы	Игра« Милый маленький бычок»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.116, № 20.
	2	«Дом, в котором я живу»	1.Закрепление и активизация усвоенных ранее глаголов. Формирование умения понимать предложения с вопросительными словами, отвечать на вопросы у кого?, чья?, что делает?, какой?, какая?, где?	Фото выставки	Пальчиковая игра« Мебель»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.117, № 22.
			2.Закрепление умений и навыков правильного произношения русских звуков и их сочетаний. Воспитание любви и бережного отношения к членам своей семьи, предметам быта. Развитие мелкой моторики рук.		Игра« Мебельный магазин»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.118, № 23.

	3	«Посуда и продукты питания»	1.Обогащение словарного запаса существительными, обозначающими посуду и продукты питания, глаголами изъявительного, повелительного наклонения, прилагательными, обозначающими цвет, форму, величину, вкус.	Загадки	Пальчиковая игра«Шалун»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.119, № 1.	
			2.Закрепить умение понимать, употреблять в речи формы родительного падежа личных местоимений и имен существительных с предлогом у (у меня, у тебя, у мамы и т.д.).		Дидактическая игра«Н апоим куклу чаем»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.120, № 2.	
	4	«Посуда и продукты питания»	1.Закрепление умений и навыков правильного произношения звуков русского языка. Развивать мелкую моторику рук.	Стихи	Пальчиковая игра«Шалун»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.121, № 4.	
			2.Выработка умений понимать смысл предложений с вопросительным словом чем? Развивать логическое мышление, внимание и память.		Игра«Магазин»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.122, № 5.	
	Январь	1	«Посуда и продукты питания»	1.Обогащение словарного запаса существительными, обозначающими посуду и продукты питания, глаголами изъявительного, повелительного наклонения, прилагательными, обозначающими цвет, форму, величину, вкус.		Игра«В гостях»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.123, № 7.
				2.Закрепить умение понимать, употреблять в речи формы родительного падежа личных местоимений и имен существительных с предлогом у (у меня, у тебя, у мамы и т.д.).		Игра«На столе стоит чайник»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.124, № 8-10
2		«Одежда и обувь»	1.Расширение и активизация словарного запаса детей. Уточнение названий и назначений	Загадки	Дидактическая игра«Ч	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем	

			предметов одежды, обуви, головных уборов. Уточнение и закрепление артикуляции звуков русского языка		то можно одеть зимой? »	русский язык, стр.126, № 1.
			2.Выработка умений образовывать и употреблять в речи формы родительного падежа единственного числа существительных, отвечающих на вопрос у кого? Развитие логического мышления, внимания и памяти.		Игра« Подбери одежду »	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.127, № 2.
	3	«Одежда и обувь»	1.Закрепить умение понимать, употреблять в речи формы родительного падежа личных местоимений с предлогом у (у нее, у него). Воспитание аккуратности, опрятности, бережного отношения к предметам одежды.		Игра« Начинаем мы играть »	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.128, № 4.
			2.Формирование умений согласовывать притяжательные местоимения мой, моя, мое с существительными единственного числа.		Игра« Кому дадим? »	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.129, № 5.
Февраль	1	«Одежда и обувь»	1.Расширение и активизация словарного запаса детей. Уточнение названий и назначений предметов одежды, обуви, головных уборов. Уточнение и закрепление артикуляции звуков русского языка.	Загадки	Гимнастика для глаз«На полянку жуки влетели »	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.130, № 7.
			2.Выработка умений образовывать и употреблять в речи формы родительного падежа единственного числа существительных, отвечающих на вопрос у кого? Развитие логического мышления, внимания и памяти.		Игра« Добавь словечко »	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.131, № 8.

	2	«Домашние и дикие животные»	1.Формирование умений и навыков аудирования и говорения в новых и знакомых игровых и учебных ситуациях. Развитие логического мышления и памяти.	Загадки	Игра«Маленький бычок»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.133, № 1.	
			2.Обогащение активного словарного запаса существительными, обозначающими домашних, диких животных, птиц и их детенышей, глаголами, обозначающими действия животных и людей.		Игра«Кто что делает?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.134 № 2.	
	3	«Домашние и дикие животные»	1.Закрепление умений и навыков воспринимать на слух и произносить слова с усвоенными звуками и их сочетаниями, трудными для детей татар.	Презентация	Игра«Мы ладошку к ладошке сложили»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.135, № 4.	
			2.Выработка умений понимать и употреблять в речи вопросительные предложения со словом чей?, чья?, где?, кому?, различать значения предлогов «в» и «на». Развитие мелкой моторики рук.		Игра«Один-много»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.136, № 5.	
	4	«Домашние и дикие животные»	1.Формирование умений и навыков аудирования и говорения в новых и знакомых игровых и учебных ситуациях. Развитие логического мышления и памяти.		Игра-инсценировка «Петушок»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.137, № 7.	
			2.Обогащение активного словарного запаса существительными, обозначающими домашних, диких животных, птиц и их детенышей, глаголами, обозначающими действия животных и людей.	Загадки	Игра«День рождения»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр. 138, № 8.	
	Март	1	«Домашние и дикие животные»	1.Закрепление умений и навыков воспринимать на слух и произносить слова с усвоенными звуками и их сочетаниями, трудными для детей татар.		Игра«Сколько?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.141, № 11.

		2.Выработка умений понимать и употреблять в речи вопросительные предложения со словом чей?, чья?, где?, кому?, различать значения предлогов «в» и «на». Развитие мелкой моторики рук.		Игра«Зайцы и волк»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.142, № 13-14
2	«Сад и огород»	1.Обогащение активного словаря за счет существительных, обозначающих овощи и фрукты, прилагательных, обозначающих признак и свойство предмета (сладкий, круглый, желтый и т.д.).	Загадки	Пальчиковая игра«У Лариски и две редиски»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.144, № 1.
		2Выработка умений и навыков понимать и употреблять в речи вопросительные предложения со словом куда, кому?, у кого? Развитие логического мышления, внимания и памяти.		Игра«Чудесный мешочек»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.145, № 2.
3	«Сад и огород»	1.Активизация в речи имен прилагательных, совершенствование умений согласования прилагательных с существительными в роде и числе.		Пальчиковая игра«Встреча друзей»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.146, № 4.
		2.Выработка умений согласовывать числительное с существительными. Развитие мелкой моторики рук.		Игра«Круг-кружок»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.147, № 5
4	«Сад и огород»	1.Обогащение активного словаря за счет существительных, обозначающих овощи и фрукты, прилагательных, обозначающих признак и свойство предмета (сладкий, круглый, желтый и т.д.).		Игра«Веселый кубик»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.148, № 7.
		2Выработка умений и навыков понимать и употреблять в речи		Пальчиковая игра«Н	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева,

			вопросительные предложения со словом куда, кому?, у кого? Развитие логического мышления, внимания и памяти.		аша группа»	Изучаем русский язык, стр.149, № 8.
Апрель	1	«Транспорт»	1.Формирование и развитие навыков аудирования и говорения в знакомых и новых игровых учебных ситуациях по пройденным темам и по теме «Транспорт».	Загадки	Пальчиковое упражнение «Кто приехал?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.151, № 1.
			2.Обогащение активного словарного запаса существительными, глаголами по теме «Транспорт», закрепление умений различать и правильно употреблять в речи существительные в форме единственного и множественного числа (машина – машины, самолет – самолеты и т.д.).		Игра «Есть игрушки у меня»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.152, № 2
	2	«Транспорт»	1.Формирование умений согласовывать притяжательные местоимения мой, моя с существительными единственного числа.		Игра «Цепочка»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.153, № 4.
			2.Формирование и развитие навыков аудирования и говорения в знакомых и новых игровых учебных ситуациях по пройденным темам и по теме «Транспорт».		Игра «Мяч лови, действуй по названию»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.154, № 5.
	3	«Транспорт»	1.Развитие слухового внимания, упражнение детей в правильном произношении звуков и звукосочетаний русского языка. Привитие интереса к русскому языку.	Стихи	Игра «Угадай звук и покажи, что это едет?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.156, № 7.
			2.Обогащение активного словарного запаса существительными, глаголами по теме «Транспорт», закрепление умений различать и правильно употреблять в речи существительные в		Игра «Будь внимателен»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.157, № 8.

			форме единственного и множественного числа (машина – машины, самолет – самолеты и т.д.).			
	4	«Транспорт»	1. Развитие слухового внимания, упражнение детей в правильном произношении звуков и звукосочетаний русского языка.		Игра «Будь внимателен»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.158, № 8.
			2. Обогащение активного словарного запаса существительными, глаголами по теме «Транспорт», закрепление умений различать и правильно употреблять в речи существительные в форме единственного и множественного числа (машина – машины, самолет – самолеты и т.д.).		Игра «Поезд»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.158, № 7.
Май	1	«Транспорт»	1. Формирование умений согласовывать притяжательные местоимения мой, моя с существительными единственного числа.	Картинки	Игра «Один-много»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.158, № 5.
			2. Формирование и развитие навыков аудирования и говорения в знакомых и новых игровых учебных ситуациях по пройденным темам и по теме «Транспорт».		Игра «Выбери правило»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык, стр.158, № 4.
	2	«Транспорт»	1. Обогащение активного словарного запаса существительными, глаголами по теме «Транспорт», закрепление умений различать и правильно употреблять в речи существительные в форме единственного и множественного числа (машина – машины, самолет – самолеты и т.д.).		Игра «Водители автобусов»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык
			2. Формирование и развитие навыков аудирования и говорения в знакомых и новых игровых учебных ситуациях по пройденным		Игра «Веселый кубик»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык

		темам и по теме «Транспорт».			
3	«Транспорт»	1. Развитие слухового внимания, упражнение детей в правильном произношении звуков и звукосочетаний русского языка. Привитие интереса к русскому языку. Повторение пройденного материала.	Альбомы	Подвижная игра «Самолеты»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык
		2. Формирование умений согласовывать притяжательные местоимения мой, моя с существительными единственного числа. • Развитие слухового внимания, упражнение детей в правильном произношении звуков и звукосочетаний русского языка.		Подвижная игра «Кто что водит?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык
4	«Транспорт»	1. Формирование и развитие навыков аудирования и говорения в знакомых и новых игровых учебных ситуациях по пройденным темам и по теме «Транспорт». Повторение пройденного материала.		Игра «Автомобильный магазин»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык
		2. Обогащение активного словарного запаса существительными, глаголами по теме «Транспорт», закрепление умений различать и правильно употреблять в речи существительные в форме единственного и множественного числа (машина – машины, самолет – самолеты и т.д.).		Игра «Кто что купил?»	С.М.Гаффарова, Г.З.Гарафиева, Изучаем русский язык

«Матур әдәбият» белем биру эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атна	Тема	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Укыту-методик әдәбият
Сентябрь	1	Шигырь ятлау: М.Фәйзуллин а. «Өлкән группага күчкәч»	1.Балаларда балалар бакчасына карата ярату хисләре тәрбияләү. 2.Балаларның хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырьгә кызыксыну уяту һәм ятлау теләге, һәр эшне вакытында эшләү кирәклегенә турында аңлату. Сүзлек: өлкән, оят, сонга калу.	«Без инде хәзер зурлар» Сүзлеуен	М.Фәйзуллина. «Өлкән группага күчкәч» шигыре	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 15 бит.
	2	Шигырь уку: Р.Рәкыйпов. «Мин яратам сине, Татарстан»	1.Матур әдәбият эсәрләре аша балалар күңелендә туган илне сөю хисе тәрбияләү. 2.Балаларның тыңлый белү, үз фикерләрен башкаларга житкерә белү сәләтен үстерү. 3.Туган як турында балаларның белемнәрен системалаштыру, сорауларга тулы итеп жавап бирүләренә ирешү. Сүзлек: горур, жан эретә торган, тургайлар.	«Татарстан турында видеозма»	Жыр: «Мин яратам сине, Татарстан»	З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 18 бит.
	3	Шигырь ятлау: Х.Халиков «Көз»	1.Балаларда көзгә табигатьнең матурлыгына соклана белү, күзәтүчәнлек сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның хәтер сәләтен, диалогик сөйләмнәрен үстерү. 3.Матур әдәбият белән балаларның кызыксынуын үстерү буенча алдагы эшчәлектә башланган эшне дәвам итү, шигырьнең эчтәлеген, катлаулы сүзләренә аңларга булышу,	Сынамышлар	Көй тыңлау: «Көзгә жыр»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 25 бит.

			шигырьне яттан сөйлэргэ өйрөтү. Сүзлек: елый, сер, аяз, коймый, талгын жил.			
	4	Шигырь ятлау: Х. Гарданов «Түтэллөрдө үстө яшелчэ»	1.Балаларда бер-берсен тыңлый белү сыйфаты тәрбиялөү. 2.Балаларда хәтер сәләтен, игътибарлыгын үстөрү. 3.Матур әдәбият әсәрен сәнгатьле итеп сөйли белүләрәнә ирешү, сорауларга тулы жавап алу. Сүзлек:катлы-катлы, йодрык-йодрык, кып- кызыл.	Табыш мактар	Хәтер үстөрү уены : «Без нинди әкиятлө рдә,мул ьтфиль мнарда бар?»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 29 бит.
Октяб рь	1	Әкият уку: «Икмәк» Төрөкмән халык әкиятө	1.Икмәккә сак караш, хөрмәт тәрбиялөү. 2.Балаларның игътибарлылыкларын, хәтер сәләтен, диалогик сөйләм күнөкмәләрен үстөрү. 3.Игенчө хөзмәтө турындагы белемнәрен ныгыту. Сүзлек: төрөкмән, иген, игенчө, жир сөрү, ашлык, башак, тегермән.	Ипи турынд а мәкәль ләр	Әкият уку: «Икмәк » Төрөкмә н халык әкият	Туган телдә сөйләшәбез, 32 бит.
	2	Шигырь ятлау: Ә. Бикчәнтәева «Дәү әнием»	1.Гаиләңне ярату, дәү әниләргә карата хөрмәт хисләре тәрбиялөү. 2.Балаларның хәтер сәләтен, игътибарлыгын, диалогик сөйләмнәрен үстөрү. 3.Шигырьне сәнгатьле итеп сөйлөү күнөкмәләре бирү. Сүзлек: гаилә әгъзалары, дәү әни, бәбкәм, нур.	Ягымл ы- матур сүзләр	«Тизәйт кеч 3 авазы»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 36 бит.
	3	Шигырь уку: Ә. Ерикәй. «Әти йорт төзи»	1.Балаларда әти кешөгә карата ихтирам һәм хөрмәт тәрбиялөү. 2.Балаларның диалогик сөйләмен, логик фикерлөү сәләтен үстөрү.		Хәрәкәт ле уен «Буяу сатыш»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 40 бит.

			3.Шигырьне игътибар белән тыңларга, эчтәлеге буенча тәрбияченең биргән сорауларына тулы жавап бирергә өйрәтү, балаларның төзүче һөнәре турында белемнәрен системалаштыру. Сүзлек: биек, кирпеч түши, сырлап, шомартып, турылап.			
	4	Хикәя сөйләү: «Тәлинкәнән төбе нинди?»	1.Балаларда савыт-сабаларга карата сак караш тәрбияләү. 2.Әсәрнең төп идеясын аңлый, геройларның кылган эшләренә дәрәжә бәя бирүкүнекмәләрен, монологик сөйләмне үстөрү. 3.Алган белемнәрен уен барышында кинчрәк һәм ижади якин килеп файдалану күнекмәләрен камилләштерү. Сүзлек: ашханә, тәлинкә төбе, аш тәлинкәсе, сай тәлинкә.	Мәкаль ләр	Хикәя : «Тәлинкәнән төбе нинди?»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 45 бит.
Ноябрь	1	Шигырь ятлау: Ә.Ерикәй «Чисталык сөябез»	1.Шигырь аша балаларда чисталыкка омтылыш тәрбияләү. 2.Эзлекле һәм сәнгатьле итеп шигырьне сөйләү күнекмәләрен, хәтер сәләтен үстөрү. 3.Балаларны гигиена кагыйдәләренә гадәтләнергә өйрәтү, чисталык-сәламәтлекнең нигезе икәннен төшендерү. Сүзлек: пөхтә, кичкырын, сөя.		Шигырь : Ә.Ерикәй «Чисталык сөябез»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 51 бит.
	2	Сәхнәләштерү: А.Алиш. «Куян кызы» әкиятә	1.Балаларда матур әдәбиятка кызыксыну, зурлар сүзенә колак сала белү сыйфатлары, сәламәтлеккә сак караш тәрбияләү.	А.Алиш китаплары	«Куянкай»жырлы уен	Туган телдә сөйләшәбез, 50 бит.

			<p>2.Балаларның үзләре белгән әкиятләре буенча тамашалар уйнау осталыкларын, диалогик сөйләм күнекмәләрен үстерү.</p> <p>3.Балаларны тирә-юньдәгеләр кыен хәлдә калганын күрә белергә, ярдәмгә килергә, әкият образларын дәрәҗәсез итеп бирә белергә өйрәтү.</p> <p>Сүзлек: сәламәтлек, дәвалый, киңәш, тунмасын, киез итеклар, бәбкәм.</p>			
	3	Хикәя уку: К. Ушинский. «Кыш әбинең шуклыгы»	<p>1.Серле табигать күренешләренә соклану хисләре һәм мөхәббәт уяту.</p> <p>2.Балаларның фикерләрен бер юнәлештә туплый белү сәләтен үстерү.</p> <p>3.Кышкы салкын көннәрнең кошлар, хайваннар, кешеләр өчен иң авыр вакыт булуын.</p> <p>Сүзлек: өрдә, жанвар, корт, шарт-шорт, яра, күшиләр, төпкә, толып, шыбыр тир, бөрки, гарьләнде.</p>	Кышкы сынамышлар	Хәрәкәтле уен «Нардуган»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 60 бит.
	4	Шигырь ятлау: Д.Гарифуллин «Песнәк»	<p>1.Балаларда кошларга, барлык тереклек ияләренә карата мөхәббәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү.</p> <p>2.Шигырьне ятлау теләге булдыру, хәтер сәләтен үстерү.</p> <p>3.Балаларда шигырьне сәнгатьле сөйләү күнекмәләре булдыру.</p> <p>Сүзлек: кырау, кырпак, читлек, альяпкыч.</p>	Табыш мак	Шигырь: Д.Гарифуллин «Песнәк»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 64 бит.
Декабрь	1	Шигырь уку Г.Лотфи. «Балалар ярдәм итә»	<p>1.Матур әдәбият аша балаларда мөхәббәтлелек, ярдәмчеллек, сыйфатлары тәрбияләү.</p>		Санамыш. «Чар, чар, чыпчыклар»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 65 бит.

		<p>2.Балаларның диалогик сөйләмен, әйләнә-тирә мохит үзгәрешләрен, аларның бер-берсе белән бәйләнешен күрә белү сәләтен үстерү.</p> <p>3.Авазларны ныгыту буенча эшне дәвам итү.Балаларның сорауларга тулы жөмлөләр белән жавап бирүләренә ирешү, кышлаучы кошлар турында белемнәрен ныгыту.</p> <p>Сүзлек: орчык.</p>			
2	<p>Әкият уку «Төлке белән бүре» Татар халык әкиятә</p>	<p>1.Балаларда театр сәнгатенә мөхәббәт һәм зәвык тәрбияләү.</p> <p>2.Балаларның үзләре белгән әкиятләре буенча тамашалар уйнау осталыкларын үстерүне дәвам итү, диалогик сөйләм күнекмәләрен үстерү.</p> <p>3.Сорауларга тулы жавап бирүләренә ирешү, әкиятнең эчтәлеген, эзлекле итеп, үз сүзләре белән сөйләргә ярдәм итү.</p> <p>Сүзлек: чана, төягән, бөгәрләнгән, яка, карана, бәке, көянтә.</p>	<p>Татар халык әкиятләре китаплары</p>	<p>Сүзле уен «Аксак төлке»</p>	<p>З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 69 бит.</p>
3	<p>Әкият уку «Бүре аларны нигә ашаган?» Болгар халык әкиятә</p>	<p>1.Балаларда халык авыз ижатына уңай караш, әкият аша дуслык. Бердәмлек сыйфатлары тәрбияләү.</p> <p>2.Балаларның үз фикерләрен бер юнәлештә туплый белү сәләтен, хәтерен үстерү.</p> <p>3.Әкият эчтәлеге буенча сорауларга тулы, аңлаешлы итеп жавап бирүләренә ирешү.</p> <p>Сүзлек: абзар, өзелеп елый, уртаклаша, бугаз, үч алу, жыйнаулашып.</p>	<p>Төрле халык әкиятләре китаплары</p>	<p>Уен «Бүре һәм көтү»</p>	<p>З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 70 бит.</p>

	4	Хикэя уку: И.Дәүләтшин. «Алпамыш шәһәргә килде»	1.Юлда үз иминлеген һәм башкаларның иминлеген кайгырту һәм саклау сыйфаты тәрбияләү. 2.Балаларның игътибарлылығын, логик фикерләү сәләтен үстерү. 3.Матур әдәбият аша балаларның юл йөрү кагыйдәләре турындагы белемнәрен тирәнәйтү һәм ныгыту. Сүзлек: тротуар, чат, бина.	Әдәпле лек кагыйдәләре	Хәрәкәтле уен «Күңелләре светофор»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 77 бит.
Январь	1	Шигырь ятлау: Ш.Галиев «Светофорның өч күзе»	1.Балаларда урамда, юлда үз-үзләрен дәрестоту.Бер-берсенә игътибарлы булу, сабырлык сыйфатлары тәрбияләү. 2.Шигырь аша светофор турындагы белемнәрен ныгыту, хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырьне яттан сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәтү. Сүзлек: ваемсыз, кисәтү, чат, сакта, ич, кузгалма, сабыр, дия.	Табыш мак	Уен «Светофор»	Туган телдә сөйләшәбез, 81 бит.
	2	Хикэя уку: К.Ушинский «Иртәнге нурлар»	1.Матур әдәбият аша балаларда хезмәткә уңай сыйфатлар, ялкаулыкка тискәре караш тәрбияләү. 2.Балаларның хәтерен, игътибарын, сөйләм күнекмәләрен үстерү. 3.Әсәрнең эчтәлеген буенча үз фикерләрен башкаларга аңлаешлы итеп жикерә белергә өйрәтү. Сүзлек: пырхылдап, өздерең, сусыл үлән, кунача, кәрәз.		Тизәйткеч «Ишми. ишми..»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 84 бит.
	3	Шигырь уку: В. Хәйруллина «Табын кагыйдәләре»	1.Балаларда кунакта үз-үзләрен тота белү сыйфатлары тәрбияләү 2.Балаларның хәтер сәләтен,	Табын янында әдәпле лек кагыйдә	Бармак уены «Бер бермәк..»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 86 бит

			игътибарлылығын, матур эсэрлэренэ, халык авыз ижатына карата кызыксынучанлыклары н үстерү. 3.Шигырь эчтэлеге буенча тәрбияченең биргән сорауларына тулы жавап бирергә , үз фикерлэрен дөрөс итеп башкаларга житкерергә өйрөтү. Сүзлек: жыйнак, кунак, уймак, чынаяк	элэре		
Февраль	1	Шигырь уку: Ж. Дәрзаман. «Солдат булдым»	1.Илебезнең тынычлығын саклаучы солдатларга карата патриотик хисләр тәрбияләү. 2.Балаларның хәтерен, диалогик сөйләмнәрен үстерү. 3.Шигырь эчтэлеге буенча сорауларга төгәл кабатланмыйча аңлаешлы итеп жавап бирергә өйрөтү. Сүзлек: кыю, батыр, тугры, төгәл, жаваплы, түземле, чыдамлы	«Солдат та булган диләр» жыр	Жырлы -сүзле уен «Күрсәт ,эле үскәнем »	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 92 бит
	2	Шигырь ятлау: Н. Гайсин «Әни гөлләре»	1.Балаларда шигырьнең тылсымлы юллар аша әниләргә карата мэхәббәт тәрбияләү. 2.Шигырьгә кызыксыну уяту ятлау теләге тудыру игътибарлылыкларын, хәтер сәләтен үстерү. 3.Авазларны сүзләрне ачык әйтеп сәнгатьле сөйләргә өйрөтү.	«Әни кирәк» жыр	В.Агапов сүз. «Әнкәм гөле»жыры	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 95 бит
	3	Шигырь ятлау: М.Мазгунов «Яз килә»	1.Табигатьнең матурлығын күрә, аңа соклана белү хисләре тәрбияләү. 2 Балаларның хәтерен, сәнгатьле итеп сөйли белү осталыгын үстерү. 3.Аерым сүзләрне аңларга булышу, татар теленә генә хас авазлар	«Яз житте» жыры	«Әйтемнәр»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 100 бит

			көргөн сүзлөрне дөрес эйтүлөрөнө ирешү, шигырьгә кызыксыну уяту.			
	4	Шигырь уку: Г.Тукай. «Карлыгач»	1.Балаларда кошларга карата сак караш, мәрхәмәтлелек сыйфатлары тәрбиялөү. 2.Әдәби эсәрләргә эмоциональ мөнәсәбәт формалаштыру, диалогик сөйләмне үстерү. 3.Балаларны игътибар белән шигырь тыңларга өйрәтүне дәвам итү, шигырь аша кошларның үзенчәлекләре турында белемнәрен киңәйтү.	«Карлы гач»жы ры	Хәрәкәт ле уен «Оясыз кыш»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 105 бит
Март	1	Шигырь уку: В.Хәйруллина «Туплар»	1.Балаларда әхлакый сыйфатлар тәрбиялөү. 2.Спортның төрлөрөнә карата кызыксынучанлыкны. Мөстәкыйльлекне үстерү. 3.Сөйләмдә грамматик формаларны һәм ясалма, мәгънәсе калма-каршы булган сүзләрне куллана белергә өйрәтү.	«Туп»ж ыры	Хәрәкәт ле уен «Күңелл е уеннар»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 107 бит
	2	Шигырь уку: Г.Гыйльманов. «Ярый әле»	1.Матур әдәбият аша балаларда саклык,игътибарлылык сыйфатлары тәрбиялөү. 2.Балаларның уй- фикерләү сәләтен, диалогик сөйләмен үстерү. 3.Балаларның жөмлөләрдәге һәр сүзне үз урынына куеп,дөрес ялгап әйтә белүләрен камилләштерү.		«Мәкаль ,әйтмәнә р»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 112 бит
	3	Өйрәнгән шигырьләренә кабатлау	1..Матур әдәбият аша балаларда саклык,игътибарлылык сыйфатлары тәрбиялөү. 2.Балаларның үз теләкләре белән яттан	«Туган тел»жы ры		З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез.

			шигырьләр сөйләүгә булган омтылышын, хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырьдәге төп фикерне әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү			
	4	Хикәя уку: Н. Фәттах. «Велосипедлы Мөнир»	1.Балаларда саранлыкка кире мөнәсәбәт тәрбияләү. 2.Тәрбияче биргән сорауларга төгәл җавап кайтара белү күнекмәсен, бәйләнешле сөйләм телен үстерү. 3.Балаларга хикәя геройларна дәрәҗә бәя бирергә ярдәм итү, каршылыкларны мөстәкыйль рәвештә чишәргә өйрәтү.		Үртәвеч «Саран, саран»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 131 бит
Апрель	4	Шигырь ятлау: З.Туфайлова «Тукай абый»	1.Шигырьнең тылсымлы сүзләре аша шагыйрьгә карата ихтирам тәрбияләү. 2.Балаларның үз теләкләре белән яткан шигырьләр сөйләүгә булган омтылышын, хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырьдәге төп фикерне әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү	«Тукай абый» презентация	Жырлы-биюле уен «Шүрәле, Шүрәле»	З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 121 бит
	3	Кабат уку: Г.Тукай. «Карлыгач»	1.Балаларда кошларга карата сак караш, мәрхәмәтлелек сыйфатлары тәрбияләү. 2.Әдәби әсәрләргә эмоциональ мөнәсәбәт формалаштыру, диалогик сөйләмне үстерү. 3.Балаларны игътибар белән шигырь тыңларга өйрәтүне дәвам итү, шигырь аша кошларның үзенчәлекләре турында белемнәрен киңәйтү.	«Карлыгач» жыры		З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 105 бит
	3	Г.Тукай шигырьләрен сөйләү	1.Шигырьнең тылсымлы сүзләре аша шагыйрьгә карата ихтирам тәрбияләү.	«Су анасым ультфильм»		З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез.

			2.Балаларның үз теләкләре белән яттан шигырлар сөйләүгә булган омтылышын, хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырдагы төп фикерне әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү			
	4	Әкият эчтәлеген сөйләү: Ф.Зариф. «Татлы жәй»	1.Жәйге табигатьнең матурлыгына соклана белү, күзәтүчәнлек һәм кызыксыну хисе тәрбияләү. 2.Балаларның сүзлек запасын арттыру, бәйләнешле сөйләм телен, фикерне бер юнәлештә туплый белү сәләтен үстерү. 3.Әкиятләргә кызыксыну уяту, сөйли белү теләге тудыру, аңларга өйрәтү. Сүзлек: татлы, нигъмәтләр, сыйпап, гомумән, игелек, чырылдашкан, нәни йөнтәскәйләр, гажәеп.	Жәйге сынамышлар		З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 126 бит.
Май	1	Шигыр укучу: Э.Шәрифүллина. «Минем бабай»	1.Балаларда патриотик хисләр, Ватанга мөхәббәт тәрбияләү. 2.Шигырьнең эчтәлеге буенча сорауларга төгәл җавап кайтара белү күнекмәсен үстерү. 3.Балаларның бу шигыр аша Бөек Ватан сугышы геройлары турында күзаллауларын киңәйтү.	«Минем бабай» жыр		З.М. Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез, 128 бит
	2	Кабатлау. Укылган әкиятләрне искә төшерү	1.Әдәби әсәрләр аша балаларда уңай мөнәсәбәтләр, берберсен тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү. 2.Балаларның табигать, андагы бәйләнешләр турында белергә теләкләрен, кызыксынуларын үстерү.	Татар халык әкиятләре		З.М.Зарипова, Туган телдә сөйләшәбез.

			3.Әдәби жанрны аера, хикәянең эчтәлеген башкаларга житкерә белү күнекмәләрен камилләштерү.			
	3	Кабатлау. Өйрәнгән шигырьләрне кабатлау	1.Матур әдәбият аша балаларда саклык,игътибарлылык сыйфатлары тәрбияләү. 2.Балаларның үз теләкләре белән яттан шигырьләр сөйләүгә булган омтылышын, хәтер сәләтен үстерү. 3.Шигырьдәге төп фикерне әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү	Зиһен үстерү уеннары		Туган телдә сөйләшәбез.

«Сәнгати-эстетик үсеш»белем биру өлкәсе

«Рәсем» белем биру эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган әдәбият
Сентябрь	1	Тема:«Күңелле жәй»/коллектив эш/ Максат: Рәсемдә жәйге тәэсирләрне чагылдыру өчен мөмкинчелекләр тудыру.Кешенең хәрәкәтен күрсәтеп,гади сюжетлар ясарга өйрәтү.Балаларны коллектив сөйләшүгә,яшьтәшләре белән сөйләмле һәм уенлы үзара бәйләнешкә тарту.Текст төзүгә этәрү. Тема:«Татар милли бизәкләре белән сөлге бизәү» Максат: Татар халкының милли бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү. Пумала белән төрлечә басым ясап бизәкләү алымнарын ныгыту. Композиция һәм ритмны тоемлауны үстерү.	Ш.Гәлиев, «Тәмле жәй» (шигырь уку) Татар милли бизәкләре алып керү		1.Л.А.Парамонов а Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,11 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,20-21 б Р.А.Бурганова, Татарский орнамент в изобразительной деятельности, 65 б
	2	Тема:«Безнең парктагы агачлар» Максат: Төснең,агач башының һәм кәүсәсенен(каен,имән,усак,тал)характерлы үзенчәлекләрен күрсәтеп,яфраклы агачларны ясарга өйрәтү;карандашлар,буяулар һәм башка материаллар белән ясаганда техник алымнарын жәелдерү.Төрле сүрәтләү чаралары кулланып,сәнгатьле образлар тудыру өчен мөмкинчелекләр һәм	Бакчабыз агачларын карау		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,32-33 б Л.А.Парамонова

		<p>алымнарын жээлдерү. Тема:«Бизэлгэн атлар»(дымка) Максат:Силуэтны бизэргэ өйрөтү. Декоратив бизэклэр белән таныштыру. Пумаланыэ очы белән эшлөүне күнектерү. Эстетик матурлыкны тою хислэре тәрбиялөү.</p>	Дымков уенчыклары		Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 131 б
	3	<p>Тема:«Безнең шәһәр» Максат: Шәһәрнең матурлыгына игътибарларын юнөлтү; туган шәһәре тормышыннан күренекле чараларны рәсемдә күрсәтә белергә өйрөтү. Балалар белән бергәләп рәсемнәрне карау һәм нәрсә ясалганын сөйлөп аңлата белүләрэнә ирешү. Ижади активлык күрсәтергә этәрү. Тема:«Көзгә каен» Максат: Табигатьнең матурлыгын күрә белергә өйрөтү Төс тоемлауны үстерү. Каен агачының характерлы үзенчәлеклэре турында белемнәрен ныгыту.</p>	<p>Туган шәһәре нең күренекле урыннары</p> <p>Мәйданчыктагы каен агачын күзөтү</p>		<p>Милли-жирле.компонент</p> <p>Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 26 бит.</p>
	4	<p>Тема:«Түгәлдәге табышмаклар» Максат: Табышмаклардагы сүрәтлөү буенча яшелчәләрнең характерлы үзенчәлекләрэн һәм формасын күрсәтергә өйрөтү; фантазияле һәм сәнгатьле төсле образлар тудырырга өйрөтү; тиешле төснө китереп чыгару өчен мөстәкыйль буяуларны кушарга, яхшы таныш булган табигать объектлары турында күзаллауларын ачыклау.</p> <p>Тема:«Матур савыт»(гжель бизэклэре) Максат: Гжель бизэклэре белән таныштыру. Бизэкләрне урнаштыру тәртибен ныгыту. Композиция һәм ритмны тоемлауны үстерү.</p>	<p>Яшелчәләр туындагы табышмаклар</p> <p>Гжель савытлары</p>	«Көзгә табын» Ф.Яруллин	<p>1.Л.А.Парамонов Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 101 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 44-45б Гжель альбомы</p>
Октябрь	1	<p>Тема:«Натюрморт»«Жиләк-жимешләр» Максат: Балаларны рәсем сәнгәтенәң яңа жанры-натюрморт белән таныштыру. Өч-дүрт эйбердән(карбыз, алма, слива, груша) торган катлаулы булмаган композицияне гуашь белән ясарга өйрөтү. "Якты шәүлә-тап" төшенчәсә белән һәм аны ясау алымнары белән таныштыру, акбур, буяу белән эш итүне жээлдерү. Рәсемдә эйберләрнең размерын, төсөн, формасын билгеләргә һәм күрсәтергә өйрөтү. Натюрмортта эстетик матурлыкны күрүне жээлдерү. Тема:«Болытлы көзгә көн»</p>	<p>Жиләк-жимешләр туындагы табышмаклар</p> <p>Көз</p>	«Банан тәмле буламы» Ә.Рәшит	<p>Интернет чыганагы И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 40-41 б/таянырга мөмкин/</p> <p>Г.С.Швайко«Занятия по</p>

		Максат: Әкият геройларының образларын сурәтләргә өйрәтү.Композиция төзү алымнарын ныгыту.Төсләрне кушып эшли белү күнекмәләрен үстерү.	турында сынамышлар		изобразительной деятельностью в детском саду»старшая группа 40б
2	Тема: «Көз буяулары. Көзгә яфраклар»/коллектив эш/ Максат: Көзгә яфракларның төсен һәм формасын күрсәтеп натурадан ясарга өйрәтүСүрәтне китереп чыгаруның яңа алымы-яфракка төсен күрсәтергә тырышып,буяуны төшерү һәм алар белән кәгазьгә мөһер сугу.Үзенең уй-кичерешләрен,хис-тойгыларын сәнгатьле формада чагылдыруларырга кызыксындыру;табигать күренешләренең һәм объектларының характерлы үзенчәлекләрен күрсәтү теләге уяту.Ижади кызыксынуларын хуплау. Тема: «Кара табының тылсымлы әйләнешләре» Максат: Төрле әйберләр белән ирекле тәҗрибә ясау өчен шартлар тудыру.Кара табының килеп чыгу юлының яңа алымнарын күрсәтү.Ижади күзаллау хисләрен җәелдерү.	Көз турында әйтәтү	«Көз» Х.Халиков	1.Л.А.Парамонов а Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 144 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,50-51 б Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 167 б	
3	Тема: «Минем урам» Максат: Рәсемгә кызыксыну уяту. Үзе яши торган урамны күзаллап рәсемгә төшерергә өйрәтү. Тема: «Дымка бизәгә белән альяпкыч бизибез» Максат: Дымка бизәкләре белән таныштыру.Бизәкләрне урнаштыру тәртибен ныгыту.Композиция һәм ритмны тоемлауны үстерү.	Үзе яши торган урам турында әңгәмә	«Йорт салалар» Г.Бакир	Милли-жирле.компонент Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 62 б	
4	Тема: «Безнең куллар күңелсезләнер өчен түгел» Максат: Берүк төрле элементлар нигезендә символлар,эмблемалар,образлар тудыруга мөмкинчелек белән таныштыру. Күз алдына китерүчәнлекне җәелдерү. Катлаулы булган контур буенча сүрәтне кисү алымын формалаштыру.Үз кулына кызыксыну уяту. Тема: «Чебурашка» Максат: Хайваннарны, әкият персонажларын рәсемдә сурәтләргә өйрәтү.Ижади сәләтләрен үстерү.Үзләренең эшләренә бәя бирү күнекмәләрен формалаштыру.	Мультфильм карау«Крокод ил Гена һәм		Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 30 б Комарова, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 87 б	

		<p>Тема:«Көзге табигать төрле техника ярдәмендә» Максат:Көзге табигатькә соклану хисе тәрбияләргә;күз алдына китерү юлы белән ясау алымын үстерергә;буяулар һәм пумала белән дәрәс эш итәргә һәм тиешле буяулар гына кулланырга өйрәтергә</p>	Чебурашка»	«Октябрь» М.Мазунов	Интернет чыганагы
Ноябрь	1	<p>Тема:«Алтын хохлома һәм алтын урман»/коллектив эш/ Максат: Балаларны төрле төрдәге халык декоратив кулланма сәнгате белән таныштыруны дәвам итү.”Алтын хохлома”үзенчәлеген билгеләүче сәнгати элементларны хәтердә калдырырга өйрәтү:материалның,эйбернең файдаланышы,ясау технологиясе(баланың үзләштерүенә аңлаешлы төп гомуми чигендә),төскөлорит, бизәк. Кәгазьдә үсемлек элементларыннан хохлома бизәге үрнәгендә(чирәм,көдрә,жиләкләр,чәчәкләр)бизәкләр ясарга өйрәтүТехник алымнарны-пумала белән эшләү алымын(пумаланың очы,басып,төрле юнәлештә ирекле хәрәкәтләндрү)жәелдерү.. Сәнгать эйберләренә һәм көнкүреш мәдәниятенә эстетик караш тәрбияләү. Тема:«Төлкә һәм төлкекәй» Максат: Геройның характерын һәм кәефен күрсәтеп,әдәби әсәрнең темасын ачып рәсем ясарга өйрәтүне дәвам итү.Сюжетны күрсәтү алымнары белән таныштыру.Композиция хисен жәелдерү.</p>	Хохлома савытлары «Төлкә һәм Торна» Әкияте	«Төлкә һәм куяннар» уен	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,.66-67 б Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 202 б
	2	<p>Тема:«Бизәлгән тукымалар»/декоратив рәсем/ Максат: Кәгазьнең бөтен киндәген тутырып,уйлау буенча бизәк ясарга (“тукыма”ясау),фоннан бәйлә булган буяуларның матур кушылмасын табарга,үзенә ижатында декоратив кулланма сәнгатенең элементларын файдаланырга өйрәтү.Пумала белән ясауның техник алымнарын жәелдерү(пумаланың очы,басып,төрле юнәлештә ирекле хәрәкәтләндрү). Тема:«Баш киёмнәрен бизәү» Максат:Баш киёмнәрен бизәүгә кызыксыну уяту.Төс,форма хисен жәелдерү.Ижади эшкә кызыксыну,костюм элементларын</p>	Баш киёмнәре турында		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,.84-85 б Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,221б Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,240б

		ясаганда эстетик хис тәрбияләү.	табышм аклар		
	3	Тема:«Куркак һәм кыю куянкай» Максат: Геройларның кәефен һәм характерын чагылдырып,әдәби эсәрнең темасын ачып рәсем ясарга өйрәтү.Аңлаешлы сәнгатьле чаралар белән таныш әкиятләрне рәсемгә төшерергә кызыксыну уяту.Композицияле хисләр жәелдерү. Тема:«Минем яраткан әкиятем» Максат: Әкият геройларының образларын сурәтләргә өйрәтү.Композиция төзү алымнарын ныгыту.Төсләрне кушып эшли белү күнекмәләрен үстерү.	Абдулла Алишның «Бикбатыр белән Биккуркак» әкият	«Ак куян,йомшак куян» уен	Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,.192 б Әкият китаплары
	4	Тема:«Күлмәккә бизәкләр» (татар халык бизәкләре) Максат: Акварель буяулар белән рәсем ясауны ныгыту;күлмәкне татар халык бизәкләре белән буяуга ирешү.Күз алдына китерүчәнлекне,эмоцияле-эстетик хисләр жәелдерү.Үз рәсеменең уңышлы чыгуына шатлану теләге тәрбияләү Тема:«Безнең бүлмә» Максат: Үзенең бүлмәсендә балалар тормышы турында кичерешләрен рәсемдә күрсәтү өчен шартлар тудыру.Балаларның бер-берсенә мөнәсәбәтен,хәрәкәтләр күрсәтеп авыр булмаган сюжетларны ясарга өйрәтү.Коллективта уртак фикергә килеп сөйләшергә этәрү	Татар халык бизәкләре Үзе йори торган бакча турында хатирәләре		Милли-жирле.компонент Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 690 б
Декабрь	1	Тема:«Дымков бизәге» Максат: Балаларны дымков бизәге белән таныштыруны давам итү;аның төп элементларын ясау алымын ныгыту,бизәкнең төсенә яраклаштырыпбуяуның тиешле төсен сайларга өйрәтү.Дымков бизәгенә охшаш булган үзенең бизәге белән рәсемне буяу теләге уяту.Ижадилыкларын жәелдерү. Тема:«Күнелле дә,күнелсез дә» Максат: Образга эмоциональ караш уяту.Битнең төрле харктерын күрсәтергә өйрәтү Тема:«Кар кызы» Максат: кар кызына кызыксыну хисе тәрбияләргә,салкын төсләрне куллану алымын үстерергә,кар кызын киеме	Дымков уенчыклары Шәһәрә бездә узучы Яңа ел бәйрәм	«Кар кызы»В .Даль	Дымков бизәкләре альбомы Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 94 б Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 84 б

		ярдәмендә әкияти образын күрсәтә белергә өйрәтергә	е кунагы- кар кызы турынд а әңгәмә		
2	<p>Тема:«Чыршы ботаклары» Максат:Әйләнә-тирәдә торышын һәм төсен,төзелеш үзенчәлекләрен күрсәтеп,натурадан чыршы ботагы ясарга өйрәтү.”Күз-кул”системасында координация жәелдерү. Халык сәнгатенә кызыксыну уяту.</p> <p>Тема:«Кар кызы»чыршы янында/дәвами/ Максат:Әкияттән таныш күренешне сурәтләргә өйрәтү. Кар кызының сылу гәүдәсенә соклану хисләре тәрбияләү.Салкын төсләр турындагы күзаллауларын үстерү.</p>	Яңа ел турында шигырьләр	Чыршы турында табышмак	«Чыршының күлмәкләре»М. Фәйзуллина шигыре «Кар кызы»В.Даль	1.Л.А.Парамонов а Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 323б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа .100-101 б Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 84 б
3	<p>Тема:«Тылсымлы кар бөртекләре» »/коллектив эш/ Максат:Үзәктәш түгәрәкләр буенча элементларны симметрик үстерү юлы белән һәм нурлы күчәргә элементларны симметрик урнаштырып,үзәктән түгәрәкле бизәк төзәргә өйрәтү.Күләмле әйбергә яки кәгазьнең бите формасына карап,бизәкне симметрик урнаштыру.Бизәктә төрле образлы туры,форманың түгәрәкләнгән сызыкларын,үсемлек элементларын куллану.Пумала белән дәрәс эш итү(пумаланың очы,басып,төрле юнәлештә ирекле хәрәкәтләндрү).Бүлмәне бизәү өчен киселгән йолдызлар,ясалган кар бөртекләреннән коллектив композиция тудыру теләге уяту.</p> <p>Тема:«Цирк афишасы» Максат:Бердәм эшне үтәү өчен сәнгать эшчәнлегенә барлык төрләрән берләштерү.Афиша композициясенә схемалы эскизы белән таныштыру</p>	Кар турында табышмак	«Кар бөртеге»жыр	1.Л. А. Парамонова «Развивающие занятия с детьми 5-6 лет».302 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 94-95 б Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 98 б	

	4	<p>Тема:«Тәрәзә каршымдагы ак каен...» Максат:Лирик шигырь нигезендә сәнгатьле образ тудыруга кызыксыну уяту.Техник алымнар(пумала белән эшләү)жәелдерү:пумалага бөтенләй басып киң һәм очы белән тар сызыклар ясау.Төс хисен жәелдерү(фонга бәйлә буларак матур төсләр кушылмасын һәм төсмерләрен табарга)</p> <p>Тема:«Татарстан флагы» Максат: Татарстан флагын ясарга өйрәтү. Татарстан флагының нинди төсләрдән торынын әйтергә өйрәтү.. Төсләрне ныгыту.</p>	<p>Мәйдан чыктагы каен турында табышмак</p> <p>Үзе яши торган республика турында әңгәмә</p>	<p>«Ак каен»жыр</p> <p>«Татарстан гимны»жыр</p>	<p>1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,387 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа .92-93 б Интернет чыганагы</p>
Январь	1	<p>Тема «Гыйнварны башлайбыз,календарны ачабыз» Максат:Барлык ел фасыллары турында уй-кичерешләрен күрсәтеп,гармонияле төс композициясен төзәргә өйрәтү.Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләргә туры китереп,агачның сәнгатьле образын тудыру.Парлап эшләүгә,кулдан эшләнгән календарь ясарга кызыксыну уяту.Форма,композиция,төс хисен жәелдерү. Рәсем ясау техникасында буяулар белән эш итү:”көзгә”,”язгы”,”жәйгә”,”көзгә”төсмерләре булдырып,төрле буяуларны кушу(зәңгәр,алсу,шәмәхә),пумала белән төрле юнәлештә ирекле хәрәкәт итү,пумаланың очы һәм бөтенләе белән басып ясарга</p> <p>Тема:«Кышкы күнел ачулар» Максат:Тиешле график чаралар белән сюжетны күрсәтергә өйрәтү.Композиция хисен жәелдерү.Ертып ябыштыру алымын куллану мөмкинчелеген киңәйтү.</p>	<p>Ел фасыллары турында әйтемнәр</p>		<p>1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 285 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 106-107 б</p> <p>Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,378 б</p>
	2	<p>Тема:«Кар өменә таудан бик күнелле шуып төшәм»/коллектив эш/ Максат: Аңлаешлы график чаралар</p>			<p>И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в</p>

		<p>белән сюжет күрсәтергә өйрәтү. Объектлар арасындагы сюжетлы мәгънәле бәйләнешнең сүрәтләү чараларын күрсәтү: төп һәм иярченнәрне аеру, узара бәйләнешне күрсәтү, хәрәкәтнең характеры аркасында форманың үзгәрүе (куллар күтәрелгән, бөкләнгән; гзүдә иелгән һ.б.). Композицияле алымнарны жәелдерү (горизонт сызыгын үткәреп, кәгазьнең бөтен битенә ясау; объектлар арасында туры килеп торган һәм кичлек мөнәсәбәтләрэн күрсәтү).</p> <p>Тема: «Кызыклы чырайлар» Максат: Балаларның юмор хисен һәм күзаллауларын жәелдерү</p>			<p>детском саду старшая группа, 116-117 б</p> <p>Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 98 б</p>
	3	<p>Тема: «Күңелле клоун» Максат: Катлаулы булмаган хәрәкәтне күрсәтүгә бәйләп, тышкы кыяфәтнең үзгәрешен күрсәтеп, кеше фигурасын хәрәкәттә ясарга өйрәтү (формасы һәм пропорциясе). Сүрәтне сәнгатьле, образлы ясаучы характерлы өлешләрнең аңлаешлы график чараларын күрсәтергә һәм эзләргә кызыксыну уяту. Образның характеры һәм эчтәлегенә туры китереп капма-каршы төс кушылмасын сайлау.</p> <p>Тема: «Татар читеге» Максат: Татар халык бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү. Читекне үрнәк буенча дәрәс бизәргә өйрәтү.</p>	Читек бизәүләрен карау	«Чигүле читекләр» Л.Әми рханов а	<p>И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 120-121 б</p> <p>Милли- жирле компонент</p>
Февраль	1	<p>Тема: «Хохлома бизәкләре» Максат: Хохлома бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү. Пумаланың очы белән эшләү техникасын камилләштерү. Балаларда матурлыкны тою хисләре тәрбияләү. Композиция һәм ритмны тоемлауны үстерү.</p> <p>Тема: «Кибеткә нинди автомобильләр продуктлар китерә?» Максат: Рәсемдә йөк ташучы автомобильнең формасын күрсәтү алымын формалаштыру. Рәсемне карандаш белән буяу алымын жәелдерү</p>	Хохлома савытлары	Шәһәрә бездәге азык-төлек кибетләре	<p>Комарова, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 112 б</p> <p>Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 108 б</p>
	2	<p>Тема: «Тегермән» Максат: тирә-юньдә ориентлашуны ныгыту. «Тегермәнле» майданчыгының мәгънәсенә төшендерү. Рәсемгә тегермән</p>	Тегермән майданчыгы	«Тегермән» Р.Вәлиев шигыре	Милли-жирле компонент Интернет чыганагы

		<p>формасын дөрес бирүлөренэ ирешү Тема:«Тасмада бутон һәм яфраклардан бизэклэр» Максат:Городец бизэгеннән булган ике элементтан бизэк ясарга өйрөтү.Алсу һәм зәңгәр төсләрне китереп чыгару өчен буяуларны кушу өстендэ эшлэү</p>	<p>турында а эңгәмэ</p>		<p>Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 122 б</p>
	3	<p>Тема:«Этием портреты» Максат:Төгэл кешенең(эти,бабай,абый)кэефен һәм характерын,тышкы кыяфэтенен үзенчэлеклэрен күрсэтергэ тырышып ир-ат портреты ясарга өйрөтү.Образны тулырак,төгэлрэк,аерым ачаргэ булышучы сэнгати чаралар эзлэгэ кызыксыну уяту.Сэнгати өлкэсенен жанрлары(портрет)һәм төрлөре белэн таныштыруны дэвам итү</p> <p>Тема:«Чэчэкле гирлянда белэн бизэлгэн кружка» Максат:Үзэктән кырыйларга зурлыкларын киметеп,чэчэкле гирлянда ясарга өйрөтү.Городец бизэгенен төс кушылмалары турында күзаллауларын ныгыту</p>		<p>«Эти дә көлеп торсын» 3.Туфай лова шигыре</p>	<p>1.Л. А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 455 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,136-137 б Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 124 б</p>
	4	<p>Тема:«Фантастик чэчэклэр» Максат: Көнчыгыш экзотика үсемлеклэргэ нигезлэнep фантастик чэчэклэр ясауга кызыксыну уяту.Оригиналь-үзенэ генэ хас образлар тудыру максаты белэн таж яфракчыгын бизэү һәм видеоүзгәрешлэр алымын күрсэтергэ.Ижади күз алдына китерүчәнлекне,төс хисен(капма-каршылык,төсмерлэү)һәм композицияне жэелдерү.Сөйлэмдэ сыйфатларны активлаштыру(сыйфатлы һәм чагыштырма).Чэчэкле үсемлеклэргэ соклану,алынган күзаллауларны эдэби эшчэнлеккэ күчерү һәм карау телгэ уяту Тема:«Балалар бакчасындагы бер күнелле көн» Максат: Гади эчтэлекле сюжет ясарга өйрөтү.Кешенең хэрэкэтлэнгэнен</p>		<p>«Чэчэкл эр ясыим» С.Сөлэй манова</p>	<p>1.Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 419 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 132-133 б</p> <p>Комарова, Занятия по изобразительной деятельности в</p>

		сурәтләргә өйрәтүне дәвам итү.Кәгазь битендә рәсемне дәрәс урнаштыруларын күнәктәрү.			д/с, 117 б
Март	1	<p>Тема:«Кадерле әниемнең портреты» Максат:Хатын-кыз портреты ясарга өйрәтү. Төгәл кешенә(әни,апа,әби)кәефен һәм характерын,тышкы кыяфәтенең үзенчәлекләрен күрсәтергә тырышып хатын-кыз портреты ясарга өйрәтү. Сәнгать өлкәсенең жанрлары(портрет)һәм төрләре белән таныштыруны дәвам итү.</p> <p>Тема:«Агачлар суга карый» Максат:Икеләтә(көзгеле-симметрияле)сурәтләү яңа алым белән таныштыру.Акварель буяулар белән рәсемне буяу алымын булдыру.Төс композициясен төзәргә өйрәтү.Табигатьне күрә белүгә кызыксыну тәрбияләү.</p>	Мәйдан чыктагы агачларны күзәтү	«Әнием ә»жырының тыңлау	<p>1.Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 469 б</p> <p>2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа,142-143 б</p> <p>Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 533 б</p>
	2	<p>Тема:«Кояшкәй,көяшкәй» Максат:Китап графикасы(халык әйтенүләренә һәм жырларына рәсемнәр)һәм декоратив кулланма сәнгәтенә нигезләнәп көяш образын тудыруга теләк уяту;декоратив элементларга игътибарларын юнәлтү(ноктә,түгәрәк,дулкынлы сызык,бөтеркә бизәк,яфрак,дулкын һ.б.),символиканы аңлату;күз алдына китерүчәнлекне жәелдерү,халык сәнгәтенә кызыксыну тәрбияләү.Бизәктә үсемлек элементларын,төрле образлы туры,форманың түгәрәкләнгән сызыкларын куллану. Пумала белән дәрәс эш итү(пумаланың очы,басып,төрле юнәлештә ирекле хәрәкәтләндерү).</p> <p>Тема:«Күләмле формадагы декоратив рәсем-франтиханың су ташучылары» Максат:Декоратив бизәк белән рәсемне буярга өйрәтү.Күләмле формада пумаланың очы белән ясау алымын булдыру.Халык ижатына эстетик хисләр һәм кызыксыну тәрбияләү.</p>	Көяш турында әйтенүләр	«Көяш. яңгыр»уены	<p>1.Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 525 б</p> <p>2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 152-153 б</p> <p>Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 570 б</p>
	3	<p>Тема:«Рус агач курчагы- матрешка» Максат:Балаларны рус курчагының тарихы,аның төрле образы белән</p>	Матрешка турында		Интернет чыганагы

		<p>таныштыру(загорская.семёновская,полхов-мәйдан). Агач курчакларның охшаш һәм аермалыкларын карарга һәм билгеләргә.Семёновский курчагына охшашлы курчакны бизәү.Рус мәданиятенә кызыксыну жәелдерү.</p> <p>Тема:«Язгы күк йөзе»</p> <p>Максат:Акварель буяулар һәм башка эстетик материаллар белән ирекле тәжрибә ясарга шартлар булдыру.Төсләрне тарттыру алымы белән язгы күк йөзен сүрәтләргә өйрәтү.Рәсемдә язгы кичерешләрне күрсәтергә шартлар тудыру.Ижади хисләр тәрбияләү.</p>	а табышмак	«Яз килә»Б. Рәхмәт шигыре	Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 583 б
	4	<p>Тема:«Татар түбәтәе»</p> <p>Максат:Өзер рәсемгә-түбәтәйгә татар халык бизәкләрен төшерергә өйрәтү.Рәсемдә төсле карандашлар куллану.</p> <p>Тема:«Гжель розасы»/коллектив эш/</p> <p>Цель:Балаларны гжель бизәгә белән таныштыруны дәвам итү;чынаякны караганда яңа элемент-“роза”ны карау.Эскәтерне гжель бизәгенә охшашлы чәчәкләр белән-уртага “роза”ны урнаштырып бизәргә өйрәтү.Ижади активлыкларын жәелдерү.</p>	Түбәтәй турында табышмак	«Түбәтәй»В.Хәйруллин шигыре	Интернет чыганагы Милли-жирле.компонент Интернет чыганагы
Апрель	1	<p>Тема:«Мин диңгез ясым...»</p> <p>Максат:Төрле традицион булмаган техникалар белән диңгез образын тудыруга кызыксыну уяту.Төрле әдәби материал һәм кораллар белән тәжрибә уздыру өчен мөмкинчелекләр тудыру.Күз алдына китерүчәнлек,композиция һәм ритм хисен жәелдерү;тупланган белемнәрне ижади куллану өчен шартлар булдыру;балаларны үзара сөйләшеп коллектив эш планлаштырырга өйрәтү</p> <p>Тема:«Таулар,сахралар буйлап»</p> <p>Максат:Табигать ландшафтлары турындагы күзаллауларын рәсемгә төшерергә өйрәтү.Композиция хисен жәелдерү</p>			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 172-173 б Л.А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 631 б
	2	<p>Тема:«Диңгез әлифбасы»/коллектив эш/</p> <p>Максат:Диңгез турында үзенең күзаллауларын төрле сәнгати чаралар белән ижади һәм мөстәкыйль сүрәтләргә өйрәтүне дәвам итү.Диңгез үсемлекләрен һәм хайваннарын ясауга кызыксыну уяту.”Әлифба”,”Алфавит”төшенчәләре белән таныштыру.Табигатькә эстетик</p>			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 178-179 б Комарова,

		караш тәрбияләү. Тема: «Яз килде, кошлар кайтты» Максат: Табигатьне сүрәтләү күнекмәләрен үстерү. Композиция төзи, төсләрне куллана белергә күнектерү. Буяу күнекмәләрен формалаштыру.	Яз турында сынамышлар	«Яз»Н. Баян шигыре	Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 127 б
	3	Тема: «Ташларның әйләнүе» Максат: Табигать формалары нигезендә (ташлар) сәнгати образлар тудырырга өйрәтү. Төрле формадагы ташларга рәсем ясауның төрле алымнары белән таныштыру. Сәнгати техниканы жәелдерү (үз уен тормышка ашыру һәм куелган мәсьәләгә туры китереп әдәби материал сайлау). Күз алдына китерүчәнлекне жәелдерү Тема: «Өч дуңгыз баласының өе» Максат: Гади кәгазь битендә рәсемне дәрәжә урнаштыруларын күнектерү. Балаларның хыяллы сәләтләрен үстерү	Рус халык әкиятләрен искә төшерү		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 190-191 б Комарова, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 116 б
	4	Тема: «Габдулла Тукай әкиятләре буйлап» Максат: Балаларны Тукай әкиятләре белән таныштыруны дәвам итү. Таныш әкиятләрне рәсемгә төшерүләренә ирешү Тема: «Түгәрәктә городец бизәге» Максат: Балаларны городец бизәген карарга өйрәтүне дәвам итү. Яңа композицияне, түгәрәктә чәчәкләрнең урнашуын күрергә, уртаны чәчәк белән композицияне чәчәкләр белән өстәмә тулыландырырга өйрәтү. Түгәрәктә бизәк төзү алымын ныгыту.	Г.Тукай ижаты буенча Городец бизәген нән савытлар	«Әй Шүрәле, Шүрәле» жырлы-биюле уен	Интернет-ресурс Г.С.Швайко, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 126 б
Май	1	Тема: «Жиңү бәйрәме» Максат: Үзенә Ватаны турында күзаллауларын әдәби-сәнгать чаралары белән күрсәтүгә мөмкинчелекләр тудыру. Үзенә уй-фикерен күрсәтү алымын һәм бирелгән тема белән туры китереп уйлаучанлык китереп чыгарырга өйрәтү. Композиция хисен, үз рәсеме турында сөйли белү алымын жәелдерү. Үзенә «кечкенә Ватаны»нына карата горурлык хисе тәрбияләү. Тема: «Ил сакчысы эт белән» Максат: Кеше һәм хайван гәүдәләрен ясарга өйрәтү. Кәгазь битендә рәсемне дәрәжә урнаштыруларын күнектерү. Балаларда кызыксыну уяту.	Шәһәрә бездәге жиңү бәйрәме турында а.геройлар аллеясы	«Жиңү көнендә» Р.Вәлиева шигыре «Батыр булам» Йолдыз шигыре	Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 701 б Комарова, Занятия по изобразительной деятельности в д/с, 115 б

	2	<p>Тема:«Чистаемның урыннары» Максат:Чистайның таныш булган яраткан урыннарын ясарга өйрөтү.Күз алдына китерүчәнлекне жәелдерү</p> <p>Тема:«Минем илем» Максат:Үзенең иле турында күзаллауларын сэнгати чаралар белән күрсөтү өчен шартлар тудыру.Композиция хисен жәелдерү.Үзенең кече иле өчен горурану хисе тәрбияләү</p>	Чистайның яраткан урыннары	«Чистаем вальсы»жөөн тыңлау	Интернет-ресурс Милли-жирле компонент Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 701 б
	3	<p>Тема:«Салават күпере» Максат: Балаларны төрле сэнгати чаралар белән матур табигать күренешләре турындагы күзаллауларын ижади һәм мөстәкыйль күрсәтергә өйрөтүне дәвам итү.Төс хисен жәелдерү,салават күперен ясарга кызыксыну уяту.Төс гаммалары турында элементар белешмә бирү. Табигатькә эстетик караш тәрбияләү</p> <p>Тема:«Мәскәү метросы» Максат:Декоратив бизәү техникасы-мозаика белән таныштыру.контурлы рәсем нигезендә төрле төстөгә гармонияле композиция төзөргә өйрөтү.Эстетик хис тәрбияләү</p>	Россия турында аңгәмә	«Россия гимнын»жөөн тыңлау	1.Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 753 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 202-203б Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 723 б
	4	<p>Тема:«Жәй ничек аңкый?» Максат:Табигатьнең сэнгателье образын тудыруга кызыксыну уяту.Сэнгателье чаралар эзләүгә этәрү.Сенсорлы бәйләнешләрне ныгыту(төс+форма+ис).Кулны язуга эзерләү-дулкынлы сызыклар үткәргә өйрөтү-иснең график символлары. Табигатькә кызыксыну,танып белү телгә тәрбияләү;үз ижатында алынган кичерешләрне сүрәтләргә һәм исбатларга өйрөтү</p> <p>Тема:«Яшел май?»/коллектив эш/ Максат:Төсне тәжрибә аша үзләштерүгә кызыксыну уяту.Төс хисен жәелдерү. Мөстәкыйльлек тәрбияләү.</p>	Жәй турында ашигырьләр	«Жәй»жөөн тыңлау «Май килә» р.Миңнуллин шигыре	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 206-207б И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 196-197 б

«Әвәләү» белем бирү эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атн	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган
----	-----	--------------------	-----	-----	-------------

	а				эдэбият
Сентябрь	1	Тема:«Күнелле кечкенэ кешелэр» Максат: Озынайтылган цилиндрдан өлөшлөрөн тулыландырып (малай фигурасы)һәм сыгылмалы таякчык белән кисеп алу ярдәмендә төплө алым белән кеше фигурасын эвэләргә өйрәтү.Кеше фигурасын конустан эвэләү алымын ныгыту һәм катлауландыру(кыз фигурасы).Өлөшләр зурлыгының чагыштырмалылыгын аңларга,аңа тотрыклылык биреп фигураны вертикаль урнаштырырга өйрәтү. Кул һәм аяк торышының берникадәр үзгәреше белән эвэләнгән фигураның хәрәкәтен күрсәтү.		«Юкка малай булганмын»Р.Миңнуллин	1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 20 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 16-17 б
	3	Тема:«Безнең буа»/коллектив эш/ Максат: Эвэләүнең сынлы сәнгатьалымы белән таныштыру.Пластинин яки балчыкның бөтөн өлөшнән кошның башына һәм муенына житәрлек итеп тартырга өйрәтү;сәнгатьле образ тудыру өчен эвэләүнең таныш алымнарын ирекле куллану(бармаклар яки юеш чүпрәк белән шомарту,ялгау,бөкләү,озынайту).Форма һәм туры килеше хисен жәелдерү.	Чистай шәһәрэн дэ буалар турында әңгәмә		1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 64 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 34-35 б
	5	Тема:«Кишер һәм чөгөндөр» Максат: Чөгөндөр һәм кишернең характерлы үзенчәлекләрен һәм яшелчәләрен формасындагы аермаларны күрсәтергә өйрәтү,төп форманы ике кул- бөтөн кул чуқлары белән,э өлөшләрэн бармаклар белән эшләү.	Табышмаклар	«Түтәлләрдә үстө яшелчә» Х.Гарданов	Г. С. Швайко,Занятия по изобразительной деятельности в детском саду,8 б
Октябрь	2	Тема:«Көзгә натюрморт» Максат: Тозлы камырдан күләмле композиция(натюрморт)китереп чыгарырга өйрәтү.Сәнгать(эвэләү алымнарын мөстәкыйль сайларга)техникасын жәелдерергә.Композицион алымнар жәелдерү-гармоник композиция тудырып берничә объектны урнаштыру(эрерәкләре үзәктә яки алгы планда,ваграклары өстә яки янда).	Көз турында сынамышлар	«Көзгә жыр»М.Мозаффаров көен тыңлау	1. Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 107 б 2. 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 40-41 б
	4	Тема:«Яфрактар биеләр һәм агачларга әйләнәләр» »/коллектив эш/ Максат: Эвэләүлө рәсемнәр китереп чыгару теләге уяту.Кабарынкы эвэләү техникасы белән таныштыру.Эвэләү образын декорацияләү алымын сайлауга тәкъдим итү:кабарынкы эвэләп ясау,сыгылмалы таякчык белән уеп һәм тырнап ясау,кул чугы бизәлеше. Композиция һәм форма хисен жәелдерү.	Мәйданчыктагы агачлар турында табышмаклар	«Көзгә сынамышлар»	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 46-47 б
Ноябрь	2	Тема:«Йонлач аю»/богородский уенчыгына нигезләнеп//коллектив эш/	Аю турында		И.А.Лыкова Изобразительная

		Максат: Балаларны декоратив кулланма сэнгате белән таныштыруны дәвам итү.Богородский халык уенчыгы стилендә аюны эвэләргә өйрәтү(сынлы сэнгатынең үзенчәлекле сыйфатын күрсәтү өчен өске өлешен сыгылмалы таякчык белән эшкәртү).Халык сэнгате әйберләренә һәм көнкүреш мәдәниятенә эстетик караш тәрбияләү.	табышмак		деятельность в детском саду старшая группа, 64-65 б
	4	Тема: «Аткаем» Максат: Дымков уенчыгының үзенчәлеге турындагы күзаллауларын ачыклау:нәрсәдән,ничек,кем тарафыннан ясалган;ничек бизәлгән;характеры буенча нинди(күңелле,бәйрәмчә).Балаларны уенчыкларның күптөрлелеге һәм бизәкнең үзенчәлеге белән таныштыру-төсләрнең туры килүе һәм элементларның характеры.Дымков уенчыгы нигезендә балаларның ижаты өчен шартлар булдыру.Образларны тудыруның гомумиләштерелгән алымнарын формалаштыру(цилиндр нигезендә хайван фигураларын эвэләү).	Ат турында шигырь	«Аткаем жыры»көен тыңлау	1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 122 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 60-61 б
Декабрь	2	Тема: «Карлы куян» Максат: Уңышлы алымнар белән сэнгатыле эвэләнгән образлар тудырырга өйрәтүне дәвам итү.Эвэләү алымы һәм пластик форма арасындагы бәйләнешне ачыклау.Үз эшен планлаштырырга өйрәтү:образны уйлап табарга,материалны төрле зурлыктагы тиешле күләмгә бүлүгә,эре өлешләрдән башлап эзлекле эвэләргә,Эвэләнгән фигураны өстәмә элементлар белән бизәү алымын күрсәтергә.Күз үлчәмен,пропорция һәм форма хисен жәелдерергә.	«Ак куян,йомшак куян» турында уен	«Куян жыры»көен тыңлау	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 88-89б
	4	Тема: «Кышкы күңел ачулар»/коллектив эш/ Максат: Фигуралар арасындагы бәйләнешне күрсәтеп, эвэләнгән фигуралардан коллектив сюжетлы композиция төзүгә өйрәтү.Ике очыннан да киселгән цилиндрдан-халык уенчыгы стилендә эвэләү алымын ныгыту.Эвэләүдә катлаулы булмаган хәрәкәтләрне күрсәтергә өйрәтүне дәвам итү(гәүдәнең борылышы һәм иелүе,кулларның бөкләнүе,аякларның урын алмаштыруы).Гади схемаларны анализларга өйрәтү(кеше фигуралары төрле позада); укылган белешмә нигезендә сэнгатыле динамик образ тудыру;ижади юл ачып,эвэләүдә бирелгән хәрәкәтне күрсәтү.	Бакчабызда узучы кышкы бәйрәмнәр турында күзаллау	«Кыш» Ж.Тәржеманов	1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 371 б И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 114Ц-115б
Январь	1	Тема: «Иртән иртәк без боланнарга утырып чабабыз»/ Максат: Образны төрле материал белән тудырып,мөмкинчелеген күрсәтү,эвэләүнең яңа сынлы сэнгате белән таныштыру(мөгезе ботакчыклардан).			1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 39б 2.И.А.Лыкова Изобразительная

		Хэрэгтне күрсэтергэ хэм фигурага тотрыкылык бирергэ өйрэтүне давам итү(тояклы хайваннарның нэзек аяклары каркасы өчен теш чистарткыч яки таякчык куллану).Балаларны аерым эвэлэнгэн фигуралардан матур сюжетлы композиция ясарга өйрэтү.Коллектив эштэ ярдэмлэшү хисе тәрбиялэү			деятельность в детском саду старшая группа,108-109б
	3	Тема: «Циркта»/коллектив эш/ Максат: Төрле объектлардан коллектив сюжетлы композиция төзөргэ өйрэтү.Ике очыннан киселгэн хэм дуга булып бөклэнгэн цилиндрдан-халык уенчыгы стилендэ эвэлэү алымын ачыклау.Хайваннар төзелешенен үзенчәлекләрэн анализларга,өлешләрне пропорция хэм зурлыгы буенча туры китерергэ өйрэтү.Төрле материаллардан цирк сэхнэ жиһазы ясарга кызыксыну уяту.Күз үлчәмен,ике кулның да берүк вакытта эшлэвен жәелдерү.			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 118-119б
Февраль	2	Тема: «Чәк-чәк»/коллектив эш/ Максат: Эвэлэгү кызыксыну уяту.Төп өлөштән кечкенә кисәкчәкләрне тартып яки өзөп алу,аларны тэгәрэтү алымын формалаштыру.Тәрбияче белән балаларның бердәм эшчәнлеге нәтижәсен үзләштерүләрэнә шатлык булдыру	Чәк-чәк турында презентация	«Гөбәдия хәм чәк-чәк жыры»	Интернет чыганагы
	4	Тема: «Әтиемә кружка» Максат: Үз куллары белән этиләрэнә бүләк ясау теләге уяту.Әйбернең билгеләнешенә туры китереп төгәл пропорциясен,зурлыгын,формасын биреп савытны файдалы юл белән эвэләргә өйрэтү.Үз иленең хәм гаиләсенен тарихына кызыксыну формалаштыру.Якын кешеләрэнә карата кайгырту хисе тәрбиялэү.		«Әтием белән бергә»Ә. Бикчәнтәева	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 140-141б
Март	2	Тема: «Әниемә бүләккә язгы ковёр» Максат: Балаларны халык декоратив кулланма сәнгате төрләрә белән таныштыруны давам итү(ковёр эшлэү).Үрү техникасын күрсәтеп баулардан ковёр эвэләргә өйрэтү.Сәнгать эшчәнлегенен төрле төрләрэндә образны тудыру алымнары арасындагы бердәйлекне күрсәтү.Ике кул хәрәкәтенен дә берүк вакытта эшлэвен хәм вак моториканы жәелдерү.			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 166-167 б
	4	Тема:«Кояшкәй күрен әле!»/коллектив эш/ Максат: Пластик чаралар белән кояш образын тудырырга өйрэтү.Кабарынкы эвэлэү техникасын үзләштерүне давам итү.Кояш нурларын сүрәтлэү вариантларын күрсәтү(ноталар,түгәрәкләр,таплар,өчпочмаклар,туры хәм дулкынлы баулар,бөтеркәләр,спиральләр).Ритм хәм композиция хисен жәелдерү.	«Кояш хәм яңгыр» уен		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 1148-149 б
Апрель	1	Тема: «Жил дингездә йөри хәм корабльләрне куа»			И.А.Лыкова Изобразительная

		Максат: Теманың колорит чишелеше өчен һәм анын эмоциональ сәнгатьлелеген көчәйтү мөмкинчелеген күрсәтеп, әвәләүнең яңа алымы-төсне сузу(су, һава) белән таныштыру; эчтәлеген һәм техникасын ирекле сайлауга шартлар булдыру(айлы төн яки дингездә кояш баюы, төнлә яр буеннан дингезгә таба исә торган жинел жил яки жылдавыл, корабль эре планда яки еракта, күләмле яки кабарынкы әвәләү, сынлы яки катнаш алым, төрле алымнарның ирекле кушылмасы); әдәби мәсьәләне чишү юлын эзләү: тилнең хәрәкәтен күрсәтү, аның ничек дингездә йөрүен күрсәтү.			деятельность в детском саду старшая группа, 176-177 б
	3	Тема: «Тылсымлы экәм-төкәмнен кабырчыгы»/коллектив эш/ Максат: Баштагы форманы чүкеп жәю алымын(шар, ”йомыркасыман”, кисек конус) һәм сәнгатьле образны китереп чыгару өчен аны видеоүзгәртү; ялгау, тарту, кысу, кискәләү(сыр ясау), тасма һәм тап кебек әвәләүләр белән тулыландыру; әвәләнгән экәм-төкәм кабырчыгын сәнгатьле бизәү өчен төрле материаллар тәкъдим итү(сыгылмалы таякчыклар, фломастер капкачлары, бисерләр, төймәләр, вак төймәләр); экәм-төкәм кабырчыгын икеләтә ябучы итеп эшләү алымын күрсәтү-“әнже” бөртеге кую(мәсәлән, матур төймә яки төсле конфет).	Мәйданчыктагы экәм-төкәмнәрен күзәтү		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа. 192-193 б
Май	2	Тема: «Жиңү бәйрәме»/коллектив эш/ Максат: Балаларның Жиңү бәйрәме турындагы күзәлләуларын киңәйтү. Әвәләүдә таныш алымнарны кулланып, бәйрәм төсе китереп чыгаруларына ирешү. Самолёт, вертолёт, салют, танк кебек фигураларны әвәләүләрен булдыру.	«9 май-Жиңү бәйрәме»/паркта узучы бәйрәм турында әңгәмә һәм фотолар карау	«День победы»/көөн тыңлау	Интернет чыганагы
	4	Тема: «Без болынга бардык һәм кечкенә болын әвәләдек» Максат: Характерлы үзенчәлекләрен, төсен һәм төзелешен күрсәтеп, үзләре теләгән бөжәкләрне(күбәләк, коңгыз, бал корты, чикерткә), болын үсемлекләрен(ромашка, тузганак, кыңгырау, жир жиләге, кыякылар, чирәмнәр) әвәләргә өйрәтү. Фигурага тотрыклылык бирү(пластик яки агач таякчыклардан, тимер чыбыктан, теш чистарткычтан асқуймага беркетү). Аралашу алымнары формалаштыру. Күзәтүчәнлек жәелдерү. Тере табигатькә кызыксыну тәрбияләү.			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 200-201 б

«Ябыштыру» белем бирү эшчәлегенен перспектив планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган әдәбият
Сентябрь	2	Тема: «Безнең шәһәр»/коллектив эш/ Цель: Балаларны икегә яки гармун кебек бөкләнгән кәгаздән өйләр кисәргә өйрәтү.Бөкләнгән эз буенча(тәрәзәләрне),кыкчап(түбәне), турыга(өйләрнең стөнасы)кайчы белән кисү техникасын булдыру. Композицион алымнарны жәелдерү-шәһәр панорамасын тудыруда өйләрне рәт белән ритмик урнаштыру,өстән башлау һәм сүрәтләрне өлешләп каплау.	Шәһәрбөз турында видеоэзма	«Без төзүчеләр»/Х.Халиков	1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 54 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 30-31 б
	4	Тема: «Төсле зонтиклар» Максат: Балаларны пейзажлы рәсемнәр нигезендә ябыштыру композицияләре тудырырга өйрәтү.Сәнгать техникасын үстерү:зонтикның очын китереп чыгару өчен түгәрәкләү алымын ныгыту,кырыйларын бизәү вариантын күрсәтү,ябыштыруны бизәүнең яңа алымы-ачылмалы алым белән таныштыру.			1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет. 171 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 54-55 б
Октябрь	1	Тема: «Көзгә натюрморт» Максат: Икегә бөкләнгән кәгаздән симметрик эйберләр кисү техникасын ныгыту.Форма хисен һәм композиция алымнарын жәелдерү(натюрморт элементларын кәрзин яки вазаның зурлыгына туры китереп эзерләргә,силуэтларны кәрзингә өлешләп бер-берсенә таба яки өстәрәк-астарак урнаштыру).Тирә-юньдә һәм сәнгатьгә табигатькә эстетик караш тәрбияләү.	Көз турында уеннар	«Көзгә жыр»/көен тыңлау, М.Мозаффаров көе	Л. А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 110 б
	3	Тема: «Тәрәзә төбендә яфраклар»/коллектив эш/ Максат: Балаларны бүлмәне бизәү өчен киселгән яфраклардан коллектив композиция китереп чыгару теләге уяту;ябыштыруның таныш техникасын мөстәкыйль берләштерүләрен хуплау(симметрик,ертылган,куелган); килеп чыккан формаларны тап ритмы белән бизәргә өйрәтү(буяулар белән),жөпселләр буяу(карандашлар,фломастерлар).Сөйләм телен жәелдерү.Матур көзгә яфраклар кушылмасын үзләштерүдә төс хисен һәм композиция алымнарын формалаштыру.		«Көзгә яфрак»/көе	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 48-49 б
Ноябрь	1	Тема: «Кызларга төрле чәч ясау яки		«Иң	Румянцева 70 б

		күнелле портретлар» Максат: Балаларны кәгаздән тигез тасмалар кисәргә өйрәтү. Эстетик хисләр һәм эмоцияләр тәрбияләү.		матуры мин»/Йолдыз	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 18-19 б
	3	Тема: «Безнең ферма»/коллектив эш/ Максат: Төрле зурлыктагы оваллардан бер нигезле төрле хайваннар образын китереп чыгару мөмкинчелеген күрсәтү(сарык,сыер,ишәк,дунгыз һ.б.).Икегә бөкләнгән,почмакларын түгәрәкләп кәгаздән овал кисү алымын ныгыту.Әйләнә-тирә күзаллауларын күрсәтергә өйрәтү(янәшә,янда,уң якта,сул якта,якынрак,ераграк).		«Безнең ишегалдында»/Л.Шәех	1.Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,127 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 42-43 б
Декабрь	1	Тема: «Татар кызлары калфагы» Максат: Балаларны татар халык бизәкләре белән таныштыруны давам итү.Кайчы белән бизәкләрне дөрес кисәргә өйрәтү.Бизәкләрне калфакка урнаштыру тәртибен күзәтү.	Калфак өчен үрнәкләр	«Татар баласы»/Л.Лерон	Интернет чыганагы
	3	Тема: «Бизәлгән чыршы» Максат: Үз куллары белән котлау открыткалары ясау теләге уяту.Күз белән карап яки ясалган контур буенча авыр форманы симметрик кисү алымын ныгыту.Күләмле элементлар белән открыткаларны ясау техникасы белән таныштыру.	Чыршы турында табышмак	«Яшел чыршы,яшь чыршы»/Э.Шәрифуллина	Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 332 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 102-103 б
	5	Тема:«Йолдызлар биешә. Кышкы тәрзә»/коллектив эш/ Максат: Матур фантиклардан һәм фольгалардан йолдызлар кисәргә өйрәтү;диагонале буенча урталай бөкләнгән кәгаздән кисү техникасын үстерү.Бүлмәне бизәү өчен ясалган кар бөртекләреннән һәм киселгән йолдызлардан коллектив композиция тудыру теләге уяту. Ябыштыруның таныш техникасын мөстәкыйль берләштерүләрен хуплау(симметрик,куелган); композиция алымнарын формалаштыру(кар бөртекләрен һәм йолдызларны фонга кую).		«Кыш»/көе	1.. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 307 б 2.И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 96-97 б
Январь	2	Тема: «Кар бабай» Максат: Үз эшләрендә төрле материаллар кулланырга өйрәтү. Сәнгатькә мөхәббәт тәрбияләү.тәрбияләү.	Кар бабай турында табышмак		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 90-91 б

Февраль	1	Тема: «Карлсонга варенье банкасы»/коллектив эш/ Максат: Берләштерүче образ нигезендә ябыштыру элементларыннан композиция төзүгә өйрәтү. Икегә яки гармун кебек бөкләнгән кәгаздән(ленталы ябыштыру)нигезле алым белән кисәргә өйрәтү.Төс хисен һәм композиция алымнарын жәелдерү.Эшне планлаштыру һәм оештыру алымын тәрбияләү.	Мультфильм карау«Карлсон»		И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 134-135 б
	3	Тема: «Этибизгә бэйрәм бүлгә» Максат: Бүләкләр һәм сувенирлар ясарга кызыксыну уяту.Эти портретын ясау өчен төсле кәгаздән галстук ясау алымын күрсәтү.Төрле бизәк нигезендә бизәлеш һәм форманы аңларга этәрү.Телдән котлауларны аңлату(бу яки берәр төрле вакыйга белән бәйләнгән эмоциональ теләкләр һәм мөрәжәгатьләр).		«Эти бэйрәме көнне»/Б.Рәхимов а	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 138-139 б
Март	1	Тема: «Яраткан әниемә бүлгем» Максат: Яңа композиция тудырырга кызыксыну уяту.Күзәтүчәнлек,пөхтәлек тәрбияләү.		«Әниемә»/көе	Интернет чыганагы
	3	Тема: «Умырзаялар» Максат: Беренче язгы чәчәкләр турында үзенә күзаллауларын әдәби формада тупларга өйрәтү.Ябыштыру техникасын жәелдерү-үсемлекнең тышкы торышының үзенчәлекләрен күрсәтергә тырышып,аерым элементлардан ябыштыру чәчәгә төзү. Композиция алымнарын формалаштыру.Төс һәм форма хисен жәелдерү.Табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.	Умырзая турында табышмак	«Умырзая»/көе	И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 170-171б
	5	Тема: «Төсле уч төпләре»/коллектив эш/ Максат: Аерым элементлар нигезендә символлар һәм эмблемалар образын тудыру мөмкинчелеге белән таныштыру.Авыр контур буенча(кул чугы)сүрәтне кисү алымын формалаштыру.Үз кулына кызыксыну уяту.Күз алдына китерүчәнлекне жәелдерү.			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 24-25б
Апрель	2	Тема: «Диңгезләр,дулкыннар буйлап»коллектив эш/ Максат: Силуэт һәм кабарынкы ябыштыруның үзләштерелгән алымнарын мөстәкыйль берләштереп кәгаздән төрле корабльләр ясарга өйрәтү.Рәсем ясау һәм ябыштыруның			И.А.Лыкова Изобразительная деятельность в детском саду старшая группа, 174-175б

		берничэ берләшкән вариантын күрсәтү. Композиция алымнарын жәелдерү(корабльләрне”диңгезгә”бөт ен биткә урнаштыру).			
	4	Тема: «Тукай әкиятләре буйлап» Максат: Кайчы белән дәрәс кисәргә өйрәтүне дәвам итү.Тиешле фигураларны силуэт буенча кисү алымына ирешү.Пөхтә ябыштыруларына игътибар итү.	Г.Тукай әкиятләре буйлап	«Туган тел»/көе	Интернет чыганагы
Май	1	Тема: «Россия чәчәкләре(безнең флаг)» Максат: Алдагы шөгыйльләрдә эзерләнгән бертөрле чәчәк элементлары күплегеннән коллектив композиция төзү мөмкинчелеген күрсәтү.Диagonале буенча урталай бөкләнгән таныш алым буенча кәгазь квадратлардан розетка формасында чәчәкләр кисәргә өйрәтүне дәвам итү.Ябыштыру техникасын баету-билгеле бер чәчәкләрнең(ак ромашка,кызыл мөк һ. б.)характерлы үзенчәлеген күрсәтеп, төрле формадагы тажлар кисү.Әйләнә-тирә күзаллаулары һәм уйлаучанлыкны жәелдерү.	Россиянең символлары	«Россия гимны» /көе	Л. А. Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 698 б
	3	Тема: «Татар сөлгесе» Максат: Балаларны татар халык бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү.Бизәкләрне дәрәс һәм төгәл кисү алымын ныгыту.Кайчы һәм клей белән дәрәс эш итү алымын жәелдерү.	Милли үрнәкләр	«Сабант уй»/Э.Ш әрифуллина	Интернет чыганагы

«Төзү» белем бирү эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган әдәбият
Сентябрь	1	Тема: «Өйләр» Максат: Төзелеш материалларының исеме һәм аларның төзелеш үзлекләрен искә төшерү(куб,кирпеч,призма,пластина). Төзелешне игътибар белән карарга һәм анализларга өйрәтү,өстәп төзегәндә аның озынлыкка һәм биеклеккә арту алымын формалаштыру.		«Әти йорт төзи»/Ә. Ерикәй	Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 15 б
	3	Тема: «Безнең балалар бакчасы» Максат: Гомуми эчтәлек белән берләштерелгән төрле төзелешләрне корырга өйрәтү.Йөкләнгән эшнең бер өлешен бергәләп эшләү алымын жәелдерү.План һәм аңардагы шартлы сүрәтләр турында күзаллау бирү,билгеләрне чынбарлык корылмаларына туры китереп	Балалар бакчасы буйлап сәяхәт		Л.А.Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет. 32 б

		урнаштырырга өйрәтү.			
Октябрь	1	Тема: «Гараж» Максат: Объектны аңарда төп өлешләрне һәм детальләрне аерып,мөстәкыйль анализлау алымын ныгыту.Бирелгән машинаның размерлары белән корылманың аерым өлешләрнең размерларын туры китерү алымын формалаштыру.	Үзләренең гаражларын күзаллау		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,51 б
	3	Тема: «Төрле кулдан ясалган әйберләр» Максат: Жимешләр,аларның эһәмияте,төрлелеге турында күзаллау формалаштыру;төрле билгеләре буенча әйберләрне төркемләргә өйрәтү,аларның охшаш һәм аермалыкларын табарга;тәҗрибә эшчәнлегенә кызыксыну уяту.	Безнең бакчада үсүче җиләк-җимешләр		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет,114 б
	5	Тема: «Авыл урамындагы өйләр» Максат: ”Кәгазь пластикасы”техникасы белән балаларны таныштыру,яңа эшнә эшлэгәндә квадраттан алынган,аның почмакларына туры килгән турыпочмаклыкны бөкләргә булышу.	Чистай районнарының авыллары турында әңгәмә	«Әти йорт төзи»/Ә. Ерикәй	Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 135 б
Ноябрь	1-3	Тема: «Урман аланлыгында» Максат: Үзенең күзаллауларына һәм табигать материалына таянып,алдагы шөгылләрдә алынган таныш алымнарны кулланып,төрле сәнгати образларны алу нигезендә табигать материалының анализына ия булып образ төзү алымын җәелдерүне давам итү.Гомуми композициядә үз эшенә урын табарга өйрәтү.Ижадилек,күз алдына китерүчәнлекне җәелдерү.	Урман турында табышмак		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 183 б
Декабрь	1	Тема: «Ел әйләнәсендә» Максат: Бергәләп эшләү алымнарына ия булырга булышу,бердәм эштә катнашу теләген җәелдерү.Кәгазь белән эшләүнең яңа алымын үзләштерү-икегә бөкләнгән кәгазьне бертөрле килектәге тасмаларга кисү.Ясалган кул эше ярдәмендә балаларга образлы ел фасылларының кабатланмалы булуын күрсәтү.	Ел фасыллары турында сынамышлар		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 280 б
	3	Тема: «Яңа ел уенчылары» Максат: Таныш алымнарны кулланып(характерлы детальләр белән тулыландырып,кәгазьне икегә яки гармун кебек бөкләү)цилиндр нигезендә,яңа корылмалар уйлап төрле кул эшләре ясау алымын ныгыту Ижадилек,күз алдына китерүчәнлекне җәелдерү.Башкаларны шатландыру теләге тәрбияләү..	Яңа ел турында җырлар		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 299 б
Январь	2	Тема: «Тиз шуучы таулар»	Чистайда		Л.А Парамонова

		Максат: Бәйләнешле билгеләнешенә карап бирелгән корылманы видеоүзгәртүгү алымын формалаштыру;тауның биеклегеннән тизлекнең бәйле булуын аңлату.	гы таулар-рәсемнәр		Развивающие занятия с детьми 5-6 , 367 б
	4	Тема: «Йөк автотранспорты» Максат: Объект корылмалары турында гомуми күзаллаулар формалаштыру; объектны аңарда төп өлешләрне һәм детальләрне аерып,мөстәкыйль анализларга өйрәтү;аларның һәрберсенен эһәмиятен билгеләргә;билгеләнгән эйбернең размеры белән ясалачак корылманың өлешләрнен размерларын туры китерү алымын формалаштыру.	Транспорт турында табышмаklar		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 415 б
Февраль	1-3	Тема: «Корабльләр портта» Максат: Объектны, аңарда төп өлешләрне һәм детальләрне аерып,мөстәкыйль анализларга өйрәтү; аларның һәрберсенен билгеләнешенә туры китереп корылманың төзелешен билгеләргә;уй-фикерен тормышка ашыру һәм төзелешне уйлау.	Су порты турында әңгәмә		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 426 б
Март	1	Тема: «Язгы бүләкләр» Максат: Балалар өчен яңа булган материал-жептән кул эше ясау процессы белән таныштыру.Теләсә нинди кул эшенең нигезе өчен-жепне картонга чорнау һәм берничә жирдән кисү алымын үзләштерергә булышу.Вак кул моторикасын жәелдерү.Бүләкләрне алу кызык кына түгел,ә иң якин кешеләренә бүләк итүдә күңелле икәннен аңлату.	Язгы сынамышлар	«Яз,яз житә»/жырын тыңлау	Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 509 б
	3	Тема: «Жәяүлеләр өчен күпер» Максат: Балаларның аң-белемнәрен формалаштыру:мәсьәләнең шартларын анализларга;бу шартларга туры китереп корылманы ясау.	«Шәһәре без күперләре»/		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 542 б
Апрель	1	Тема: «Рәсем буенча төзибез» Максат: Геометрик фигураларга туры килә торган төзелеш материалларының аерым өлешләрнен билгеләргә,үз корылмасын рәсемгә төшерергә,аны элементар рәсем буенча төзергә өйрәтү.”Сызым”,төшенчәсе,архитектор һөнәре белән таныштыру.			Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 610 б
	3	Тема: «Сызым буенча төзибез» (дәвам) Максат: Сызым-рәсем турында күзаллауларын,элементар төзелешне рәсемгә төшнрү алымын,эзер”сызым”буенча төзүне			Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, .644 б

		ныгыту.Детальларнең бер-берсен алмаштыру алымын”ачу”.			
Май	1	Тема: «Һава шарларының әйләнүе» Максат: Бер нигездә төрле образлар китереп чыгару алымын ныгыту;ижадилекне,күз алдына китерүчәнлекне жәелдерү;ясалган эшлөргә унай эмоцияле караш булдыру			Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 707 б
	3	Тема: «Һава белән өрдөрелгән елан» Максат: Кәгазьне бөкләүнең яңа алымы-диагональ буенча һәм төрле юнәлештә бөкләргә өйрәтү.Кул эшен ясаганда итади мөмкинчелекләрен жәелдерү.	«Безнең табигать шартларында тереклек итүче елан төрләре»/		Л.А Парамонова Развивающие занятия с детьми 5-6 лет, 745 б

«Кул эше» белем биру эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Кулланылган әдәбият
Сентябрь	2	Тема: «Виноград тәлгәше» Максат: Кәгазьне урталай бөкләп,тиешле тасманы китереп чыгарырга өйрәтү.Кул моторикасын үстерү.	Виноград турында табыш мак		Интернет чыганагы
	4	Тема: «Көзге яфраклардан чәчәкләр»/»коллектив эш/ Максат: Кәзге яфраклардан чәчәкләр китереп чыгарырга өйрәтү.Фантазияләрен,хәтерләрен үстерү.	Көз турында айтемнәр	«Көз һәм балалар»/жырлы уен	Интернет чыганагы
Октябрь	2	Тема: «Кәгазь өйләр»/»коллектив эш/ Максат: Балаларны кәгазьне төрлечә бөкләргә өйрәтү.Эш барышында бер-берсенә ярдәм итү теләге уяту		«Башкорт халык уены: Тирмә»/	Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская,41-44 б
	4	Тема: «Стакан» Максат: Балаларны кәгазьне төрлечә бөкләү алымына төшендерү.Игътибарлылыкларын,истә калдыручанлыкларын булдыру.			100Оригами,Г.И.Долженко,30-31 б
Ноябрь	2	Тема: «Гномнар өчен зонтиклар» Максат: Тулы булмаган түгәрәктән күләмле уенчык ясарга өйрәтү:карандашка(чатырның ручкасы)кәгазь тасмасын чорнау,түгәрәкне контуры һәм күзгә карап кисү алымын ныгыту,биззәүгә кызыксыну жәелдерү.			Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская,54-57 б
	4	Тема: «Табигать материалынан керпе» Максат: Балаларны табигать материалынан керпе фигурасы китереп чыгарырга өйрәтү.	Керпе турында табыш мак		Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская,96 б,1нче таблица

Декабрь	1	Тема:«Яңа елга флажоклар һәм гирляндлар» Максат: Балаларны кәгазьне төрлечә бөкләп яңа ел бәйрәменә бүлмәне бизәргә өйрәтү.Бәйрәм хисе уяту.	Яңа ел - жырлар		Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская,114-115 б
	2	Тема:«Яңа елга флажоклар һәм гирляндлар»/дәвამы/ Максат: Балаларны кәгазьне төрлечә бөкләп яңа ел бәйрәменә бүлмәне бизәргә өйрәтү.Бәйрәм хисе уяту.	Яңа ел турында шигырләр		Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская,114-115 б
Январь	1	Тема:«Күләмле тычкан уенчыгы» Максат: Балаларны күләмле уенчыклар ясарга өйрәтү.Кәгазь белән эш итү алымнарын ныгыту.			Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская, төсле битне карарга,9нчы таблица
	3	Тема:«Ябалак» Максат: Балаларны кәгазь белән эшләү алымына төшендерү.Үзе ясаган кул эшенә соклану хисе уяту.	«Ябалак»хәрәкәтле уен		100Оригами,Г.И.Долженко,67-69 б
Февраль	2	Тема:«Кружка» Максат: Балаларны турыпочмаклы кәгазь битеннән төрле биеклектәге цилиндрлар ясарга өйрәтү,берничәгә бөкләнгән кәгазьдән берюлы берничә әйбер кисү алымын ныгыту			Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская, 125-127 б
	4	Тема:«Ракета» Максат: Балаларны кәгазь белән эшләү алымына төшендерүне дәвам итү.Үзе ясаган кул эшенә соклану хисе уяту.			100Оригами,Г.И.Долженко,196-197 б
Март	2	Тема:«Әниләрәбез һәм әбиләрәбезгә бүләкләр» Максат: Балаларны кәгазьне урталай бөкләргә,геометрик формалардан күләмле ябыштыру ясарга,кайчы белән эшләү алымнарын жәелдерергә өйрәтү.		«Әни кирәк»Р.Миннуллин	Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская, 76-80б
	4	Тема:«Ярмалардан рәсемнәр» Максат: Ярмалардан тиешле рәсемне китереп чыгарырга өйрәтү.Кул моторикасын жәелдерү.	Алдагычлар		Интернет чыганагы
Апрель	2	Тема:«Төсле тылсымлы жепләр» Максат: Төсле жепләрне кисеп,тиешле фигураны китереп чыгарырга өйрәтү.Игътибарлылыкларын,истә калдыручанлыкларын булдыру.			Интернет чыганагы
	4	Тема:«Борчактан мимоза чәчәге» Максат: Борчакны ябыштырылган пластилинга беркетеп,мимоза чәчәге китереп чыгарырга өйрәтү.	Чәчәкләр турында табышмаклар		Интернет чыганагы

Май	2-4	Тема:«Шырпы тартмасыннан жәнлек фигуралары» Максат: Баларны шырпы тартмаларыннан жәнлекләр фигурасы китереп чыгарырга өйрөтү.Осталык,фантазиялү хисләрән жәелдерү.			Обучение детей конструированию и ручному труду,Н.Ф.Тарловская, төсле битне карарга,12нче таблица
-----	-----	---	--	--	--

«Физик культура»белем биру эшчәнлегенең перспектив планы

Ай	Атна	Программа эчтәлеге	ЭРС	УМК	Укыту-методик әдәбият	
Сентябрь	1	1. Колоннада йөггергә һәм йөргә күнектәрү; тигезлекне саклап калырга өйрөтү, гимнастик скәмиядә йөргәндә дәрәс сын-гәүдәне формалаштыру.		Хәрәкәтле уен «Тычка н тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 14 бит, № 1	
		2-3. Алга барып сикерүдә, тупны ыргытырга күнектәрү. Колоннага берәмләп тезелергә өйрөтү.	Без,без ,без идек...	Хәрәкәтле уен «Тотуч ылар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 16 бит, № 2-3	
	2	1. Предметлар йөггергә һәм йөргә күнектәрү; аяк очында йөргә өйрөтү.		Хәрәкәтле уен «Тотуч ылар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 18 бит, № 4	
		2-3. Предметлар арасына йөггергә һәм йөргә күнектәрү; таралышып - тәрбияченең сигналы буенча туктарга; йөгерү осталыгын үстерү, предметларга орынмыйча йөрү.		Хәрәкәтле уен «Тычка н тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 19 бит, № 5-6.	
	3	1. Тезләрне югары күтәрәп йөргә , йөггергә күнектәрерү.		Хәрәкәтле уен «Фигур алар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 20 бит, № 7.	
		2-3. 1 минут туктаусыз йөгерү (йөрү белән чиратлаштыру); сикерелү уенны ныгыту.	Зәңгәр чәчәк уены	Хәрәкәтле уен «Карма к»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 22 бит, № 8-9.	
	4	1. Тәрбияченең сигналы буенча хәрәкәтнең тизлеген үзгәртеп йөргә һәм йөггергә өйрөтү.Кыршауга ян белән үрмәләп керергә өйрәнү.		Хәрәкәтле уен «Тиз ал»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 23 бит, №10.	
		2-3. Өзлексез колоннада берәмләп йөрү, йөгерү осталыгын һәм күз үлчәмен үстерү.		Хәрәкәтле уен «Без күнелле балалар »	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 25 бит, №11-12.	
	Октябрь	1	1. Колоннага икешәрләп яңача тезелергә өйрөтү; 1 минут туктаусыз йөгерү. Гимнастик эскәмия буенча өстәмә адым белән йөргә өйрөтү; бау аша сикереп чыгып туп ыргытырга күнектәрү.		Хәрәкәтле уен «Кошларның китүе»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 27 бит, № 13.

		2-3.Тезлэрне югары күтәрәп йөрүне кабатлау; 1,5 минут туктаусыз йөгерү; тупны уң һәм сул кул белән тәгәрәтү.	Чума үрдәк, чума каз уены	Хәрәкәтле уен «Эләкмә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 28 бит, №14-15.
	2	1. Тәрбияченең сигналы буенча колоннада берәмләп йөргәндә юнәлешне үзгәртү.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 29 бит, № 16.
		2-3. Аяк очларында һәм үкчәләрдә йөгергә күнектерү, 1,5 мин йөгерү; туп белә булган уен – күнегүләрне ныгыту.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 31 бит, № 17-18.
	3	1. Колоннада берәмләп йөрү, тәрбияче сигналы буенча эшләү; таралышып йөгерү; тупны максатка ыргытыту; күз үлчәмен үстерү.		Хәрәкәтле уен «Кармак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 32 бит, № 19.
		2-3. Йөргәндә һәм йөгергәндә киртә аша атлап чыгарга; туктаусыз 2 минут йөгерү.		Хәрәкәтле уен «Казлар аккошлар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 33-34 бит, № 20-21.
	4	1. Колоннада парлашып йөрү һәм йөгерү; кыршауга ян белән үрмәләп керү.	Ал кирәк, гөл кирәк уены	Хәрәкәтле уен «Казлар аккошлар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 34 бит, № 22.
		2-3. 1,5 мин акрын йөгерүдә күнектерү; игътибарлыкны үстерү.		Хәрәкәтле уен «Тотучылар-йөгерүчеләр»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 36 бит, № 23-24.
Ноябрь	1	1. Тезләрне югары күтәрәп йөрүне күнектерү, таралышып йөгерү. Гимнастик скамиядә йөргәндә кечкенә тупны бер кулдан икенчесенә күчерергә өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Янғын сүндерүчеләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 38 бит, № 25.
		2-3. 1,5 мин акрын йөгерүдә күнектерү; тәрбияче сигнала буенча йөргәндә туктарга; туплы уен күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Янғын сүндерүчеләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 40 бит, № 26-27.
	2	1. Юнәлешне үзгәртеп йөгерүне кабатлау; предметлар арасынан йөгерү.Уң һәм сул аякта алгатаба сикерү.	Тизәйт кеч	Хәрәкәтле уен «Тычкан тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 41 бит, № 28.
		2-3. Колоннада парлашып йөрү һәм		Хәрәкәт	Л.И. Пензулаева,

		йөгөрү. Предмет аша атлап чыгу.		гле уен «Янгын сүндөрү чөлөр өйрөнө»	Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 42 бит, № 29-30.
	3	1. Тизлекне үзгартеп йөгөрү; предметлар аша йөргөргө күнектерү. Кыршау аша туп белән үрмөлөп чыгарга өйрөтү.		Хәрәкәтле уен «Тотучылар ленталар белән»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 43 бит, № 31.
		2-3. Акрын йөгөрүдә күнектерү; тупны алга ыргыту.		Хәрәкәтле уен «Кармак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 44 бит, № 32-33
	4	1. Тәрбияче сигналы буенча колоннада берәмләп йөрүне давам итү; ян белән бау астына үрмөлөргө күнектерергә.	Санамыш	Хәрәкәтле уен «Янгын сүндөрү чөлөр өйрөнө»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 45 бит, № 34.
		2-3. Каршылыклы йөгөрүне кабатлау; сикерүле, туп белән булган уен күнегүләрне искә төшерү.		Хәрәкәтле уен «Тотучылар-йөгөрүчеләр»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 46 бит, № 35-36.
Декабрь	1	1. Колоннада берәмләп араны саклап йөгөрергү күнектерергә; предметлар аша чыгу, тупны бер-берсенә ыргыту.		Хәрәкәтле уен «Тотучылар-лента белән»	Л.И.Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 47 бит, № 1.
		2-3. Йөгөрүле һәм сикерүле уен-күнегүләр өйрөнү; кар йомарламнарын ераклыкка ыргыту.	Тизэйткеч	Хәрәкәтле уен «Тотучылар-лента белән»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 48-49 бит, № 2-3.
	2	1. Түгәрәк буйлап куллар тотышып икенче якка борылып йөргөргә һәм йөгөрергә күнектерергә; аякларны алыштырып сикерергә өйрөтү; дүртаяклап кеглялар аша үрмөлөп чыгу.		Хәрәкәтле уен «Кызыл борынлы салкын»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 50 бит, № 4.
		2-3. Кардан ясалган төзелешләр араларыннан йөрүне һәм йөгөрүне кабатлау; кар йомарламнарын куелган максатка ыргыту.		Хәрәкәтле уен «кызыл борынлы салкын»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 51 бит, № 5-6.
	3	1. Таралышып йөрүдә һәм йөгөрүдә күнектерергә; тупны тотырга өйрөтү;	Табышмак	Хәрәкәтле уен	Л.И. Пензулаева, Физкультурные

		күз үлчәмен һәм осталыкны үстерү.		«Идәндә калма»	занятия с детьми 5-6 лет, 52 бит, № 7.
		2-3. Чаңгыда йөрү осталыкларын үстерү; ике аякта сикерергә күнектерү; кар йомарламнары белән уйнала торган уеннарны кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Аучылар һәм куяннар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 53 бит, № 8-9.
	4	1. Түгәрәк буйлап кулларга тотынышып йөрүне һәм йөгөрүне күнектерергә; гимнастик скамиягә менәргә өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Аучылар һәм куяннар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 54 бит, № 10.
		2-3. Чаңгыда шуучан адым белән йөргөргә өйрәтү; алка һәм кәшәкә белән булган уеннар уйнау.	Халык сынам ышлары	Хәрәкәтле уен «Кью чыпчыклар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 56 бит, № 11-12.
Январь	1	1. Предметларга орынмыйча йөрү һәм йөгөрү; такта буйлап йөргәндә тигезлекне сакларга ярдәм итү.		Хәрәкәтле уен «Аюлар һәм бал кортлары»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 58 бит, № 13.
		2-3. Чаңгыда шуучан адым белән йөргөргә өйрәтү; уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Аюлар һәм бал кортлары»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 59-60 бит, № 14-15
	2	1. Түгәрәк буйла йөрүне һәм йөгөрүне күнектерү; озынлыкка сикерергә өйрәтү; дүртаяклап үрмәләү.	Тизәйт кеч	Хәрәкәтле уен «Ябалак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 60 бит, № 16.
		2-3. Чаңгыда шуучан адым белән йөрүне ныгыту; зур булмаган таулыктан төшергә өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Ябалак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 62 бит, № 17-18.
	3	1. Предметлар аша йөрүне һәм йөгөрүне кабатлау; тупны бер-береңә ыргыту осталыгын ныгыту; кыршау аша үтәргә күнектерү.		Хәрәкәтле уен «Парлап тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 62 бит, № 19.
		2-3. Шуучан адым күнегүен ныгыту; зур булмаган таулыктан төшергә һәм менәргә өйрәтү; сикерүле һәм йөгөрүле уен күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Парлап тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 63-64 бит, № 20-21.
Февраль	1	1. Таралышып йөрү һәм йөгөрүне ныгыту; авышкан такта буйлап йөргәндә тигезлекне сакларга өйрәтү.	Санам ыш	Хәрәкәтле уен «Аучылар һәм	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 67 бит, № 25.

				куяннаp »	
		2-3. Чаңгы юлыннан шуучан адым белән йөpергә күнектерү, ян белән йөрү.		Хәрәкәтле уен «Аучылар һәм куяннаp»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 68 бит, № 26-27.
2		1. Кулларга тотынышып түгәрәк буйлап йөрүне һәм йөгepүне ныгыту; озынлыкка сикергәндә дәртле итеп этелеп жибәрергә өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Аучылар һәм куяннаp»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 69 бит, № 28.
		2-3. Чаңгыда йөpергә күнектерү, ераклыкка кар ыргыту; йөгepүле һәм сикерүле уен- күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 70 бит, № 29-30.
3		1. Предметлар арасынан йөpергә һәм йөгepергә күнектерү; вертикаль максатка капчыкларны ыргыту.	Өйтем нәр	Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 70 бит, № 31.
		2-3. Йөгepүле һәм сикерүле уен-күнегүләрне кабатларга; вертикаль максатка кар төерләрән ыргытырга өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Тычка н тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 71-72 бит, № 32-33.
4		1. Туктамыйча акрын йөгepүне күнектерү; гимнастик стенага рейкаларны калдырмыйча менү.		Хәрәкәтле уен «Казлар аккошлар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 72 бит, № 34.
		2-3. Чана белән булган уен-күнегүләрне кабатлау; сикерергә һәм йөгepергә күнектерү.		Хәрәкәтле уен «Тотучылар йөгepүчеләр»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 73-74 бит, № 35-36.
Март	1	1. Колоннада берәмләп йөpергә, тәрбияче сигналы буенча икенче якка борылырга күнектерергә; канат буенча баш түбәсенә капчык куеп йөpергә өйрәтү.	Саңагыч	Хәрәкәтле уен «Янгын сүндерү чөләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 75 бит, № 1.
		2-3. Йөгepүле уен-күнегүләрне кабатлау; шайбаны ыргытырга күнектерү; күз үлчәмен һәм тизлекне үстерү.		Хәрәкәтле уен «Янгын сүндерү чөләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 76-77 бит, № 2-3.
	2	1. Юнәлешне үзгәртеп түгәрәк буйлап йөгepүне һәм йөрүне күнектерергә; капчыклар ыргытырга өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Янучы»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-

				лар»	6 лет, 78 бит, № 4.
		2-3. Уртача тизлек белән туктаусыз йөгерүне күнектерергә; сикерүле һәм туп белән булган уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Янучылар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 79 бит, №5-6.
	3	1. Тизлекне үзгәртеп предметлар арасынна таралышып йөгерүне күнектерергә; скамиядә учларда һәм табаннарда тигезлекне саклап үрмәләргә өйрәтү.	Санагыч	Хәрәкәтле уен «Аюлар һәм бал кортлары»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 80 бит, № 7.
		2-3. 80 м булган арада чабу белән йөрүне чиратлаштырып күнектерү; тигезлекне сакларга ярдәм иткән уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Атыгыч»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 81-82 бит, № 8-9.
	4	1. Йөргәндә парлашып тезелергә күнектерү; горизонталь максатка бәрергә өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 82 бит, № 10.
		2-3. Тизлеккә йөгерүне күнектерү; туп белән, сикерүле һәм йөгерүле уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Кармак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 83-84 бит, № 11-12.
Апрель	1	1. Түгәрәк буенча йөгерүне һәм йөрүне күнектерү; гимнастик скамиядә йөргәндә тигезлекне сакларга өйрәтүне дәвам итү.	Санамыш	Хәрәкәтле уен «Аюлар һәм бал кортлары»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 85 бит, № 13.
		2-3. Йөрү белән йөгерүне чиратлаштырырга күнектерү; зур туп белән эстафета үткөрү.		Хәрәкәтле уен «Аюлар һәм бал кортлары»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 86 бит, № 14-15.
	2	1. Предметлар арасыннан йөгергә һәм йөгөрергә күнектерү; кыска скакалка аша сикерү; кыршау аша үрмәләү.		Хәрәкәтле уен «Тукта»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 87 бит, №16.
		2-3. Предметлар арасыннан йөгергә һәм йөгөрергә, кыршау тәгәрәтергә күнектерергә; сикерелү һәм туп белән булган уен-күнегүләрне кабатлау.	Өйтем	Хәрәкәтле уен «Кармак»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 88 бит, № 17-18.
	3	1. Колоннада тәрбияче сигналы буенча йөргәндә һәм йөгөргәндә туктарга, таралышып йөгерү; тигезлектә үрмәләргә күнектерү.		Хәрәкәтле уен «Атыгыч»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 88 бит, № 19.
		2-3.Тизлеккә йөгерүне кабатлау; туплы уен күнегүләрне уйнау.		Хәрәкәтле уен «Янучы	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-

				лар»	6 лет, 90 бит, № 20-21.
	4	1. Предметлар арасыннан колонна белән йөрү һәм йөгөрүне күнектерү; гимнастик стенага менәргә һәм сикергәндә тигезлекне сакларга өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Янучылар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 90 бит, № 22.
		2-3. Тизлеккә чабуны кабатларга; туплы уен күнегүләрне уйнау.	Тизәйткеч	Хәрәкәтле уен «Атыгыч»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 92 бит, № 23-24.
Май	1	1. Юнәлешне үзгәртеп парлашып йөгергә һәм йөгөрергә күнектерү; стенага тупны бәрү осталыгын булдыру.		Хәрәкәтле уен «Тычкан тоту»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 93 бит, № 25.
		2-3. Тезләрне югары күтәреп туктамыйча 1,5 мин йөгөрүне күнектерү; туплы уен-күнегүләр уйнау.		Хәрәкәтле уен «Казлар аккошлар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 94-95 бит, № 26-27.
	2	1. Колоннада берәмләп йөргәндә предметлар аша атлап чыгу; туп белән йөгөрүле уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 95 бит, № 28.
		2-3. Предметлар арасыннан туктамыйча 2 мин йөгөрү; туп белән сикереп уйный торган уеннарны уйнау.	Санамыш	Хәрәкәтле уен «Янгың сүндерү чөләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 96 бит, № 29-30.
	3	1. Предметлар арасыннан орынмыйча таралышып йөрү һәм йөгөрүне күнектерү; тупны идәнгә бер кул белән бәрәп ике кул белән тотарга өйрәтү.		Хәрәкәтле уен «Янгың сүндерү чөләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 97 бит, № 31.
		2-3. Тизлеккә йөгөрүне күнектерү; тупны идәнгә бер кул белән бәрәп ике кул белән тотарга өйрәтү; йөгөрүле һәм сикерүле уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Идәндә калма»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 98 бит, № 32-33.
	4	1. Акрынаеп һәм кызуланып йөгергә күнектерү; гимнастик скамиядә корсакта үрмәләргә өйрәтү; кеглялар арасында сикерү.	Табышмак	Хәрәкәтле уен «Янгың сүндерү чөләр өйрәнә»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 99 бит, № 34.
		2-3. Тизлекне үзгәртеп йөрү һәм йөгөрүне күнектерү; туп белән булган уен-күнегүләрне кабатлау.		Хәрәкәтле уен «Казлар аккошлар»	Л.И. Пензулаева, Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет, 100 бит, № 35-36.

Режим вакытларында балаларның эшчәнлеген оештыру циклограммасы

	Душәмбе	Сишәмбе	Чәршәмбе	Пәнжешәмбе	Жомга
Көн нең бер енч е ярт ыс ы	1.Ижтимагый мәдәни байлыктарга тарту буенча әңгәмә 2. Хезмәт-йөкләмә 3.Альбоманарны карау һәм фикер алышу/рәсемнәр/ 4. Русча өйрәнәбез: дәфтәрләрдә аерым эш 5. Дидактик уен 6. Култура гигиена күнекмәләре тәрбияләү 7.Сюжетлы-рольле уен(балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге) Иртэнге түгәрәк	1.Юл йөрү кагыйдәләре белән таныштыру максатыннан шартлы әңгәмә 2. Әңгәмә 3. Русча өйрәнәбез:дидактик уен 4.Аерым эш 5. Сәнгатьле сөйләм теле өстендә эш 6.Сәнгать эшчәнлеге үзәгендә мөстәкыйль эшчәнлек Иртэнге түгәрәк	1.Әңгәмә 2.Хезмәт 3.Альбоманарны карау һәм фикер алышу/рәсемнәр/ 4.Аерым эш 5.Экологик аң-белем нигезләрен формалаштыру максатыннан дидактик уеннар 6 Русча өйрәнәбез : анимационн сюжетларны карау һәм фикер алышу 7.Математика үзәгендә мөстәкыйль эшчәнлек Иртэнге түгәрәк	1.Патриотик тәрбия буенча әңгәмә 2.Хезмәт 3. Уку/ эчтәлеген сөйләү өчен 4.Аерым эш 5. Русча өйрәнәбез: капма-каршы сөйләшү уены 6.Этнографик үзәктә мөстәкыйль эш Иртэнге түгәрәк	1.Сенсорик уен 2.Хокук культурасын үстерү максатыннан хикәя 3.Хезмәт 4. Аерым эш 5.Русча өйрәнәбез: үтелгән тема буенча аерым эш 6.Жыр-бию үсеше үзәгендә аерым эш Иртэнге түгәрәк
Саф һав ада	1.Тере булмаган табигатьне күзәтүләр 2.Хезмәт 3.Физик үсеш буенча аерым эш 4.Хәрәкәтле уен 5.Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге(хәрәкәт, уен эшчәнлеге)	1.Тере табигатьне күзәтүләр (хайваннар дөньясы) 2.Хезмәт 3.Физик үсеш буенча аерым эш 4.Хәрәкәтле уен 5.Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге(танып белү –тикшерү эшчәнлеге)	1.Ижтимагый тормышны күзәтү 2.Хезмәт 3.Физик үсеш буенча аерым эш 4.Хәрәкәтле уен 5.Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге (хәрәкәт,уен эшчәнлеге)	1.Максатчан Һавада йөрү 2. Спорт уены 3.Хәрәкәтле уен 4. Хезмәт 5. Сюжетлы-рольле уен 6. Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге(танып белү –тикшерү эшчәнлеге)	1.Тере табигатьне күзәтүләр 2.Хезмәт 3.Физик үсеш буенча аерым эш 4.Хәрәкәтле уен 5.Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге (хәрәкәт,уен эшчәнлеге)
Көн нең ике нче ярт ыс ы	1.Уяту сигналы-гимнастика 2. Чыныктыру чаралары 3.Һөнәрләр иле һәм һөнәри хезмәт эшчәнлеген күзаллауны формалаштыру максатыннан уеннар 4.Уку/эчтәлеген сөйләү 5.Динамик пауза 6. ЭРС:халык фольклоры 7.Аерым эш 8.Сәнгать ижади эшчәнлек 9.Саф Һавада булу 10. Сюжетлы-рольле уен Кичке түгәрәк	1. Уяту сигналы-гимнастика 2.Чыныктыру чаралары 3.Кул эше 4.Әхлак тәрбиясе буенча әңгәмә 5.Уку/эчтәлеген сөйләү 6.Динамик пауза 7. Аерым эш 8. ЭРС:мультифильм карау һәм фикер алышу 10.Саф Һавада булу 11. Төзелеш уены 12. Тәжрибә эшчәнлеге Кичке түгәрәк	1.Уяту сигналы-гимнастика 2. Чыныктыру чаралары 3.Куркыныч шартларда үз-үзенне тоту кагыйдәләре 4.Уку/ эчтәлеген сөйләү 5.Аерым эш 6. Күңелле уен/динамик пауза 7. ЭРС: сәнгать 8.Саф Һавада булу 9. Сюжетлы-рольле уен Кичке түгәрәк«Игелек юлы буйлап»программасының эчтәлеген тормышка ашыру-ДОО ның эш программасының өлеше	1.Уяту сигналы-гимнастика 2.Чыныктыру чаралары 3.Күңел ачу чарасы 4.Хезмәт (күмәк) 5.Өйдә үз-үзен тоту кагыйдәләре 6.Динамик пауза 7.ЭРС: халык уены 8. Мультифильм карау һәм фикер алышу 9.Саф Һавада булу 10. Төзелеш уены 11.Ял эшчәнлеге һәм тәрбия эшендә чаралар(5-6 яшь) Кичке түгәрәк	1.Уяту сигналы-гимнастика 2. Чыныктыру чаралары 3. Үрнәк/төзү эшчәнлеге 4. Уку/ эчтәлеген сөйләү 5.Динамик пауза 6. Сәхнәләштерелгән уеннар 7.Чишелеп житмәгән хәлләр 8. ЭРС: туган як һәм шәһәр 9.Саф Һавада булу Кичке түгәрәк

Балаларның эти-эниләре белән оештыру эше планы

Ай	Темасы	Эш формалары
Сентябрь	«Балаларның уй-фикерләү сәләтен үстерү»	Күрсәтмә бирә торган төркемнең эти-эниләр жыелышы
	«5-6 яшьлек бала нәрсә белергә тиеш?»	Консультация
	«5-6 яшьлек балаларның яшь үзенчәлегенә характеристика»	Белешмә
	«Юлны ничек дәрәс чыгарга?»	Папка-ширма
Октябрь	«Балалар бакчасынан соң арыганлыкны ничек бетерергә?»	Консультация
	«Нәрсә ул сенсорика һәм аны ни өчен жәелдерү эһәмиятле?»	Белешмә
	«Таныш булмаган кешеләр белән аралашу куркынычсызлыгы алымнарын жәелдерү»	Түгәрәк өстәл артында сөйләшү
	«Бала тормышында уенчыклар»	Папка-ширма
Ноябрь	«Балалар өчен дәрәс туклану балалар сәламәтлегенә нигезе»	Шәфкать туташы киңәшләре
	«Сезнең балагызының характеры»	Анкеталаштыру
	«Балаларның капризлары»	Квест-уен
	«Ата-ана авторитеты»	Төркемнең тематик эти-эниләр жыелышы
Декабрь	Эш авыручы балалар өчен: «Ягымлы доктор киңәшләре»	Табип киңәшләре
	«Балаларның сенсорик үсеше»	Папка-ширма
	«Ата-аналар тормышында һәм гаиләдә баланың урыны»	Киңәшләр-фикерләр
	«Баланың нерв эшчәнлегенә үзенчәлекләре»	Консультация
Январь	«5-6 яшьлек баланың тирәлеккә жайлашуы»	Фикер алышу
	«Хәзерге балаларны тәрбияләүдә психологик үзенчәлекләр»	Психолог киңәшләре
	«Юл элифбасы»	Папка-ширма
	«Балалар белән саф һавада кышкы уеннар»	Белешмә
Февраль	«Уңайлы гаилә атмосферасы булдыру»	Консультация
	«Уенчыклар аша балаларның аң-үсешен жәелдерү»	Киңәшләр
	«Ял көннәре маршруты буйлап»	Әңгәмә
	«Терроризм буенча сак булуйк!»	Папка-ширма
Март	«Без теләсә нинди һава торышында урамда»	Папка-ширма
	«Баланы ничек рәсем ясарга өйрәтергә»	Киңәшләр
	«Бала үсешендә дидактик уеннарның, вак моторика һәм сенсориканың роле»	Уеннар күргәзмәсе
	«Бала ижатка ничек тартыла?»	Консультация
Апрель	«Грамотага өйрәнү серләре»	Төркемнең йомгаклау эти-эниләр жыелышы
	«Бармак гимнастикасының баланың аң-беләм үсешенә тәэсире»	Папка-ширма
	«Сөйләм телендә балалар фольклорын куллану»	Белешмә
	«Бармак гимнастикасының баланың аң-	Консультация

	белем үсешенә тәэсире»	
Май	«Безнең унышларыбыз, нәтижәләр»	Әңгәмә
	«Балаларның чыныгуы»	Спортмәктәбе тренеры киңәшләре
	«Балаларның активлыгы»	Консультация
	«Әти-әниләр сезнең өчен: Жәйге вакытта балалар өчен куркынычсызлык кагыйдәләре»	Папка-ширма

5 нче кушымта

Л.В. Коломийченконың «Игелеккә юл» аша мәктәпкәчә яшьтәге балаларны ижтимагый аралашуын һәм социаль тәрбияне тормышка ашыру планы
Программа кысаларында шөгылләр тематикасы

	Зурлар төркемендә 33 шөгыл Декабрь аена кадәр 3 эр шөгыл, декабрьдән соң 4 эр шөгыл
Сентябрь	1. Малайлар һәм кызлар ничек охшаган? 2. Кәеф һәм хисләр 3. О настоящих мальчи́ках чын малайлар турында
Октябрь	4. Чын кызлар турында 5. Кызыксынулар һәм хыяллар 6. Этикет турында
Ноябрь	7. Ир-егетләр һәм хатын-кызлар матурлыгы турында 8. Чын ир-ат 9. Чын хатын-кыз
Декабрь	10. «Ир-егетләр» һәм «хатын-кызлар» хезмәте 11. Туганнар 12. Гаилә йолалары 13. Гаиләдә аралашу һәм бер-берсенә мөнәсәбәт
Январь	14. Олылар һәм балалар балалар бакчасында 15. Кешенең үсеш тарихы 16. Кешенең торагы 17. Кешенең хезмәтенең үсеше
Февраль	18. Транспорт үсеше 19. Этикет һәм аның тарихы 20. Шәжәрә 21. Шәһәрнең килеп чыгышы тарихы
Март	22. Шәһәрләрнең һәм урамнарның исемнәре 23. Шәһәрнең күренекле урыннары 24. Россия тарихы 25. Ватанны саклаучылар
Апрель	26. Торакның урнашуы һәм бизәлеше 27. Ишегалды 28. Жир хезмәтенең мәдәнияте 29. Кул эше һәм алып сату
Май	30. Рус кешесенең киеме 31. Кеше һәм табигать 32. Рус халык ижаты 33. Рус халык бәйрәмнәре

**Балалар белән ял сэгате эшчәнлегә һәм тәрбия эше буенча чараларны
өештыру планы**

Ай	Темасы	Юнәлеше	Формасы
Сентябрь	Балалар белән чаралар		
	1.«Белем көне»	Аралашу	Бәйрәм
	2.«Кызыл Калфак»	Хезмәт	Театр
	3.«Без барысын да белергә телибез!»	Патриотик	Викторина
	4. «Тәрбиячеләр һәм мәктәпкәчә учреждениедә эшләүчеләр көне»	Танып белү	Проект карау
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Минем кызыксынуларым» темасына плакатлар, рәсемнәр, фотосүрәтләр кургәзмәсе	Патриотик	Оста куллар
	2.«Бердәмлек һәм терроризм белән көрәшү көне»	Танып белү	Акция
Октябрь	Балалар белән чаралар		
	1. «Халыкара олылар көне»	Танып белү	Чөй эчү
	2. «Өч дунгыз баласы»	Аралашу	Театр
	3. «Хайваннарны яклау көне»	Танып белү	Викторина
	4.«Әтиләр көне»	Хезмәт	Оста куллар
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Әтием белән бергәләп» балаларның бергә төшкән фотокургәзмәсе	Танып белү	Кургәзмә
2. «Әтиемә бүләк»	Хезмәт	Оста куллар	
Ноябрь	Балалар белән чаралар		
	1.«Халыклар бердәмлегә көне»	Аралашу	Ял сэгате
	2.«Россиянең эчке эшләр органнарында эшләгән һәм эш вакытында һәлак булган хезмәткәрләрне искә алу көне»	Танып белү	Презентая
	3. «Төлке белән Торна»	Аралашу	Театр
	4.«Россия Федерациясенең дәүләт гербы көне»	Танып белү	Презентация
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Әниемнең жылы куллары» кургәзмәсенә рәсемнәр, плакатлар	Танып белү	Акция
	2«Әнием сердәшем»	Танып белү	Чөй эчү
Декабрь	Балалар белән чаралар		
	1.«Халыкара инвалидлар көне»	Аралашу	Танып белү шөгылә
	2. «Халыкара рәссамнар көне»	Танып белү	Оста куллар
	3.«Россия Федерациясенең конституция көне»	Танып белү	Презентация
	4. «Яңа ел»	Аралашу	Бәйрәм
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Кышкы мажаралар»	Танып белү	Рәсем кургәзмәсе
	2. « Яңа ел бәйрәме»	Аралашу	Белем бирү вакыйгасы

Январь	Балалар белән чаралар		
	1.«Кышкы уеннар»	Физик һәм сәламәтлек	Ярышлар
	2.«Холокостта һәлак булучылар истәлегенә көне»	Танып белү	Танып белү шөгыле
	3.«Бездә кышлаучы кошлар»	Танып белү	Викторина
	4. «Өч кыз»	Аралашу	Театр
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1«Кышкы ял көне»- балалар ижаты күргәзмәсе	Танып белү	Рәсемнәр күргәзмәсе
	2.«Кошларга жимлекләр»	Аралашу	Оста куллар
Февраль	Балалар белән чаралар		
	1. «Совет гаскәрләренен Сталинград сугышында фашистларны тар-мар итүе»	Танып белү	Танып белү шөгыле
	2. «Сертотмас үрдәк»	Аралашу	Театр
	3. «21 нче февраль-туган тел көне»	Танып белү	Белешмә ясау
	4.«23 нче февраль-Ватанны яклаучылар көне»	Физик һәм сәламәтлек	Ярышлар
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«23 нче февраль-Ватанны яклаучылар көне»	Физик һәм сәламәтлек	Күңел ачу кичәсе
	2. «Туган тел атналыгы»	Танып белү	Акция
Март	Балалар белән чаралар		
	1. «8 нче март-халыкара хатын-кызлар көне»	Хезмәт	Оста куллар
	2.«Кырымның Россия белән кушылган көне»	Танып белү	Танып белү шөгыле
	3. «Театр көне»	Аралашу	Театр
	4. «Әдәпләлек кагыйдәләре»	Этика	Квест-уен
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«8 март бәйрәме»рәсемнәр күргәзмәсе	Хезмәт	Оста куллар
	2.«8 нче март-халыкара хатын-кызлар көне»	Аралашу	Бәйрәм
Апрель	Балалар белән чаралар		
	1. «12 нче апрель – космонавтлар көне»	Танып белү	Ярышлар
	2. «Кошлар кайтты»	Танып белү	Викторина
	3. «Г.Тукай әкиятләре буйлап..»	Аралашу	Театр
	4. «Ипи кайда үсә?»	Аралашу	Танып белү шөгыле
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1. «Яз бәйрәме-Нәүрүз»	Физик һәм сәламәтлек	Ярышлар
	2.«Кошларга сыерчык оялары ясыйбыз»	Хезмәт	Оста куллар
Май	Балалар белән чаралар		
	1. « Яз һәм хезмәт бәйрәме»	Танып белү	Танып белү шөгыле
	2. «Жиңу көне»	Аралашу	Бәйрәм
	3.«Мәдәният һәм славян язуы	Танып белү	Презентация

	көне»		
	4. «Казлар-аккошлар»	Аралашу	Театр
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Жиңү көне»	Танып белү	Рәсемнәр күргәзмәсе
	2.«Жәйге куркынычсызлык кагыйдәләре»	Танып белү	Белешмә
Июнь	Балалар белән чаралар		
	2. «1 нче июнь-балаларны яклау көне көне»	Танып белү	Ял сәгатә
	2.«Рус теле көне»	Танып белү	Квест уеннар
	3. «Россия көне»	Танып белү	Акция
	4. «22 нче июнь-искә алу көне»	Танып белү	Презентация
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«1 нче июнь-балаларны яклау көне»	Танып белү	Рәсемнәр
	2.«Россия көне»	Танып белү	Акция
Июль	Балалар белән чаралар		
	1.«8 нче июль – гаилә,мәхәббәт,тугрылык көне »	Хезмәт	Ромашка символикасы ясау
	2. «Безнең оста кулларыбыз»	Хезмәт	Осибори ысулы белән маэмай ясау
	3. «Жәйге табигать кочагында»	Танып белү	Экскурсия
	4. «Кама буйлап сәяхәт»	Танып белү	Экскурсия
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1. «Кама буйлап сәяхәт»	Танып белү	Экскурсия
	2.«Суда куркынычсызлык кагыйдәләре»	Танып белү	Белешмә
Август	Балалар белән чаралар		
	2. «12 нче август-физкультурниклар көне»	Физик һәм сәламәтлек	Ярышлар
	2.«22 нче август Россия Федерациясенң дәүләт флагы көне»	Аралашу	Квест уеннар
	3.«27 нче август-Россия кино көне көне»	Танып белү	Презентация
	4. «Сау бул жәй!»	Танып белү	Викторина
	Балалар һәм ата-аналар белән бердәм чаралар		
	1.«Без-физкультурниклар»	Физик һәм сәламәтлек	Гаилә арасында ярышлар
	2.«Жәйге уеннар»	Физик һәм сәламәтлек	Ярышлар